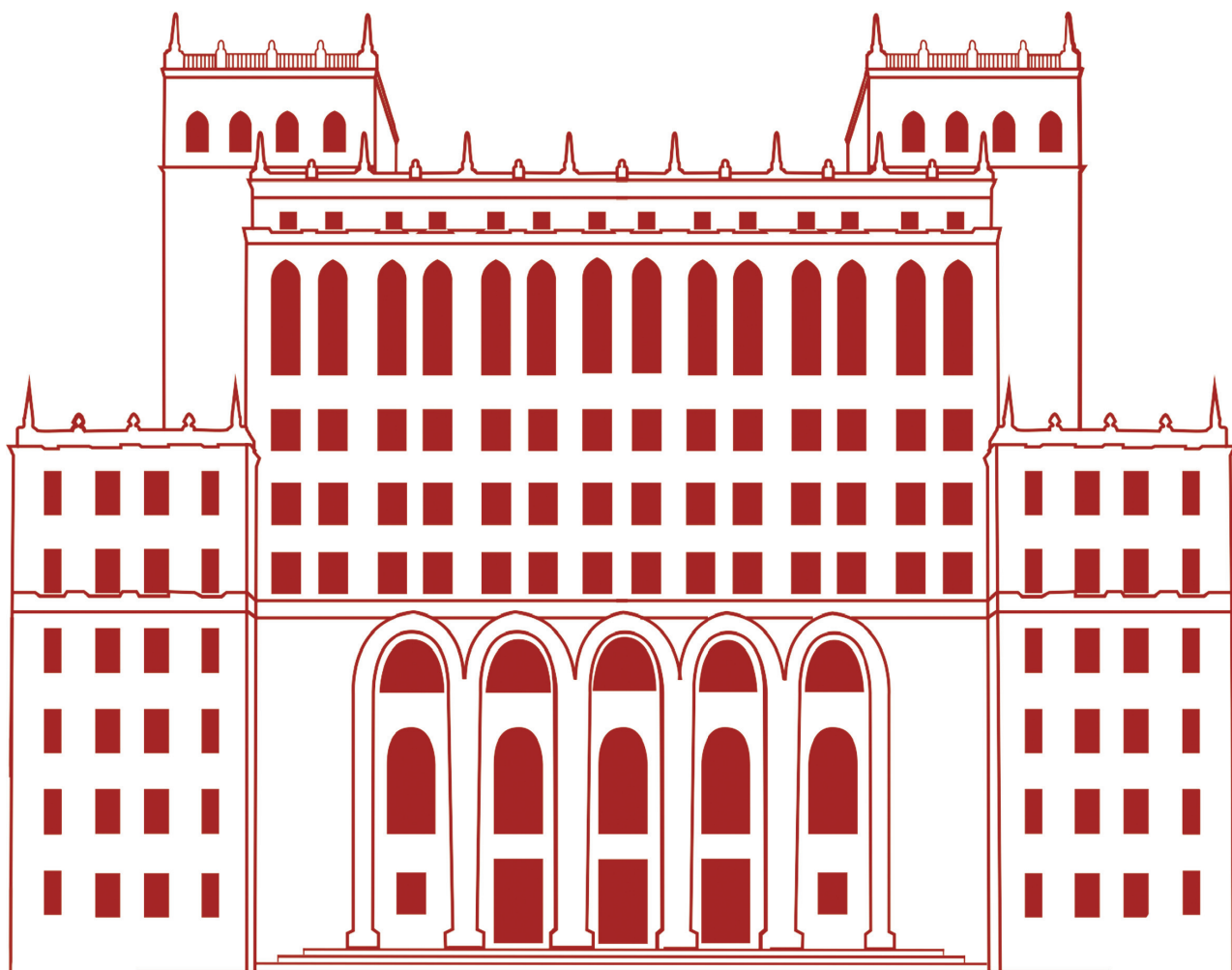

“Hər bir alim qiymətlidir. Ancaq nəzəriyyəni təcrübə ilə birləşdirən, fikirlərini tətbiq edə bilən və onlardan əməli nəticə götürə bilən, cəmiyyətə, ölkəyə, xalqa konkret fayda gətirən insanlar alimlərin sırasında xüsusi yer tuturlar”.

Ümummilli lider HEYDƏR ƏLİYEV

30 iyun 2014-cü ildə
Azərbaycan Milli Elmlər
Akademiyasının həqiqi və müxbir
üzvlüyünə seçkilər keçirilmişdir.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının 30 iyun 2014-cü il tarixdə keçirilmiş illik yığıncağında AMEA-nın prezidenti akademik Akif Əlizadənin çıxışı

Hörmətli Akademiya üzvləri!

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Bu gün biz sizinlə olduqca mötəbər bir tədbirə, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının növbəti Ümumi yığıncağına toplaşmışıq. Son zamanlar Ümumi yığıncağın müzakirəsinə çıxarılan məsələlər, burada qəbul olunan qərarlar bir tərəfdən respublikamızın sürətli sosial-iqtisadi və mədəni-mənəvi inkişafı, digər tərəfdən isə dünya

elminin ən müasir inkişaf tendensiyaları ilə şərtlənərək xüsusi aktualıq kəsb edir. Gündəlikdən göründüyü kimi, bugünkü iclasımızda da bütövlükdə respublikamızın ictimai-mədəni həyatı üçün əhəmiyyətli olan bir sıra mühüm məsələlərin müzakirəsi, həmçinin AMEA üzvlüyünə seçkilərin keçirilməsi nəzərdə tutulur.

İstər AMEA üzvlüyünə seçkilərin keçirilməsi, istər "Azərbaycan Milli Elmlər

Akademiyasının 2020-ci ilə qədərki inkişaf Konsepsiyası”nın və AMEA Nizamnaməsinin yeni layihəsinin hazırlanıb ərsəyə gəlməsi, istərsə də ən müasir elmi problemlər əsasında formalaşan yeni institutların yaradılması Akademiyada aparılan köklü islahatların ümumi ruhundan doğan kompleks tədbirlərdir. Bütün bunlar, heç şübhəsiz, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin elmi fəaliyyət sahəsində həyata keçirdiyi ardıcıl və məqsədyönlü siyasətin nəticəsində mümkün olmuşdur. Son zamanlar islahatlarla xarakterizə olunan və yeni inkişaf mərhələsini yaşayan Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası tərəfindən irəli sürülən istənilən təşəbbüs, elmin inkişafı, onun maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, yüksəkixtisaslı kadr hazırlığı, alimlərimizin şərəfli əməyinin stimullaşdırılması ilə bağlı istənilən bir təklif ölkə rəhbərliyi tərəfindən böyük həssaslıqla qarşılır, Azərbaycan elminin inkişafı naminə Akademiyaya hər cür qayğı və diqqət göstərilir. Buna görə də mən elmi ictimaiyyət adından Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə öz dərin minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm! Eyni zamanda cənab Prezidentə müraciət edərək bildirirəm ki, Azərbaycanın elmi potensialı bir tərəfdən dövlətin günü-gündən elmə artan diqqət və qayğısı, digər tərəfdən də özünün daxili intellektual səfərbərliyi sayəsində yeni dövrün tələbləri baxımından daha da mütəşəkkilləşəcək, respublikanın sosial-iqtisadi və mədəni-mənəvi inkişafında bundan sonra da yaxından iştirak edəcək, eyni zamanda dünya elminə öz layiqli töhfələrini verəcəkdir!

Hörmətli yığıncaq iştirakçıları!

Xatırlatmaq istəyirəm ki, 2012-ci ilin dekabrında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı ilə ölkəmizin yaxın gələ-

cəkdə inkişaf strategiyasının əsas istiqamətlərini müəyyənləşdirən olduqca mühüm bir dövlət sənədi – “Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyası təsdiq edilmişdir. Hesab edirəm ki, bu Konsepsiya digər sahələrlə yanaşı, Azərbaycan elmi qarşısında da böyük vəzifələr qoyur. Çünki Konsepsiyada Azərbaycanın gələcək inkişafı ənənəvi iqtisadiyyatdan bilik iqtisadiyyatına keçid, insan kapitalının inkişafı, davamlı iqtisadi artım və yüksək sosial rifah, səmərəli dövlət idarəetməsi və qanunun aliliyi prinsiplərinin reallaşdırılması kimi istiqamətlərdə götürülür. Bu prinsiplərin həyata keçirilməsi isə, ilk növbədə, elmi, xüsusən də elmi innovativ yanaşmanın gücləndirilməsini, elm və praktika arasında əlaqələrin artırılmasını, innovativ fəallığın yüksəldilməsini tələb edir. Məhz belə bir zərurətdən irəli gələrək Akademiyada “Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının 2020-ci ilə qədərki İnkişaf Konsepsiyası” işlənib hazırlanmışdır.

Konsepsiyada Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında elmi qurumların strukturunun müəyyənləşdirilməsi, tədqiqatların müasir standartlar səviyyəsində aparılması və maliyyələşdirilməsi, ölkənin elmi kadr potensialının artırılması və onun sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, Azərbaycan elminin beynəlxalq elm məkanına inteqrasiyası, bütövlükdə elmin multidissiplinar əsasda inkişaf etdirilməsi hədəf seçilmişdir.

Bu gün Ümumi yığıncağın müzakirəsinə çıxarılan digər bir mühüm məsələ Akademiyanın yeni Nizamnaməsinin layihəsidir.

Xatırlayırınsınızsa, təxminən bir il bundan əvvəl mən elə bu kürsüdən elan etmişdim ki, Akademiyada həllini gözləyən ən ciddi problemlərdən biri elmi fəaliyyət sahəsinə normativ-hüquqi bazanın yaradılmasıdır. Biz

az bir müddət ərzində bu istiqamətdə xeyli iş görməyə nail ola bildik. Bu işlərin tərkib hissəsi olaraq həyata keçirilən ən önəmli iş isə Akademiyanın elmi və elmi-təşkilati fəaliyyətini tənzimləyən əsas normativ-hüquqi sənədin, AMEA-nın yeni Nizamnamə layihəsinin hazırlanmasıdır.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Rəyasət Heyətinin 18 sentyabr 2013-cü il tarixli Qərarına əsasən AMEA Nizamnamə Komissiyasının yeni tərkibi təsdiq olunmuş, Komissiyaya AMEA Nizamnaməsinin yeni layihəsinin hazırlanması tapşırılmışdır. Komissiya tərəfindən layihə üzərində müxtəmədi iş aparılmış, müxtəlif təklif və tövsiyələr nəzərə alınmışdır. Hesab edirəm ki, yeni Nizamnamənin qəbulu elmi fəaliyyət sahəsində normativ-hüquqi bazanın gücləndirilməsi istiqamətində əhəmiyyətli bir addım olacaqdır.

Bugünkü Ümumi yığıncaq həm də onunla əlamətdardır ki, burada bir sıra yeni elmi müəssisələrin, Molekulyar Biologiya və Biotexnologiyalar, Elm Tarixi və Dünya Siyasəti institutlarının yaradılması nəzərdə tutulur. Adlarını qeyd etdiyimiz institutların yaradılması, ilk növbədə, Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişaf meyarları, həmçinin Azərbaycan elminin müasir dünya elminin inkişaf tendensiyalarına inteqrasiyası zərurətindən irəli gəlmişdir.

Hazırda gen mühəndisliyi dünya elminin ən prioritet istiqamətlərindəndir. Müxtəlif ölkələrdə biotexnologiyanın əsasını təşkil edən istiqamətlər canlı orqanizmlərin genetik kompleksinin məqsədyönlü dəyişdirilərək əlverişli məhsulların və texnologiyaların alınmasına yönəldilmişdir. Azərbaycanda da bu istiqamətdə müəyyən işlər görülmüşdür. Bu sahədəki araşdırmaların müvafiq elmi-tədqiqat

müəssisəsi daxilində mühüm elmi istiqamətlər altında aparılması zərurəti yaranmışdır. Hesab edirik ki, Molekulyar Biologiya və Biotexnologiyalar İnstitutunun yaradılması bu istiqamətdə tədqiqatların dünya elmi səviyyəsinə yüksəldilməsində əhəmiyyətli rol oynayacaqdır.

Müasir dövrdə Azərbaycanın qlobal dünya siyasətinə qoşulması, xüsusilə BMT ilə qurulmuş əlaqələr, eləcə də Azərbaycanın Avropa təhlükəsizlik və əməkdaşlıq sistemində inteqrasiyası, Azərbaycan-ATƏT, Azərbaycan-Avropa Şurası əlaqələri, Azərbaycan-Avropa İttifaqı münasibətləri, bütövlükdə Qərb təhlükəsizlik sistemində inteqrasiya və Azərbaycan-NATO əlaqələri, Azərbaycanın İslam Konfransı Təşkilatı ilə münasibətləri beynəlxalq münasibətlər sisteminin öyrənilməsi, dünya siyasətinin xarakteristikasının tədqiqi Azərbaycan elmi qarşısında duran ən mühüm məsələlərdəndir.

Dünya Siyasəti İnstitutu dünyada baş verən siyasi prosesləri və onların gələcək inkişafını, beynəlxalq proseslərin regiona təsirinin araşdırılması, dövlətin fəaliyyətinin kompleks və sistemli tədqiqi, daxili və xarici siyasətin elmi əsaslarının işlənilib hazırlanması, uzunmüddətli fundamental elmi tədqiqatların aparılması kimi strateji məqsədlərin reallaşdırılmasını nəzərdə tutur.

İstənilən cəmiyyətin inkişafının, dövlətin varlığının və təhlükəsizliyinin əsasında dayanan elm və onun tarixinin öyrənilməsi, elmi irsin qorunub saxlanması və ondan milli inkişaf naminə daha səmərəli istifadə olunması dövlətin və cəmiyyətin qarşısında duran əsas vəzifələrdəndir. Elm tarixi bəşəriyyət üçün araşdırılması zəruri olan ən dəyərli mənbədir.

Azərbaycanda elmi araşdırmaların qədim və zəngin ənənələri vardır. Onun XX əsr tarixini yaradan görkəmli alimlərin bir çoxu bu gün bu salonda əyləşmişlər. Hesab edirik ki, Akademiyanın qocaman üzvlərinin zəngin elmi təcrübəsinin professional səviyyədə araşdırılması olduqca əhəmiyyətlidir.

Beləliklə, elm və texnikanın tarixi, elm-şünaslıq, onun təşəkkülü, inkişafı və müasir vəziyyətinin öyrənilməsi, eləcə də elmin metodoloji bazasının təşəkkülü, bir sözlə, elm tarixinin öyrənilməsi və dünya elminin qabaqcıl metodlarının tədqiqi zərurətindən irəli gələrək Elm Tarixi İnstitutunun yaradılması məqsədəuyğun hesab edilmişdir.

Hörmətli yığıncaq iştirakçıları!

Heç şübhəsiz, bugünkü iclasın gündəliyinə daxil olan ən mühüm məsələlərdən biri AMEA üzvlüyünə seçkilərin keçirilməsidir. Bu, Akademiya həyatı üçün olduqca əlamətdar bir hadisədir. Çünki sonuncu dəfə AMEA üzvlüyünə seçkilərin keçirilməsindən 7 ildən artıq vaxt keçmiş, bu müddət ərzində Akademiya üzvlərinin sayı xeyli azalmışdır. Hazırda Akademiya üzvlərinin sayı 144 nəfərdir.

Məlum olduğu kimi, hələ iki il bundan əvvəl AMEA üzvlüyünə seçkilərlə bağlı elan dərc edilmiş və namizədlərin sənədlərinin qəbulu prosesi həyata keçirilmişdir. Lakin obyektiv səbəblərdən həmin vaxt seçkinin keçirilməsi mümkün olmamışdır. Ötən müddət ərzində AMEA-nın bir sıra üzvlərinin vəfatı ilə əlaqədar AMEA üzvlüyünə əlavə vakant yerlərin yaranması nəzərə alınaraq, 19 mart 2014-cü il tarixində respublika mətbuatında növbəti elan dərc edilmiş, AMEA-nın həqiqi və müxbir üzvlüyünə qeydə alınmış namizədlərin təsdiq olunmuş siyahısı dərc edilərək geniş elmi ictimaiyyətə təqdim edilmişdir.

Hazırda AMEA-nın vakant 21 həqiqi üzv yerinə 43 namizəd, 53 müxbir üzv yerinə isə 265 namizəd sənəd vermişdir. Beləliklə, ümumilikdə elan olunmuş 74 yerə 308 nəfər namizəd sənəd vermişdir. Xüsusi olaraq nəzərinizə çatdırmaq istərdim ki, Akademiya tarixində bu sayda üzvün eyni zamanda seçilməsi halına az təsadüf edilir.

Seçkilərin istər hüquqi, istərsə də texniki baxımdan müasir tələblərə uyğun aparılması üçün AMEA rəhbərliyi tərəfindən bütün lazımi tədbirlər həyata keçirilmişdir. Bu seçkinin əsas özəlliklərindən biri də seçki prosesinin asanlaşdırılması, şəffaflığın təmin edilməsi, seçki komissiyalarının işinin təkmilləşdirilməsi üçün bir sıra tədbirlərin görülməsidir.

Əminəm ki, bugünkü seçkidə ən layiqli namizədlər seçiləcək və bu seçki Akademiyaımızın islahatlarla xarakterizə olunan müasir mərhələsində kadr potensialının güclənməsində, xüsusən son dövrlər müşahidə olunan elmdə qocalma tendensiyasının aradan qalxmasında, kadrların gəncləşməsində mühüm rol oynayacaqdır.

AMEA-nın
yeni seçilmiş
həqiqi üzvləri

FİZİKA-RİYAZİYYAT VƏ TEXNİKA ELMLƏRİ BÖLMƏSİ

Abdinov Cavad Şahvələd oğlu

5 yanvar 1940-cı ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin fizika fakültəsini bitirib. Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professordur.

26 aprel 2007-ci il tarixdə "fizika" ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Elmi əsərlərinin sayı 317, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 203-dür (119-u impakt faktorlu).

30 iyun 2014-cü ildə "fizika" ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. "Физика селена" (монография), Баку, "Элм", 1975, 408 с.
2. "Развитие физики селена" (монография), Баку, "Элм", 2000, 232 с.
3. Физико-химические и электрические явления на границе раздела кристаллов твердых растворов систем $\text{Bi}_2\text{Te}_3\text{-Sb}_2\text{Te}_3$, $\text{Bi}_2\text{Te}_3\text{-Bi}_2\text{Se}_3$ с контактными материалами. РАН Неорг. материалы, т.33, № 4, с.27-38, 1997.
4. Effect of oxygen on some electrical properties of selenium // Physica Status Solidi.- 1965. - V.11.- Pp.891-899.
5. 12-канальное охлаждаемое фотоприемное устройство "Бурт" // Вопросы оборонной техники. Серия XI.- 1982.- № 83.- С.16-17.

6. Селен как полимерный полупроводник и механизм его проводимости // Докл. АН СССР.- 1966. - Т.167.- №4.- С.782-785.

7. О происхождении дырочной проводимости селена // Докл. АН СССР.- 1970. - Т.194.- №4.- С.798-800.

8. Electric conductivity studies of Film-Like single crystals of hexagonal selenium // Physica Status Solidi.- 1970.- V.40.- Pp. 5-7.

9. Электрические свойства монокристаллов PbTe с избытком теллура. ФТП, т.45, вып.4, с.1446-1450, 2011.

10. Влияние отжига на электрические свойства монокристаллов $\text{Pb}_{1-x}\text{Mn}_x\text{Te}$ с избытком теллура. ФТП, т.48, № 2, с.149-151, 2014.

Əsas nəticələri: Elektron çeviriciləri üçün yüksək perspektivli selen, bismut tellurid, qurğuşun tellurid, civə tellurid, bir sıra keçid və nadir torpaq elementləri xalkogenidləri, bismut-stibium və bunların bərk məhlullarında, onlar əsasında strukturlarda elektron, fonon, optik və fiziki-kimyəvi proseslərin mexanizmləri müəyyənəndirilmiş, bu əsasda müxtəlif yüksək effektivlikli yarımkeçirici materiallar, termo- və fotoelektrik çeviriciləri yaradılıb zavodda seriya ilə istehsalata tətbiq edilmişdir.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 4;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 24

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: 53 il

Təltif və mükafatları:

1. "Şərəf nişanı" ordeni;
2. "Rəşadətli əməyə görə" medalı;
3. "Əmək veteranı" medalı;
4. Azərbaycan Dövlət mükafatı laureatı;
5. Komsomol mükafatı laureatı.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 29

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
01.10.1961 02.07.1973	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Aspirant – böyük elmi işçi
01.09.1973 01.07.2002	Fotoelektronika İnstitutu	Laboratoriya rəhbəri
04.01.1993 01.07.2002	AMEA-nın Fotoelektronika İnstitutu	Elmi işlər üzrə direktor müavini
01.07.2002 indiyədək	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Laboratoriya rəhbəri
01.07.2009 indiyədək	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Elmi işlər üzrə direktor müavini

Cəfərov Təyyar Cümşüd oğlu

18 iyul 1939-cu ildə anadan olub.

Bakı Dövlət Universitetinin fizika fakültəsini bitirib. Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professorudur.

1989-cu ildə “fizika” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Elmi əsərlərinin sayı 320, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 302 məqalə, 9 kitabdır.

AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

30 iyun 2014-cü ildə fizika ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. G.B. Abdullaev and T.D. Dzhafarov, **Atomic Diffusion in Semiconductor Structures (Harwood Academic Publishers, New York, 1987)** 340 p.
2. T.D. Dzhafarov, **Defects and Diffusion in Epitaxial Structures. (Nauka, Leningrad, 1978)** 207 p. (in Russian).
3. T.D. Dzhafarov, **Photostimulated Atomic Processes in Semiconductors. (Energoatomizdat, Moscow, 1987)** 133 p. (in Russian).
4. T.D. Dzhafarov, **Radiation Stimulated Diffusion in Semiconductors. (Energoatomizdat, Moscow, 1991)** 287 p. (in Russian).
5. **Alternative Fuel**, ed. Maximina Manzoni, *Chapter 13*. T.D. Dzhafarov and S.A. Aydin, Nano-Porous Silicon-based Mini Hydrogen Fuel Cells, (INTECH, Rijeka, Croatia, 2011) pp.309-345.
6. **Solar Cells - Research and Application Perspectives**, ed. Dr. Arturo Morales-Acevedo, *Chapter 2*, Tayyar Dzhafarov, Silicon Solar Cells with Nanoporous Silicon Layer, (INTECH, Rijeka, Croatia, 2013), pp. 27-59.

7. **Handbook of Porous Silicon** (Ed. Leigh Canham), *Chapter-Tayyar Dzhafarov*, Porous Silicon and Solar cells. Springer, 2014.

8. T.D. Dzhafarov, S. Aydin Yuksel. Porous Silicon-based Direct Hydrogen Sulphide Fuel Cells.

9. **Journal of Nanoscience and Nanotechnology**, 11, No 10 (2011) 9012-9015.

10. T.D. Dzhafarov, S. Aydin Diffusion of Hydrogen in Porous Silicon-based Sensors, **Journal of Porous Media**, 13 (2) (2010) p.97-102.

Əsas nəticələri: T.C.Cəfərovun elmi maraqları (a) yarımkeçiricilərdə və yarımkeçirici cihazlarında diffuziya hadisələri və (b) nano-strukturlu silisium əsaslı fotovoltaiq günəş elementləri və hidrogen elementləri ilə əlaqədərdir. Onun rəhbərliyi ilə yarımkeçirici geterostrukturlarda aşkarların diffuziya və elektrodifuziya hadisələrinə radiasiya və işığın təsiri araşdırılmışdır, miqrasiya və deqradasiya hadisələrinin mexanizmləri müəyyən edilmişdir və bir sıra stabil parametrlə yarımkeçirici cihazların (geterola-

zərlər, işıq diodları, tunnel diodları, infraqırmızı detektorlar, günəş elementləri və s.) texnologiyası işlənmişdir və tətbiq olunmuşdur. Nanoməsaməli silisium əsasında yüksək effektivliyə sahib silisium günəş elementlərinin və hidrogen enerjisini birbaşa elektrik enerjisinə çevirən və ətraf mühitə zərər verməyən, yeni tip hidrogen elementlərin əldə etmə texnologiyası işlənmişdir.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 15

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 5;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 32

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

1981–1993-cü illər – Azərbaycan Neft Akademiyası (0.5 ştat professor). 1995–2005-ci illər – Yıldız Texniki Universiteti, İstanbul (professor, müqavilə).

Təltif və mükafatları:

SSRİ Elmlər Akademiyasının və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Rəyasət Heyətinin Fəxri Fərmanı.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1961–1970	SSRİ EA-nın Yarımkeçiricilər İnstitutu, Leningrad (Sankt-Peterburq)	Aspirant, kiçik elmi işçi
1970–1978	SSRİ EA-nın Fizika-Texnika İnstitutu, Leningrad (Sankt-Peterburq)	Böyük elmi işçi, Sektor rəhbəri
1978–1994	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Direktor müavini, laboratoriya rəhbəri
1995–2005	Yıldız Texniki Universiteti, İstanbul	Professor (müqavilə)
2006–davam	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Baş elmi işçi, laboratoriya rəhbəri

Tağıyev Bahadır Hüseyn oğlu

13 mart 1934-cü ildə anadan olmuşdur. Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin fizika fakültəsini bitirmişdir. Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professorudur.

2001-ci ildə fizika ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilmişdir.

Elmi əsərlərinin sayı 300-dən artıq, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 208-dir.

30 iyun 2014-cü ildə fizika ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Электрические и фотоэлектрические свойства монокристалла $PbGa_2Se_4$ "Неорган. мат.", 1999, т.35, №1, стр. 33-35
2. Коэффициент оптического поглощения в монокристаллах $PbGa_2Se_4$ ФТП, 1999, т.33, №1, стр. 39-41
3. Оптические свойства соединения $Ca_4Ga_2S_7:Eu^{2+}$ ФТП, 2000, т.34, б.10, стр. 1170-1173
4. Electrical conductivity of p-GaSe single crystals in strong elec.field. Phus. st. Sol.16, 205, 1966
5. Электропоглощение в GaSe. ФТП, 12, 1350, 1970, изд. "Наука"
6. Raman investigation of orthorhombic " $Ga_2(S,Se)_4$ compounds". J.Phys: Condens Matter 2002, 14.p.13693-13703.

7. Анализ механизмов заряда в монокристаллах $Ga_4Ga_2S_7:Eu$, определяющих форму вольтамперных характеристик. ФТП, т.45, в.3, стр.403-408.

8. Photoluminescence of $EuGa_2Se_4: Nd^{3+}$, Optics and Photonics Journal 2012,2,59-63.

9. "Observation of laser Oscillation from $CaGa_2S_4: Eu^{2+}$ " Japanese Journal Applied Physics, Vol.36,№ 7a,1997, pp.857-859.

10. "Luminescence Properties of Barium Thio- and Selenogallates Doped with Eu, Ce, and $Eu+ Ce'$ ". Japanese Journal Applied Physics, Vol.50,5,2011,pp.05FG02-05FG02-2.

Əsas nəticələri: Müxtəlif kristal quruluşu olan (zəncirvari, laylı, kubik və s.) elementar (selen) və mürəkkəb yarımkeçiricilərdə ($GaSe$, Ga_2Se_3 , $EuGa_2Se_4$, $CaGa_2S_4$ və s.) 77- 300K temperatur intervalında, qüvvətli elektrik sahəsində ($10-10^5$ V/sm) elektrikkeçirmə mexanizminin elektrik yükdaşıyıcıların injeksiyası və termoelektron ionlaşma ilə əlaqədar olması müəyyənləşdirilmişdir. Yüksək müqavimətli və enli zolaqlı yarımkeçiricilərdə injeksiya olunmuş yükdaşıyıcıların dərin tələlər tərəfindən tutulmaları ilə bağlı olan elektret və fotoelektret effekti aşkar edilmiş, bu effektlər əsasında müxtəlif çeviricilər hazırlanmışdır (mikrofon, seysmoqəbuledici və s.). Nadir torpaq elementləri ilə aktivləşdirilmiş $CaGa_2S_4$ tipli birləşmələr əsasında mexanizmi atomdaxili elektron keçidləri ilə bağlı olan sarı, mavi, yaşıl və qırmızı rəngli effektiv şüalanma alınmış, Bakı "Azərelektrik işıq" istehsalat birliyində həmin rənglərdə lümenessent lampaları istehsal olunmuşdur. Yapon alimləri ilə birlikdə dünyada ilk dəfə $CaGa_2S_4:Eu^{2+}$ monokristallarında lazer alınmışdır.

Çox parlaq işıq diodları ilə kombinasiya əsasında istifadə olunan yüksək effektiv lüminoforların sintez texnologiyası işlənmiş və müxtəlif işıq mənbələri (ağ, yaşıl, sarı və s) yaradılmışdır.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 40

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
15.08.1956– 31.08.1957	Mahmudavar kənd orta məktəbi	Fizika-riyaziyyat müəllimi
01.09.1957– 30.11.1959	Boradigah qəsəbə orta məktəbi	Fizika-riyaziyyat müəllimi
01.12.1959– 30.11.1962	SSRİ EA, Yarımqeçiricilər İnstitutu, Leningrad şəhəri (Sankt-Peterburq)	Aspirant
01.12.1962– 16.10.1966	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Kiçik elmi işçi
16.10.1966– 22.02.1994	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Böyük elmi işçi
14.12.1993– 22.02.1994	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Laboratoriya müdiri
14.12.1994– 30.06.2002	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Direktorun birinci müavini
30.06.2002 və hal-hazırda	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Baş elmi işçi, problem rəhbəri
1996-cı ildən	Milli Aviasiya Akademiyasının Fizika kafedrası	Müdür
Bu günə qədər	Elmi-Tədqiqat Nəqliyyat və Aviakosmik Problemlər İnstitutu	Direktor

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 8;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 30

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: Müxtəlif illərdə saat hesabı ilə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində və Texniki Universitetdə işləmişdir. 1996-cı ildən Milli Aviasiya Akademiyasının Fizika kafedrasının professorudur, hazırda həmin kafedranın müdürüdür.

Təltif və mükafatları:

1. “Şərəf nişanı” ordeni – 1986-cı il;
2. V.İ.Leninin anadan olmasının 100 illiyi ilə əlaqədar “Şərəfli əməyə görə” medalı – 1970-ci il;
3. Azərbaycan Dövlət mükafatı laureatı – 1988-ci il;
4. “Əmək veteranı” medalı;
5. Müstəqil Azərbaycanın “Şöhrət” ordeni – 2005-ci il.

Mehdiyev Məhəmməd Fərman oğlu

2 oktyabr 1941-ci ildə anadan olub. Bakı Dövlət Universitetini “mexanika” ixtisası üzrə bitirib. Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professorudur.

2001-ci ildə AMEA-nın müxbir üzvü seçilmişdir.

Elmi əsərlərinin sayı 99, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 33-dür.

30 iyun 2014-cü ildə “mexanika” ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Асимптотическое исследование_решения задачи теории упругости для полого конуса ПММ, 1971, вып.6,с.1108-1115.

2. Асимптотический анализ решения некоторых неосессимметричных задач для плиты переменной толщины. Изв.АН_АССР, МТТ, 1976, вып.6,с.165-169

3. Свободные колебания изотропного полого цилиндра. Изв.АН_АССР, МТТ, 1985, вып.5,с.83-88

4. Свободные колебания замкнутой сферы малой толщины. Изв.АН_АССР, МТТ, 1986, вып.6,с.159-164

5. Apalesis of three-dimensional problem of the theory of elasticity for an inhomogeneous truncated hollow cone. JAPP Maths. Mechs., 1994. vol 57,№5, p.871-877.

6. The axisymmetric problem of the theory of elasticity for a non-uniform plate of variable

thick-ness. _ JAPP Maths. Mechs., 1995. vol 59,№5, p.491-495.

7. Asymptotic analysis of the dynamic problem of the theory of elasticity for transvers isotropic hollow cylinder . Journal of Sound and Vibration, London, 2001, ,№2, p.177-194.

8. Free vibration of transversely isotropic hollow cylinders. Mechanics of composite materials? New-york, 2002, №2, p. 55-68

9. Necessary optimality conditions of second order in classical sense in optimal control problems of three-point conditions. Journal of automation and information sciences,3,2010

10. Maximum principle in the optimal control problems for systems with integral boundary conditions and its extension. Abstract and applied analysis. Vol. 2013, Article ID 946910.

Əsas nəticələri: Örtük və lövhələrin ümumi riyazi nəzəriyyəsi yaradılmış, bu dəqiq münasibətlər əsasında örtük və lövhələrin klassik nəzəriyyələrinin tətbiq olunma sahəsi müəyyən olunmuşdur. Nazik divarlı konstruksiyalarda əvəllər məlum olmayan yeni dinamik effekt kəşf olunmuşdur. Xüsusi halda elmi ədəbiyyatda akademik S.A.Ambartsumyan nəzəriyyəsinin klassik Kirqof-Lyav nəzəriyyəsinə nəzərən dəqiq olması müddəası rədd edilmişdir. Çətinliyinə və mürəkkəbliyinə baxmayaraq, S.A.Ambartsumyan nəzəriyyəsinin klassik Kirqof-Lyav nəzəriyyəsinə ekvivalentliyi isbat edilmişdir.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 1

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 2;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 18

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: Bakı Dövlət Universitetində aspirant, kiçik elmi işçi, baş elmi işçi, şöbə müdiri, XKB direktorunun elmi işlər üzrə müavini, professor, kafedra müdiri, dekan.

Təltif və mükafatları:

Əməkdar elm xadimi, “Elm və Sənaye palatasının” qızıl medalı.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1966–1991	Riyaziyyat və Mexanika İnstitutu	Aspirant, kiçik elmi işçi, baş elmi işçi, şöbə müdiri, XKB direktorunun elmi işlər üzrə müavini
2000–2014	Bakı Dövlət Universiteti	Professor, kafedra müdiri, dekan

Hacıyev Asəf Hacı oğlu

29 may 1951-ci ildə anadan olub.

Moskva Dövlət Universitetinin riyaziyyat fakültəsini bitirib. Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professordur.

2001-ci ildə “riyaziyyat” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Elmi əsərlərinin sayı 131, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 99-dur.

30 iyun 2014-cü ildə riyaziyyat ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Mathematical Models of Moving Particles and Applications for Queues.

7 World Congress on Probability and Statistics. Singapore, 14-19 July, 2008.

2. Нелинейные регрессионные модели с растущим числом неизвестных параметров.

Докл. РАН, Математика. 2009, v.79, №3, стр.339-341.

3. Probabilistic and statistical approach for optimal placement of the different alphabets letters on a computer keyboard.

Automation control. 2009, v. № 4, p.p.100-105.

4. Циклические системы с задержкой обслуживания.

Докл. РАН, Матем., 2009, v.79, № 3, стр.303-306.

5. Математические модели движущихся частиц без обгона.

Докл. РАН, Матем. 2010, v.79, № 4, стр.339-341.

6. Regression Models with Increasing Numbers of Unknown Parameters. International Encyclopedia of Statistical Sciences. Springer, 2011, p.p. 1208-1211.

7. Queues with moving servers. Simple vertical transportations.

Lecture Notes in Electrical Engineering. Springer, 2012, v.2, p.p.773-785.

8. Mathematical models of moving particles and applications.

Theory of Probability and its Applications. 2012, v.56, №4, p.p.579-589.

9. Risk Analysis in Oil Exploration.

Intern. J. Applied and Computational Mathematics. 2013, v., No.1, p.p.103-118.

10. Mathematical Models of Moving particles and Applications for Traffic.

Advanced in Intelligent Systems and Computing.

Springer-Verlag, Berlin-Heidelberg, 2014, p.p.5-18.

Əsas nəticələri:

1. Mürəkkəb strukturlu xidmət sistemləri üçün idarəetmə nəzəriyyəsi yaradılmışdır. Yaradılan nəzəriyyənin bəzi nəticələri gözlənilməz olduğundan ehtimal nəzəriyyəsinin paradoksu adlandırılaraq G.Szekely "Paradoxes in Theory of Probability and Mathematical Statistics" kitabına daxil edilmişdir (kitab ingilis dilindən fransız, alman və rus dillərinə tərcümə edilmişdir).

Təklif olunan nəzəriyyə nəqliyyatda "tixac-ların" yaranmasını müəyyən etməyə imkan yaradır. Bu mövzuya 5-ci Beynəlxalq "Management Science and Engineering Management" konfransında edilən plenar məruzə "Grand Prize" mükafatına və xüsusi Diploma layiq görülmüşdür (Makao, 7–9 noyabr, 2011).

2. Naməlum parametrləri artan və xətlərinin dispersiyaları məlum olmayan yeni tipli regresiya modelləri qurulmuşdur və onların araşdırılması üçün universal yanaşma təklif olunmuşdur. Təklif olunan yanaşma bu modellərdə olan naməlum funksiyalar üçün etibarlılıq zolağının qurulmasına imkan verir. Yanaşma tətbiqi riyaziyyat

və mexanika sahəsində bu günə qədər həlli mümkün olmayan bir çox məsələləri həll etməyə imkan yaradır. "Springer" nəşriyyatının sifarişilə alınan nəticələr 2011-ci ildə "International Encyclopedia of Statistical Sciences" kitabında nəşr olunmuşdur.

Müəlliflik şəhadətnaməsi: 1

Patentlərinin sayı: 2

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 4;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 6

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: 1996-cı ildən Bakı Dövlət Universitetinin (BDU) professoru, 2001-ci ildən Ehtimal nəzəriyyəsi və riyazi statistikasına kafedrasının müdürüdür.

Təltif və mükafatları: 1980-ci il – elm və Texnika sahəsində Azərbaycan Lenin Komsomolunun mükafatı; 2011-ci il – 5-ci "Management Science and Engineering Management" Beynəlxalq konfransının "Grand Prize" mükafatı (Makao).

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1979–1980	AMEA-nın Kibernetika İnstitutu	Kiçik elmi işçi
1980–1985	AMEA-nın Kibernetika İnstitutu	Baş elmi işçi
1985–1990	Lomonosov adına Moskva Dövlət Unversiteti, AMEA-nın Kibernetika İnstitutu	Doktorant
1990-1993	Boğaziçi Universiteti (İstanbul)	Baş elmi işçi
1993–1996	AMEA-nın Kibernetika İnstitutu	Professor
1996–1998-dən bugünədək	AMEA-nın Kibernetika İnstitutu	Sektor rəhbəri
1996–2001	Bakı Dövlət Universiteti	Laboratoriya müdiri
2001-ci ildən bu günə qədər	Bakı Dövlət Universiteti	Professor, kafedra müdiri

Əliquliyev Rəsim Məhəmməd oğlu

20 yanvar 1958-ci ildə anadan olub.

Ç.İldırım adına Azərbaycan Politeknik İnstitutunun avtomatika və hesablama texnikası, elektron hesablama maşınları fakültəsini bitirib. Texnika elmləri doktoru, professorudur.

2007-ci ildə "informatika" ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Elmi əsərlərinin sayı 424, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 234-dür.

30 iyun 2014-cü ildə "informatika" ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Alguliyev R.M. A method for ensuring the system safety of virtual private networks // Journal of Computer and Systems Sciences International, 1999, vol.39, №3, pp.448-453. (SCI)

2. Alguliyev R.M. Models of synthesis of a distributed authentication system of a virtual private reconfigurable network // Journal of Computer and Systems Sciences International, 2000, vol.39, no.2, pp.297-306. (SCI)

3. Алгулиев Р.М. Методы синтеза адаптивных систем обеспечения информационной безопасности корпоративных сетей. Москва, "УРСС", 2001, 248 с.

4. Alguliev R.M., Aliguliyev R.M., Alekperov R.K. An approach to optimal task assignment in a distributed system // Automation and Information Sciences, 2004, vol.36, no.10, pp.51-55. (SCI)

5. Alguliev R.M., Aliguliyev R.M., Ganjaliyev F.S. Investigation of the role of similarity measure and ranking algorithm in mining social networks // Journal of Information Science, 2011, vol.37, no.3, pp. 229-234. (SCI)

6. Alguliev R.M., Imamverdiyev Y.N., Yusifov F.F. Some conceptual views on information security of the society // Journal of Communication and Computer, 2012, vol.9, no 6, pp.644-648.

7. Alguliev R.M., Aliguliyev R.M., Isazade N.R. Multiple documents summarization based on evolutionary optimization algorithm // Expert Systems with Applications, 2013, vol.40, no.5, pp.1675–1689. (SCI)

8. Alguliev R.M., Aliguliyev R.M., Mehdiyev C.A. An optimization approach to automatic generic document summarization // Computational Intelligence, 2013, vol.29, no.1, pp.129-155. (SCI)

9. Alguliev R.M., Abdullayeva F. Illegal access detection in the cloud computing environment // Journal of Information Security, 2014, vol.5, no.2, pp.65-71.

10. Alguliev R.M., Aliguliyev R.M., Alekperova İ.Ya. Cluster approach to the efficient use of the multimedia resources in information warfare in Wikimedia // Automatic Control and Computer Sciences, 2014, vol.48, no.2, pp.97-108.

Əsas nəticələri:

Korporativ şəbəkələrin informasiya təhlükəsizliyinin təmin olunmasını həyata keçirən paylanmış strukturlu, funksional modullardan ibarət adaptiv sistemlərin sintezi üçün elmi-metodoloji əsaslar, arxitektura prinsiplər, modellər və alqoritmlər işlənmişdir.

Açıq kompüter şəbəkəsi mühitində korporativ istifadəçilər qrupunun informasiya təhlükəsizliyinin təmin olunma səviyyəsinin yüksəldilməsi məqsədilə dəyişən strukturlu (xameleon) virtual xüsusi şəbəkələrin qurulmasının (generasiyasının) konseptual əsasları işlənmiş, onların sintezi üçün modellər və metodlar təklif olunmuşdur.

Müxtəlif təyinatlı spamlarla milli, korporativ və fərdi səviyyələrdə mübarizə aparmağa imkan

verən xüsusi intellektual şəbəkənin sintezi üçün arxitektur prinsiplər və metodlar təklif olunmuşdur.

İnternet şəbəkəsi platformasında paylanmış hesablama mühitlərinin (cloud servislər) sintezi və CDN texnologiyasının köməyi ilə dinamik formalaşan intellektual kontent serverlər şəbəkəsinin layihəsi üçün model və alqoritmlər işlənmişdir.

Mətn tipli verilənlərin, həmçinin ifrat böyük tutumlu məlumatların (Big Data) intellektual analizi, referatlaşdırılması, təsnifatı və klasterizasiyası (Data Mining) problemlərinin həlli məqsədilə bir sıra modellər, metodlar və alqoritmlər işlənmişdir.

Online mühidə müxtəlif əlamətlərə görə sosial şəbəkələrin aşkarlanması və analizi üçün bir sıra yanaşmalar və modellər təklif olunmuşdur.

Ad hoc və sensor şəbəkələrinin səmərəlilik göstəricilərinin yaxşılaşdırılması üçün modellər və alqoritmlər təklif olunmuşdur.

Virtual məkanda informasiya müharibəsi əlamətlərinin (təzahürlərinin) aşkarlanması üçün bir sıra metodlar və alqoritmlər işlənmişdir.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 4

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 2;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 20

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: Hazırda 7 elmlər doktoru, 22 fəlsəfə doktoru hazırlığı üzrə doktorant və dissertantların elmi rəhbəri və məsləhətçisidir.

Təltif və mükafatları: “Tərəqqi” medalı (2009-cu il)

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1979–1986	AEA-nın Kibernetika İnstitutu	Mühəndis, böyük mühəndis, kom-somol katibi, aspirant
1986–1991	AEA-nın Avtomatlaşdırılmış İdarəetmə Sistemləri Şöbəsi	Böyük mühəndis, aparıcı mühəndis
1991–2001	AEA-nın İnformasiya-Telekommunikasiya Elmi Mərkəzi	Baş mühəndis – direktor müavini
2002 – hal-hazırda	AMEA-nın İnformasiya Texnologiyaları İnstitutu	Direktor
2013 – hal-hazırda	AMEA-nın Rəyasət Heyəti	AMEA-nın akademik-katibi

Abbasov Vaqif Məhərrəm oğlu

5 oktyabr 1952-ci ildə anadan olub.

V.İ.Lenin adına ADPU-nun (indiki ADPU) "kimya" fakültəsini bitirib. Kimya elmləri doktoru professordur. 2001-ci ildə "neft kimyası" ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Elmi əsərlərinin sayı 693, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 175-dir.

30 iyun 2014-cü ildə kimya ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. V.M.Аббасов, А.Н.Гасанов, Д.Н.Мамедов и др. Отличительные особенности лечебной нафта-ланской нефти от некоторых промышленных неф-тей Азербайджана. Процессы Нефтехимии и нефтепереработки. 2005, 3(22), с.32-34.

2. Vagif M. Abbasov, Hany M. Abd El-Lateef et al. Inhibitive Effect of Some Natural Naphthenates as Corrosion Inhibitors on the Corrosive Performance of Carbon Steel in CO₂-Saturated Brine. // International Journal of Scientific Research in Environmental Sciences (IJSRES), Volume 1, 2013, p.166-178.

3. V.M.Abbasov, Hany.M.Abd. EL-Lateef, L.I.Ali-yeva, et al. Evaluation of New complex surfactants based on vegetable oils as corrosion inhibitors for Mild Steel in CO₂-Saturated 1/0% Nall Solutions // Journal of Materials Physics and Chemistry (USA). 2013.Vol.1. N.2. P.19-26.

4. Аббасов В.М., Самедов А.М., Алиева Л.И., Самедов М.А. Антиккоррозионные свойства солей нефтяныхкислот в условиях морской неф-тедобычи. Практика противокоррозионной за-щиты, №1 (51), 2009,с.10-14.

5. Аббасов В.М., Шай-Минг Пенг, Р.Г.Исмаи-лов, Л.М.Эфендиева, Зейналов Э.Б., Агамалиев З.З. Получение нафтеновых кислот при катали-тическом участии пятиядерного комплекса. Процессы нефтехимии и нефтепереработки, 10, 3-4 (39-40), 2009, С.252-254.

6. Аббасов В.М., Зейналов Э.Б., Агамалиев З.З. и др. Оптимизация получения СНК окисле-нием дизельной фракции смеси бакинских неф-тей. Москва, Нефтепереработка и нефтехимия, 2010, №11, С.42-46.

7. Н.Р.Абдуллаева, Т.А.Исмаилов, Р.С.Магер-рамов, Т.А.Мамедова, Х.Р.Велиев, В.М.Аббасов. Синтез и исследование антистатических приса-док к дизельным топливам на основе нефтяных кислот. Нефтехимия. Москва. 2011. №5. С.88-94.

8. M.Hany Abd-El-Lateef, V.M.Abbasov, L.I.Aliye-va. "Novel corrosion inhibitors for protection from CO₂ corrosion". LAP Lambert Academic Publishing. - Germany. 2012. 228 P. Kitab

9. Hany M. Abd.El-Lateef, V.M.Abbasov, L.I.Ali-yeva, A.A.Qasimov, I.T.Ismayilov. "Inhibition of car- bon steel corrosion in CO₂ -saturated brine us- 58 ing some newly surfactants based on palm oil: Ex- perimental and theoretical in- vestigations".// Jour- nal of Material Chemistry and Physics.- 29 July 2013.-P 1- 10.

10. В.М.Аббасов, Р.П.Джафаров, Е.Ш.Абдул- лаев, Е.Дж.Агазаде, Э.К.Гасанов. "Оптимизация

процесса создания консервационных жидкостей на основе амидоаминов и нитропродуктов». // Мир нефте-продуктов, № 8, 2013, С.17-20.

Əsas nəticələri:

1982-ci ildə onun rəhbərliyi ilə çoxfunksiyalı VFİKS-82 adlı korroziya inhibitoru yaradılmış və SSRİ-nin neft mədənlərində istifadə olunmağa başlanmışdır, 1986-cı ildə bu inhibitorun qış modifikasiyası Azəri yaradılıb və istifadəyə verilib. 1983–1997-ci illərdə 21389 ton VFİKS-82, 1989–1997-ci illərdə 6600 ton Azəri inhibitoru istehsal olunaraq Rusiya Federasiyasında, Ukraynada, Azərbaycanda və Qazaxıstanda istifadə olunmuşdur. 1990-cı ildə SSRİ Elm və Texnika Komitəsi onun xarici ölkələrə satılması üçün lisenziya vermişdir. 1984-cü ildə AP-L34-1 antistatik aşqarı yaradılmış, Perm Aviasiya Mühərrikləri zavodunda və Tbilisi Aviasiya zavodunda sənayedə istifadəyə qəbul olunmuşdur. V.M.Abbasov əməkdaşları ilə birlikdə 1986-cı ildə “Kaspi” adlı hidrogensulfid korroziyası inhibitoru yaratmış, indiki Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodunda katalitik riforminq qurğusunda tətbiqini həyata keçirmişdir. Bu inhibitor zavodda benzinin stabilləşmə kalonunun müdafiəsi üçün istifadə olunur. 1990-cı ildə “Kaspi-2” adlı yeni korroziya inhibitoru yaradılıb, Qazaxıstanın Tengiz yatağında sənaye sınağından keçib və həmin yataq üçün nəzərdə tutulmuş texniki tələblərdən də yüksək nəticə alınıb. 1995-ci ildə dünyada analoqu olmayan “Kaspi-X” inhibitoru yaradılıb və indiki H.Ə.Əliyev adına neft emalı zavodunda həmin ildən tətbiqinə başlanılıb. 1995–2013-cü illərdə 18530 ton “Kaspi-X” istehsal olunmuş və istifadə edilmişdir. Hazırda inhibitorun istifadəsi davam edir. “Kaspi-X” inhibitoru 2010-cu ildən eyni zamanda Azərneftyağ Neft Emalı Zavodunda da istifadə olunur. 1998-ci ildə “Xəzər” deemulqatoru yaradılıb və indiki H.Ə.Əliyev adına Neft Emalı Zavodunda neftin duzsuzlaşdırılması və susuzlaşdırılması üçün istifadəsinə başlanılıb. 1998–2013-cü illərdə bu reagent 2748 ton istehsal olunub və istifadə edilib. Bu deemulqator hazırda da istifadə olunur. 2003-cü ildə müalicəvi Naftalan neftinin təmizlənmə texnologiyası işlənilib hazırlanıb, “Ağ Naftalan yağı”nın istehsalı təşkil olunub, bu yağ Azərbaycan Respublikasında və

Ukraynada dərman preparatı kimi qeydiyyatdan keçib. 2009-cu ildə “NKPI-34-2” yanğından mühafizə üçün köpükəmələgətiricisi yaradılıb, istehsalı təşkil olunub. Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi bu reagentin istehsalı və istifadəsi üçün lisenziya verib. 2003-cü ildən “Bakı” ərphəlledicisi yaradılıb, neft emalı zavodlarında qapalı soyutma konturlarını ərpədən təmizləmək üçün istifadəyə qəbul olunub. Hazırda H.Ə.Əliyev adına Neft Emalı Zavodunda və “Azərneftyağ” Neft Emalı Zavodunda istifadə olunur. 2009-cu ildə “Kaspi-X(M)” inhibitoru yaradılıb, H.Ə.Əliyev adına Neft Emalı Zavodunda kimyəvi təmizlənmiş suyun nəqli sistemində korroziyadan müdafiə üçün tətbiqinə başlanılıb. 2009–2013-cü illərdə 286 ton “Kaspi-X(M)” istehsal olunub və istifadə edilib. 2011-ci ildə Xəzər-24 deemulqator-inhibitoru yaradılıb, “Azərneftyağ” İstehsalat Birliyində Almaniyadan alınan “Disolvan” deemulqatoru ilə müqayisəli olaraq sənaye sınağından keçib və tətbiq üçün daha əlverişli olduğu müəyyən edilib. 2011-ci ilin noyabr-dekabr aylarında bu deemulqator Abşeron Neft-Qaz Çıxarma idarəsində sənaye sınağından keçirilib və yüksək nəticə əldə olunub.

2000–2013-cü illərdə aparılan elmi-tədqiqat işləri nəticəsində yüksək keyfiyyətli konservasiya mayelərinin və sürtkülərinin yaradılmasının nəzəri əsasları işlənilib hazırlanıb. Təbii neft turşuları və sintetik neft turşuları əsasında yüksək müdafiə qabiliyyətli konservasiya mayelərinin yaradılmasının mümkünlüyü aşkar olunub. Yüksək müdafiə qabiliyyətini təmin edən sinergetik kompozisiyalar yaradılıb. 1998–2013-cü illərdə aparılan tədqiqatlar nəticəsində CO₂ korroziyasını ləngidən yüksək səmərəlilikli inhibitorlar yaradılıb və onların CO₂ korroziyasının kinetikasına təsiri öyrənilib. İnhibitorların qatılığından, quruluşundan, həlledicinin təbiətindən asılı olaraq inhibitor effektinin dəyişmə xarakteri öyrənilib.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin

sayı: 48

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 9;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 29

Təltif və mükafatları:

1. SSRİ Xalq Təsərrüfatı Nailiyyətləri Sərgisinin gümüş medalı;
2. "SSRİ-nin qabaqcıl ixtiraçısı" döş nişanı;

3. SSRİ Neft-Kimya sənaye Nazirliyinin Fəxri Fərmanı;
4. AMEA-nın Fəxri Fərmanı;
5. V.S.Altunin adına Beynəlxalq Ekologiya və Təbiətdən istifadə Akademiyasının həqiqi üzvü;
6. Təhsil Nazirliyinin "Qabaqcıl təhsil işçisi" döş nişanı;
7. "Azərbaycanın Əməkdar müəllim"i fəxri adı;
8. "Şöhrət" ordeni;
9. İslam ölkələri İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının (EKO) "Elm və texnologiya" üzrə mükafatı;
10. Avropa Təbiət Elmləri Akademiyasının həqiqi üzvü;
11. Rusiya Təbiət Elmləri Akademiyasının xarici üzvü;
12. Türk Dünyası Tədqiqatları Beynəlxalq Elmlər Akademiyasının Akademik üzvü;
13. AMEA-nın Fəxri Fərmanı;
14. NKPI elm və təhsil sahəsində nailiyyətlərə görə Avropa Biznes Assambleyası (Oksford, İngiltərə) tərəfindən "Avropa Keyfiyyəti" mükafatına layiq görülmüşdür;
15. "The Name in Science" (Elmdə ad) fəxri adına layiq görülmüşdür;
16. Dünya elminə verdiyi töhfələrə görə Beynəlxalq Sokrat Komitəsinin Şöhrət medalı ilə təltif edilmişdir (İngiltərə);
17. Uluslararası Altın Yıldız Madalyasına layiq görülmüşdür (Türkiyə, Ankara);
18. Təbiətşünaslıq elmləri üzrə Avropa Akademiyasının Kuratorluq və Elmi Şurasının qərarı ilə elmi tədqiqatlarda xüsusi xidmətlərinə görə Əsas qızıl Cəngavər ulduzu ilə təltif olunmuşdur;
19. Atatürk Uluslararası Ödülünü almışdır;
20. Xudu Məmmədov adına Beynəlxalq mükafatına layiq görülmüşdür.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1973-cü ildə	Mir Bəşir rayon Cəmilli orta məktəbi	Kimya müəllimi
1973–1977	AMEA-nın Y.H.Məmmədəliyev adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Əyani aspirant
1977–1981	Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Kiçik elmi işçi
1981–1984	Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Baş elmi işçi
1984–2006	Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Laboratoriya müdiri
2006–2007	Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Eyni zamanda laboratoriya və şöbə müdiri
2007–2008	Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Direktor müavini
2008–2011	Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Laboratoriya müdiri və eyni zamanda şöbə müdiri
2011-ci ildən bugünədək	Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Direktor

Əliyeva Rəfiqə Əlirza qızı

20 sentyabr 1932-ci ildə anadan olub. Azərbaycan Dövlət Universitetini (indiki BDU) kimyaçı ixtisası üzrə bitirmişdir. Kimya elmləri doktoru, professordur. 2007-ci ildə “analitik kimya” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilmişdir.

Elmi əsərlərinin sayı 450, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 210-dur.

30 iyun 2014-cü ildə “kimya” ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Copper(II) complex with 3-(2-hydroxy-3-sulfo-5-nitrophenylhydrazo)pentane-2,4-dione: Synthesis and Structure.

Rus. J. Coord. Chem., 2009, 35, 704-709.

2. Quantum-chemical calculations of the tautomeric forms of azoderivatives of acetylacetone and determination of the stability constants of their complexes with rare-earth metals. Rus. J. Coord. Chem., 2009, 35, 241-246.

3. Комплексообразование титана(IV) с новым реагентом—2,3,4-тригидрокси-3'-нитро-4'-сульфоазобензолом. Журнал аналитической химии 2010, том 65, № 1, с. 29–32

4. Кристаллическая и молекулярная структура комплекса никеля(II) с 1-(2-теноил)-4-трифторбутадиион-1,3 и диметилсульфоксидом. Координационная химия, 2011, том 37, № 4, с. 268–272

5. Синтез и кристаллическая структура комплекса меди(II) с тиенилтрифторацетилацетоном и диметилсульфоксидом. Координационная химия, 2011, том 37, № 1, с. 46–48

6. Строение и кристаллическая структура комплекса кобальта (II) с тиентрифторацетилацетоном и диметилсульфоксидом. Координационная химия, 2011 Т. 37, № 6, стр.426-428

7. Regioselective C–C bond cleavage in arylhydrazones of 4,4,4-trifluoro-1-(thiophen-2-yl)butane-1,3-diones. Journal of Molecular Structure, 2013, 1032, 83-87.

8. Diaquabis(N,N-diethylpyridine-3-carboxamide- κ N¹) bis{4-[2-(2,4-dioxopentane-3-ylidene)hydrazine-1-yl]benzoate- κ O}-copper(II). Acta Cryst. (2012). E68, m127

9. Preconcentration of germanium (IV) on-chelating sorbent and its spectrophotometric determination with bis(2,3,4-trihydroxyphenylazo)benzidine in the presence of heterocyclic amines. American Journal of Analytical Chemistry, 2012, 3(12), 157-164

10. Thermodynamics of Dissociation of *ortho*-Hydroxyphenylhydrazo- β -diketones and of their Complexation with Copper(II) in Aqueous-ethanol Solutions. Journal of Solution Chemistry, 2012, 41(3), 491-502. DOI 10.1007/s10953-012-9816-5

Əsas nəticələri: Bir çox metalların təyini və qatılaşdırılması üçün metodikaları işləmiş, yüksək ekspresliyi və iqtisadi səmərəliyi ilə fərqlənən bu metodikaların sənaye obyektlərində tətbiq olunması təklif olunmuşdur.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 20

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 2;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 20

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: Bakı Dövlət Universitetində kafedra professoru.

Təltif və mükafatları:

Əməkdar elm xadimi, “Şöhrət ordeni”, Y.Məmmədəliyev mükafatı.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1956–1960	AMEA-nın “Qeyri-üzvi və fiziki kimya” İnstitutu, Bakı Dövlət Universiteti “Analitik kimya” kafedrası	Kiçik elmi işçi
1960–1963	AMEA-nın “Qeyri-üzvi və fiziki kimya” İnstitutu, Bakı Dövlət Universiteti “Analitik kimya” kafedrası	Aspirant
1963–1970	AMEA-nın “Qeyri-üzvi və fiziki kimya” İnstitutu, Bakı Dövlət Universiteti “Analitik kimya” kafedrası	Laborant, assistent
1970–1976	AMEA-nın “Qeyri-üzvi və fiziki kimya” İnstitutu, Bakı Dövlət Universiteti “Analitik kimya” kafedrası	Baş müəllim
1976–1998	AMEA-nın “Qeyri-üzvi və fiziki kimya” İnstitutu, Bakı Dövlət Universiteti “Analitik kimya” kafedrası	Dosent
1998–hal-hazıra kimi	AMEA-nın “Qeyri-üzvi və fiziki kimya” İnstitutu, Bakı Dövlət Universiteti “Analitik kimya” kafedrası	Professor
2001–hal-hazıra kimi	“Ekoloji kimya və ətraf mühitin mühafizəsi” ETL	Laboratoriya müdiri

Əzizov Akif Həmid oğlu

2 noyabr 1943-cü ildə anadan olub. Bakı Dövlət Universitetini və Moskva Dövlət Universitetini “kimyaçı” ixtisası üzrə bitirmişdir. Kimya üzrə elmlər doktoru, professordur. 2001-ci ildə “neft kimyası” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilmişdir.

Elmi əsərlərinin sayı 594, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 241-dir.

30 iyun 2014-cü ildə kimya ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. A.H.Əzizov. Kimya elminin və sənayesinin müasir problemləri (Kitab). Bakı, “Elm”, 2013, 340 s.

2. A.Г.Азизов. Исследования в области металлкатионного и карбокатионного процессов олигомеризации и полимеризации (Монография), Баку, Елм, 2010, 498с.

3. А.Г.Азизов. Некоторые аспекты металлоорганического катализа процессов олигомеризации и полимеризации(Монография), Баку, Елм, 2009, 371 с.

4. А.Г.Азизов, З.Г.Асадов, Г.А.Ахмедова. Ионные жидкости и их применение (Монография). Баку, Елм, 2010, 580 с.

5. А.Г.Азизов, З.Г.Асадов, Г.А.Ахмедова. Макромомомеры (Монография), Баку, Елм, 2009, 386с.

6. А.Н.Азизов, А.Р.Вакхшурӣ, R. Aliyeva, Sh.Bagirova. Synthesis, structure and thermophysical properties of Fe₂O₃ – Al₂O₃ and polyethylene nanocomposites. J.Applied Polymer Science,- V.124.16.-15 June, 2012, pp 5106 - 5112.

7. А.Н.Азизов, Q.I.Amanullayeva, R.V.Aliyeva, B.M.Aliyev, N.R.Bektashi. The new catalysts for synthetic naphthenic acids esterification. Applied catalysis A(396), 2011, p.20.

8. H.Azizov, A.R.Vakhshuri, R.V.Aliyeva, G.S.Martinova, A.D.Quliyev. Preparation and study of thermal properties of phase change materials based on paraffinalmumina-filled polyethylene. Applied Polymer Science, 2010, 120, 4, pp 1907-1915.

9. А.Г.Азизов и др. Реакционноспособные олигомеры. Синтез и применение (Монография). Баку, 1998, с. 274.

10. А.Г.Азизов “Активирующее влияние лигандов на каталитические свойства никельсодержащих систем в реакциях линейной олигомеризации и полимеризации. Роль электронных и стерических факторов” (обзор). Успехи химии, 1987 г., в.12, с.2098-2120

Əsas nəticələri:

Metal “üzvi” katalizdə liqandların və zəif metal-liqand rabitələrinin, aralıq metal-üzvi birləşmələrdə baş verən metallotropik izomerləşmənin, liqandların elektron və fəza (sterik) effektlərinin oliqomerləşmə və polimerləşmə məhsullarının quruluşunun və molekul kütləsinin tənzimlənməsində rolunun aşkarlanması; oliqomerləşmə və polimerləşmə reaksiyalarında metallinium-ion mexanizmləri və bu proseslər üçün bifunksional katalizator-stabilizatorlar elmi istiqamətinin açılışı; oliqoalkilromtik və oliqoalkilnaften sintetik yağların, stereomüntəzəm polibutadienin, polietilenin və s. praktiki əhəmiyyətli maddələrin alınması üçün yüksək səmərəliliyə malik yeni katalizatorların (o cümlədən ion maye tipli) və texnoloji üsulların işlənilib hazırlanması və tətbiqi; kimya elminin və sənayesinin müasir problemlərinin və perspektiv inkişaf istiqamətlərinin təhlili.

lizator-stabilizatorlar elmi istiqamətinin açılışı; oliqoalkilromtik və oliqoalkilnaften sintetik yağların, stereomüntəzəm polibutadienin, polietilenin və s. praktiki əhəmiyyətli maddələrin alınması üçün yüksək səmərəliliyə malik yeni katalizatorların (o cümlədən ion maye tipli) və texnoloji üsulların işlənilib hazırlanması və tətbiqi; kimya elminin və sənayesinin müasir problemlərinin və perspektiv inkişaf istiqamətlərinin təhlili.

Müəlliflik şəhadətnaməsi

və patentlərinin sayı: 72

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 4;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 13

Təltif və mükafatları: Əməkdar elm xadimi, AMEA-nın Fəxri Fərmanı, AR Standartlaşdırma, Meteorologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin I dərəcəli diplomu, “Əmək şücaəti” medalı, SSRİ EA-nın I dərəcəli diplomu.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1970–1972	AMEA-nın Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Kiçik elmi işçi
1972–1985	AMEA-nın Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Baş elmi işçi
1985–1988	AMEA-nın Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Laboratoriya müdiri
1988–2014	AMEA-nın Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Elmi işlər üzrə direktorun birinci müavini
2014–hal-hazırda	AMEA-nın Polimer Materialları İnstitutu	Direktor

Qəribov Adil Abdullaxaliq oğlu

28 mart 1950-ci ildə anadan olub. Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU) “kimya” fakültəsini bitirmişdir. Kimya üzrə elmlər doktoru, professordur.

2007-ci ildə “radiasiya kimyası” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilmişdir.

Elmi əsərlərinin sayı 324, istinadların sayı 200, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 86-dır.

30 iyun 2014-cü ildə “kimya” ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. A.A. Garibov, M.M. Melikzade Влияние мощности дозы облучения на каталитические свойства цеолитсодержащих катализаторов, Журнал физической химии. 1980, №10, стр. 2607-2609

2. A.A. Garibov, A.A. Kalinnikov V.C. Komissarov V.F. Красноштанов, Математическое моделирование процесса получения водорода при радиационно-термокаталитическом разложении воды, Вопросы атомной науки и техники. Сер. Ядерная техника и технология, вып.2, 1989, с.28-29

3. A.A. Garibov, Механизм радиационно-термокаталитического действия оксидных катализаторов в процесс получения водорода из воды, Вопросы атомной науки и техники. Сер. Ядерная техника и технология, 1989, вып.2, с.32-34

4. A.A. Garibov, Радиационно-каталитическое действие оксидных катализаторов в процессе разложения воды, Радиационно-каталитические процессы в дисперсных средах //Сборник научных трудов. Отв. Редактор д.х.н. В.Н.Пармон, Новосибирск, "Наука" Сибирское отделение, 1992, с.120-161

5. A.A. Garibov, G.Z. Velibekova, T.N. Agaev, Effect of degree of order of silicon dioxide on localization processes of non-equilibrium Charge carries under the influence of gamma-radiation, J. Radiation Physics and Chemistry, 54, (1999), с. 131-134

6. A.A. Garibov, U. Sanson, Chang Kyu Kim, G. Kis-Benedek, R. Shorn, E. Zeiller, V. Huseynov, A. Chupov, Natural and anthropogenic radionuclides in the rivers of Azerbaijan, Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry, Vol.277, N2 (2008), pp. 357-364

7. A.A. Garibov, Radiation-heterogenic processes of hydrogen accumulation in water-cooled nuclear reactors, International Journal of Nuclear Research, Nukleonika №4, 2011, p.333-343

8. A.A. Garibov, H.H. Gadjieva, M.H. Mirzoev, H.A. Eybova, P.H. Mextieva, Исследование уранилортосиликатов методами ИК-спектроскопии и дериватографии, Журнал "Вопросы атомной науки и техники», Серия "Физика рад. повр. и рад. материаловедение», 2012. №2 (78), стр. 134-138,

9. A.A. Garibov, Ghahramani M.R. Agayev T.N., Production and quality control of radioactive yt-

trium microspheres for medical applications, Applied Radiation and Isotopes, 2013, No12, p

10. A.A. Garibov, Hashemi M.Y. Agayev T.N., Effect of gamma radiation on oxidation of elektroless Ni-P deposited on stainless steel st.304, Surface Engineering and Applied Electrochemistry, 2014, v.50, №1, pp.38 - 42

Əsas nəticələri:

Nüvə enerjisinin enerjitutumlu neft-kimya proseslərində tətbiqi imkanlarını aşkarlamaq məqsədilə neft fraksiyalarının katalitik krekinq katalizatorlarının aktivliklərinin və benzin alınması üzrə selektivliyini artırmağa imkan verən radiasion-heterogen proseslər işlənilib, real katalizatorların timsalında individual karbohidrogenlər və neft fraksiyasının katalitik krekinq proseslərində təsdiq olunub.

Oksid sistemlərində tərkib, qadağan olunmuş zona eni, struktur nizamlılığı, səthi səviyyələri, bioqrafik defektlər, şüalanma intensivliyi və temperaturun ionlaşdırıcı şüaların təsiri altında defektəmələgəlmə proseslərinə təsiri qanunauyğunluqları aşkar olunub.

İonlaşdırıcı şüaların təsiri altında yarımkeçirici və dielektriklərdə qeyri-tarazlı yükdaşıyıcılarının və eksitonların əmələgəlmə proseslərinin həm nəzəri modeli, həm də təcrübi yolla qanunauyğunluqları aşkar olunub. Bu defektlərin əmələgəlmə hədd enerjiləri təyin edilib.

Oksid sistemlərində ionlaşdırıcı şüaların enerjisinin qeyri-tarazlı yükdaşıyıcılar və eksitonlar vasitəsilə çevrilərək səthi səviyyələrə ötürülməsi proseslərinin struktur nizamlılığından, səthi səviyyələrin halından və oksid hissəciklərinin ölçülərindən asılılıq qanunauyğunluqları aşkar olunub.

Alınmış qanunauyğunluqlar oksid birləşmələri əsasında nüvə enerjisinin hidrogenin kimyəvi enerjisinə çevrilməsi prosesləri üçün effektiv nanoölçülü katalizator seçiminə və yüksək effektiv proseslərin aşkar olunmasına imkan yaradıb.

Atom-hidrogen energetikası istiqamətində suyun və metanın radiasion katalitik parçalanmasından hidrogenin alınması prosesləri və CO₂-nin utilizasiyası üçün katalizator seçiminin elmi əsasları işlənilib.

Yüksək temperaturlu nüvə reaktorlarında yənacaq və qəlpə radiolitik prosesləri üçün SiO₂ və (U, Th, Pu) oksidləri əsasında radiasiya və temperatura davamlı yeni oksid sistemləri alınıb,

onların xassələrinə daxili və xarici şüalanmanın təsiri tədqiq olunub. Suyun qəlpə radiolizində $(\text{UO}_2)_x(\text{BeO})_y(\text{SiO}_2)_z$ – tipli sistemlərin yüksək radiasion katalitik xassələri aşkar olunub, real pilot qurğularda sınaqdan çıxarılıb.

Su ilə soyudulan nüvə reaktorlarında istilik-dəşiyici ilə istilikayırcı materiallar təmasında radiasion heterogen proseslərin materialların müdafiə və katastrofik oksidləşməsi və hidrogenin alınmasında rolu aşkar olunub. İlk dəfə olaraq metal və ərintilərin radiasion katastrofik oksidləşməsi təcrübi yolla müşahidə olunub və bu proseslərin su ilə soyudulan nüvə reaktorlarının qəza hallarında rolu aşkar olunub. Alınmış nəticələr su ulə soyudulan nüvə reaktorlarının normal və qəza rejimlərinin ssenarisinin işlənməsində istifadə olunub.

Metal və ərintilərin nüvə reaktoru və digər texnoloji mühitlərdə oksidləşdirici korroziya proseslərə davamlılığını artıran radiasion-heterogen işləmə üsulu hazırlanıb.

Sulu mühitdən uran, radium izotoplarını ayıraraq izolə etmək üçün effektiv sorbentlər alınıb və real neft-qaz istehsalı proseslərindən ayrılan lay sularından onların ayrılmasına imkan verən təcrübi sınaq qurğusu hazırlanıb.

Nano-ölçülü sistemlərdə defektlərin əmələ gəlməsi və miqrasiyası prosesləri tədqiq olunub. Nano-Si və n-SiO₂ sistemlərində neytron selinin təsiri altında nüvə çevrilmə və defektəmələgəlmə proseslərinin qanunauyğunluqları aşkar olunub. Alınmış nəticələr nano-ölçülü sistemlərin ekstremal şəraitdə davamlılığı və elektrofiziki xassələrinin modifikasiyası istiqamətində istifadə olunacaqdır.

Azərbaycanın istehsal sahələri ərazilərinin torpaq, hava və su sistemlərində təbii və süni radioaktiv izotopların paylanması və miqrasiyası prosesləri tədqiq olunub, onların ətraf mühitə təsiri qiymətləndirilib və izotopların ayrılma üsulları işlənilib.

Müəlliflik şəhadətnaməsi

və patentlərinin sayı: 31

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 1;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 2

Təltif və mükafatları:

Əməkdar elm xadimi

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
13.12.1966– 14.09.1970	Ümumittifaq Elmi-Tədqiqat Geofizika İnstitutunun Azərbaycan filialı	Laborant
15.09.1970– 09.11.1972	ÜİET Qaz İnstitutunun Azərbaycan filialı	Mühəndis
06.12.1973– 06.12.1976	Azərbaycan EA Radiasiya Tədqiqatları Sektoru	Aspirant
04.01.1977– 17.06.1980	Azərbaycan EA Radiasiya Tədqiqatları Sektoru	Kiçik elmi işçi
17.06.1980– 15.07.1995	Azərbaycan EA Radiasiya Tədqiqatları Sektoru	Böyük elmi işçi, qrup rəhbəri
15.07.1995– 06.08.2001	Azərbaycan EA Radiasiya Tədqiqatları Sektoru	Laboratoriya rəhbəri
06.08.2001– bu günədək	AMEA-nın Radiasiya Problemləri İnstitutu	Direktor

Tağiyev Dilqəm Bəbir oğlu

6 yanvar 1950-ci ildə anadan olub. Azərbaycan Dövlət Universitetini (indiki BDU) kimyaçı ixtisası üzrə bitirmişdir. Kimya üzrə elmlər doktoru, professordur.

2007-ci ildə “neft kimyası” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilmişdir.

Elmi əsərlərinin sayı 500, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 320-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “kimyəvi kinetika və kataliz” ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. D.B.Tagiyev, Kh.M.Minachev. Catalytic properties of zeolites towards Oxidation Reactions. Puss. Chem. Rev. 1981, v. 50, p. 1009-1025

2. D.B.Tağiyev. Heterogen kataliz neft kimyasında. “Elm», 1992, 248 s.

3. D.B.Tagiyev, S.M.Zulfugarova et al. Oligomerization of higher olefins in the presense of some heteropolycompounds. Stud. Surf. Sci. and Catal., 2000, v. 130, p. 1703-1708

4. S.I.Abasov, D.B.Tagiyev et al. Low temperature catalytic alkylolation of benzene by propane. Appl. Catal. A; 2003, v. 251, p. 267-274

5. D.B.Tagiyev, G.O.Gasimov, M.I.Rustamov. Carbon deposits on the surface of CaO/SiO₂ as active catalysts for the oxidative dehydrogenation of ethylbenzene. Catalysis Today, 2005, v. 158B, p. 1685-1692

6. D.B.Tagiyev, R.V.Starikov, M.I.Rustamov. Development of modified mordenite zirconia catalysts active at low temperature n-butane isomerization. Stud. Surf. Sci. and Catal., 2008, v. 174, p. 1223-1226

7. D.B.Tagiyev, F.A.Kuliyev, S.S.Fatullayeva. Brief course in biophysical and bioorganic chemistry. B.; 2011, -300 p.

8. Д.Б.Тагиев, А.Г.Азизов, Р.В.Стариков. Современное состояние применения цеолитов в нефтяной и нефтехимической промышленности. Процессы нефтехимии и нефтепереработки, 2012, №3, с. 283-309

9. D.B.Tagiyev, S.B.Agayeva et al. Conjugate conversion of metanol and n-butane on zinc-zirconia catalysts. Russ. J. Appl. Chem., 2013, v. 86, p. 733-738

10. G.A.Bagirzade, D.B.Tagiyev, M.R.Manafov. Synthesis of 4-phenylfalonitrile by apor-phase catalytic ammoxidation of intermediate 4-phenyl-o-toluonitrile: reaction kinetics. Modern Research in Catalysis, 2014, v. 3, p. 6-11

Əsas nəticələri:

Tərkibində heç bir keçid elementi və ya metallar saxlamayan seolitlərin (oksidləşmə-reduksiya tipli reaksiyalar üçün qeyri-ənənəvi katalizatorların) hidrogenləşmə, hidroizomerləşmə və oksidehidrogenləşmə reaksiyalarında yüksək aktivliyini ilk dəfə göstərmiş və bununla da hidrogenləşdirici katalizatorların yeni nəslinin yaradılmasının əsası qoyulmuşdur. Alkil naften karbohidrogenlərin seolit katalizatorları üzərində əvvəllər məlum olmayan çevrilmələrini aşkar etmiş, onları oksidehidrodisproporsionallaşma və oksidehidroizomerləşmə reaksiyaları adlandırmışdır. Seolitə bənzər dəmir, sink və qallium fosfatların ilk dəfə hidrotermal sintezini aparmış, onların quruluşunu və katalitik xassələrini tədqiq etmişdir. Mikroməsəməli katalizatorlarda müxtəlif reaksiyaların kinetikasının öyrənilməsində vacib parametrlər olan diffuziya əmsalını hesablamaq üçün ekspress üsul təklif etmişdir. Kiçik və orta molekullu kütləli olefinlərin di- və oligo-

merləşmə reaksiyaları üçün metal komplekslər və heteropoliturşular əsasında selektiv katalizatorlar sintez və tədqiq etmişdir. Metal kompleks katalizatorların heterogenləşdirilməsi üçün onların qeyri-üzvi daşıyıcı səthində kimyəvi yolla “bərkidilməsi” üsulunu işləyib hazırlamışdır. Nikel tiopirazolaldiminat komplekslərinin stereokimyəvi sərtliyi və katalitik aktivliyi arasında əlaqənin mövcudluğunu aşkar etmişdir. Alkilləşmə reaksiyası ilə krezolların və ksilenolların müxtəlif izomerlərinin selektiv sintezi üçün seolit katalizatorlarının seçilmə prinsiplərini müəyyən etmişdir. Parafinlərin aşağı temperaturda izomerləşmə prosesi üçün tərkibində bahalı və nəcib metallar olmayan mordenit-sirkonium əsaslı yeni katalizator işləyib hazırlamışdır. Benzolu parafinlərlə aşağı temperaturda alkilləşdirmək üçün yeni katalizator təklif etmişdir. Praktiki əhəmiyyət kəsb edən bir neçə proses üçün işləyib hazırlanmış katalizatorların effektivliyi pilot

qurğularında uzun müddət aparılan sınaqlar nəticəsində təsdiq edilmişdir.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 41

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 5;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 12

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: Azərbaycan Tibb Universitetinin professoru

Təltif və mükafatları:

1. SSRİ Lenin komsomolu mükafatı;
2. “Əməkdə fərqləndiyinə görə” medalı;
3. Azərbaycan Respublikasının Əməkdar müəllimi;
4. “Tərəqqi” medalı.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1971–1991	Azərbaycan EA Qeyri-üzvi və Fiziki Kimya İnstitutu	Aspirant, kiçik və böyük elmi işçi, elmi işlər üzrə direktor müavini
1991-dən	Azərbaycan Tibb Universiteti	Professor, kafedra müdiri
1999–2012	AMEA-nın Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Laboratoriya müdiri
2013–hal-hazırda	AMEA-nın Rəyasət Heyəti, Kimya Elmləri Bölməsi	Akademik-katib vəzifəsini icra edən
2014–hal-hazırda	AMEA-nın akademik M.Nağıyev adına Kataliz və Qeyri-üzvi Kimya İnstitutu	Direktor

YER ELMLƏRİ BÖLMƏSİ

Babzadə Vasif Məmməd Ağa oğlu

2 sentyabr 1938-ci ildə anadan olub. Azərbaycan Dövlət Universitetini (indiki BDU) “mühəndis-geoloq” ixtisası üzrə bitirmişdir.

Geologiya-minerologiya elmləri doktoru, professor.

1989-cu ildə “geofizika, geokimya” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilmişdir.

Elmi əsərlərinin sayı 300, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 40-dır. Həmçinin 25 monoqrafiya, 15 dərslik müəllifidir.

30 iyun 2014-cü ildə “geologiya” ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Kiçik Qafqazın civə yataqlarının geologiyası (monoqrafiya, rus dilində). Bakı, 1974, 228 səh.

2. SSRİ Geologiyası. XLVII cild (Azərbaycan). II hissə. Faydalı qazıntılar (kollektiv monoqrafiya, rus dilində). Moskva, “Nedra”, 1976, 546 səh.

3. Mis- və molibden-porfir yataqları (monoqrafiya, rus dilində). Bakı, 1990, 377 səh.

4. Metalik & non metalik ore deposits (monoqrafiya). G.S.I. Geological Survey of Iran. NN-Tabriz, 1992, 495 p.

5. Azərbaycanın filiz formasiyaları və metallogenik zonaları (monoqrafiya, rus dilində). Bakı, Azərbaycan Milli Ensiklopediyası, 2003, 276 səh.

6. Azərbaycan qızılı (monoqrafiya, rus dilində). Bakı, Azərbaycan Milli Ensiklopediyası, 2003, 424 səh.

7. Azərbaycanın mineral-xammal resursları (monoqrafiya, rus dilində). Bakı, “Ozan” nəşriyyatı, 2005, 808 səh.

8. Aralıq dənizi qurşağı Qafqaz seqmentinin tektonik inkişafı, formalaşmasının geodinamik şəraiti və faydalı qazıntı yataqlarının yerləşmə qanunauyğunluğu (Azərbaycan) (monoqrafiya, rus dilində). Bakı, “Oğuz eli”, 2009, 148 səh.

9. Nəcib metal filiz-maqmatik sistemləri (monoqrafiya, rus dilində). Bakı Universitetinin Nəşriyyatı, 2012, 276 səh.

10. Kiçik Qafqazın cənubunun endogen metallogeniyası və nəcib metal filizləşməsinin proqnozu (monoqrafiya, rus dilində). Bakı Universitetinin Nəşriyyatı, 2013, 361 səh.

Əsas nəticələri:

Strateji əhəmiyyətli “Azərbaycanın kosmotektonik xəritəsi” (miqyas 1:600 000) (2007) və “Filiz yataqlarının proqnozlaşdırılması ilə Azərbaycanın regional çatlılıq xəritəsi”nin (miqyas 1:600 000) redaktoru və əsas müəlliflərindən biridir. Azərbaycanın filiz yataqlarının formasion analizini, “filiz-maqmatik sistemləri” məfhumunu geoloji ədəbiyyata daxil etmiş və onların vulkano-plutonik komplekslərdə ayrılma prinsiplərini göstərmişdir. Ofiolit qurşaqlarının metallogeniyasını işləyib hazırlamışdır. Kiçik Qafqazın civə qurşağının varlığını elmi cəhətdən əsaslandırmış, Azərbaycanın qızıl filizi əyalətini ayırmışdır. Azərbaycanın qızıl, mis, qurğuşun və sink, molibden, xromit və digər filiz yataqlarının yerləşmə qanunauyğunluqlarını müəyyən edərək onların proqnozunu vermişdir.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 6;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 30

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: 53 il

Təltif və mükafatları: Azərbaycan Respublikasının Dövlət mükafatı laureatı (1978); Əməkdar elm xadimi (2000); “Şöhrət” ordeni (2009); AMEA-nın Fəxri fərmanları (2008 və 2013-cü illər); Respublika Təhsil Nazirliyi və Bakı Dövlət Universitetinin təşəkkürü, döş nişanı və mükafatı

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1959–1961	SSRİ Geologiya Nazirliyi. Qafqaz Kompleks Geoloji Ekspedisiyası	Kollektor, böyük kollektor, böyük geoloq, dəstə rəisi, partiya rəisi. Bakı; Şimali Qafqaz
1961-ci ildən bu günə kimi	Azərbaycan Dövlət Universiteti (hazırda BDU) Geologiya-Coğrafiya fakültəsi	Dekan müavini (1967–1968) Dekan (1973–1980) Faydalı qazıntılar kafedrasının professoru (1981–1985) Faydalı qazıntılar kafedrasının müdiri, professor (1986-cı ildən bu günə kimi), eyni zamanda Yer ehtiyatlarının aerokosmik tədqiqatları ETL-in elmi rəhbəri (1989-cu ildən bu günə kimi)

Qədirov Fəxrəddin Əbülfət oğlu

19 iyul 1950-ci ildə anadan olub. Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU) “fizika” fakültəsini bitirmişdir.

Geologiya-minerologiya elmləri doktoru, professorudur.

2007-ci ildə “geofizika” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilmişdir.

Elmi əsərlərinin sayı 205, monoqrafiyalarının sayı 6, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 102-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “geofizika” ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Кадиров Ф.А. “Гравитационное поле и модели глубинного строения Азербайджана». Изд. Института геологии Нафта Press. 2000. Рецензенты: чл.корр. РАН Трубицын В.П., Заслуженный деятель науки РФ, заведующий кафед-

рой Московской Государственной Геологоразведочной Академии, профессор Никитин А.А.

2. FA Kadirov “Application of the Hartley transform for interpretation of gravity anomalies in the Shamakhy–Gobustan and Absheron oil-and gas-bearing regions, Azerbaijan”. Journal of Applied Geophysics. v.45, August 2000. ELSEVIER SCIENCE. Amsterdam. p.49-61

3. FA Kadirov, A Sh Mukhtarov, Deep Structure, and Dynamics of the Lokbatan Mud Volcano Izvestiya, Izvestiya, Physics of the Solid Earth (Fizika zemli), Vol. 40, No. 4, 2004. p.327-333.

4. Robert Reilinger, Simon McClusky, Philippe Vernant, Shawn Lawrence, Semih Ergintav, Rahsan Cakmak, Haluk Ozener, Fakhraddin Kadirov, Ibrahim Guliev, et al. “GPS constraints on continental deformation in the Africa-Arabia- Eurasia continental collision zone and implications for the dynamics of plate interactions”. J. Geophys. Res., 111, B05411, doi: 10.1029/2005JB004051.

5. Fakhraddin Kadirov, Samir Mammadov, Robert Reilinger, Simon McClusky. Some new data on modern tectonic deformation and active faulting in Azerbaijan (according to Global Positioning System measurements). 2008. Proc. Sci. Earth Azerbaijan National. Acad. Sci 1, 82-88

6. Fakhraddin Kadirov, Michael Floyd, Akif Alizadeh, Ibrahim Guliev, Robert Reilinger, Sadi Kuleli, Robert King and M. Nafi Toksoz. “Kinematics of the eastern Caucasus near Baku, Azerbaijan” (2012), J. Natural Hazards, 2012, Volume 63, Issue 2, pp 997-1006

7. Telesca, L., Babayev, G., Kadirov, F. Temporal clustering of the seismicity of the Absheron-Prebalkhan region in the Caspian Sea area, Nat. Hazards Earth Syst. Sci., Vol. 12, 2012, pp. 3279-3285, doi:10.5194/nhess-12-3279-2012.

8. F.A Kadirov, AG Gadirov, GR Babayev, ST Agayeva, SK Mammadov, NR Garagezova. Seismic zoning of the southern slope of Greater Caucasus from the fractal parameters of the earthquakes, stress state, and GPS velocities. 2013. Izvestiya, Physics of the Solid Earth 49 (4), 554-562.

9. L. Telesca, M. Lovallo, G. Babayev, F. Kadirov. Spectral and informational analysis of seismicity: An application to the 1996–2012 seismicity of the Northern Caucasus–Azerbaijan part of the greater Caucasus–Kopet Dag region. 2013. Physica A: Statistical Mechanics and its Applications 392 (23), 6064-6078

10. Kadirov, F.A., Gadirov, A.H., A gravity model of the deep structure of South Caspian Basin along submeridional profile Alborz–Absheron Sill. Global and Planetary Change, Volume 114, March 2014, Pages 66–74.

Əsas nəticələri:

– Qafqaz–Xəzər regionunun kosmik geodeziya GPS üsulu ilə Yer qabığının horizontal hərəkətlərinin monitorinqi və Ərəbistan plitəsinin Azərbaycan ərazisində geodinamik və seysmik şəraitə təsirinin qanunauyğunluqları;

– Azərbaycan ərazisinin plitə tektonikası konsepsiyasına əsaslanan yeni geodinamik və kinematik modeli;

– Qafqaz plitəsinin varlığının isbatı və saat əqrəbinin əksi istiqamətində dönərək Azərbaycan

ərazisini cənub, şimali-şərq istiqamətində deformasiyaya uğratdığı və Yer qabığı deformasiyalarının paylanma qanunauyğunluqları;

– Qravitasiya sahəsinin Hartley çevirməsi tətbiq edilərək hazırlanmış ədədi interpretasiya metodu;

– Azərbaycanın neft-qaz rayonlarının 2D və 3D qravitasiya dərinlik quruluşu modelləri;

– Azərbaycanın ərazisində qravitasiya sahəsinin zaman variasiyalarının qanunauyğunluqları;

– Xəzər Regionunun Buqə Qravitasiya Anomaliya xəritəsi;

– Yerin üst mantiyasında Kelvin-Helmholts dalğalarının əmələ gəlməsi və qravitasiya sahəsinə təsiri;

– Azərbaycanın neftli-qazlı vilayətlərinin çöküntü təbəqələrindəki qravitasiya tarazlığı proseslərinin nəzəri məsələlərinin həlli, konveksiya axınının mümkünlüyünün isbatı və karbohidrogenlərin miqراسiya modeli;

– Bakı şəhərinin mikroseysmik rayonlaşma xəritəsi;

– Azərbaycan ərazisində zəlzələ epimərkəzlərinin, enerji və qırılmaların paylanmasının fraktal xüsusiyyətləri.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı: 10

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: 1992–1995-ci illər – Türkiyə, Ərzurum, Atatürk Universiteti, 1996–1998-ci illər – Türkiyə, Trabzon, Qara Dəniz Texniki Universiteti, 2002-ci ildən Bakı Dövlət Universitetinin professoru, 2012-ci ildən AMEA-nın Geologiya İnstitutunda BDU-nun “Seysmologiya və Yer Təkinin Fizikası” Baza kafedrasının rəhbəri.

Təltif və mükafatları:

AMEA-nın Yer Elmləri Bölməsinin və AMEA-nın Fəxri fərmanları

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
2013-cü ildən	AMEA-nın Rəyasət Heyəti	Yer Elmləri Bölməsinin akademik-katibi
2004-cü ildən	Geologiya İnstitutu “Yer Fizikası” Seksiyası və “Geodinamika və Seysmologiya” şöbəsi	Seksiya və şöbə rəhbəri
1996–1998	Qara Dəniz Texniki Universiteti, Geofizika Bölümü	Professor, müəllim
1988–2004	Geologiya İnstitutu, Qravimetriya laboratoriyası	Laboratoriya müdiri
1973–1988	AMEA-nın Geologiya İnstitutu, Qravimetriya laboratoriyası	Böyük texnik, mühəndis, aspirant, kiçik elmi işçi, böyük elmi işçi, baş elmi işçi

Məmmədov Pərviz Ziya oğlu

12 yanvar 1937-ci ildə anadan olub. Azərbaycan Sənaye İnstitutunu (indiki Neft Akademiyası) mühəndis-geofizik ixtisası üzrə bitirmişdir.

Geologiya-minerologiya elmləri doktoru, professorudur.

2001-ci ildə “geofizika” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilmişdir.

Elmi əsərlərinin sayı 200, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 80-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “geofizika axtarış üsulları” ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Выявление рифтовых образований с помощью сейсмостратиграфических исследований. т. Геология нефти и газа №7, 1985. Москва..8 стр.

2. Сейсмостратиграфические исследования в Абшеронском архипелаге с целью выявления неантиклинальных ловушек// сб. Института Океанографии АН СССР, Москва, 1988. 10 стр.

3. Paleo-deltaic complexes in the north of the South Caspian depression. Petroleum Geology, vol. 25, № 9-10, 1991, 7 стр.

4. Revealing of prospective oil and gas deposits in the South Caspian Megabasin by seismic stratigraphy// Proceeding 10-th Petroleum Congress in Turkey. Ankara, 1994, 10 стр.

5. Tectonic History of the Southern Caspian Sea// Bulletin AAPG, vol. 81/8, August, 1997, 6 стр.

6. Hydrocarbon system of the Caspian Basin. Baku, 2003, p.211 (monoqrafiya, həmmüəlliflər J.S.Guliyev, A.A.Feyzullayev və b.).

7. Seysmik kəşfiyyatı (3 cilddə), 2005, 2007, 2011, cəmi 700 səh. kitab-monoqrafiya, həmmüəlliflər T.R.Əhmədov, N.P.Yusubov.

8. Глубинное строение и тектоническая эволюция Южно-Каспийской Мегавпадины. Геология Азербайджана. Том VII (Нефть и газ), 2007, 100 стр.

9. Современная архитектура ЮКМБ – результат многоэтапной эволюции литосферы в центральном сегменте АГПП. Изв. НАНА, серия Наук о Земле, “Хəбərlər”, № 4, 2010, 27 стр.

10. Earth Crust Structure of the Southern and Middle Caspian Sea in the light of new seismic studies// The modern problems of geology and geophysics. Brisbane, Austria, 2012, 8 стр.

Əsas nəticələri: Seysmik dalğaların spektral analizi; pazlaşma zonaların öyrənilmə metodikası; nazik laylı mühitlərdə sərhədlərin izləmə metodikası; geosinklinal hövzələr üçün seysmostratigrafik analiz metodikası; Cənubi Xəzər Hövzəsinin dərinlik quruluşu və evolyusiyası; Paleo-delta komplekslərinin öyrənilməsi; CXH-nin seysmostratigrafik vahidləri; məhsuldar qatın pazlaşma zonalarının öyrənilməsi; çöküntü qatının formalaşmasında tektonikanın və evstaziyanın rolu; CXH-nin özülünün subduksiya modeli və s.

Müəlliflik şəhadətnaməsi

və patentlərinin sayı: 4

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 3;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 10

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: 55 il

Təltif və mükafatları: Azərbaycan Təhsil Nazirliyinin Fəxri fərmanları (1995, 1997); AMEA-nın Fəxri fərmanları (2007, 2012); Rusiya Geofizika Cəmiyyətinin “Görkəmli geofizik S.Q.Komarov” adına medalı; Dünya Geofizika Cəmiyyətinin (SEG) üzvü; Amerika Neftçi-Geoloqlar Assosiasiyasının (AAPG) fəxri üzvü; Avropa Geofiziklər Assosiasiyasının (EAGE) üzvü; Amerika – Azərbaycan Elm fondunun eksperti; Azərbaycan Elm Neft Fondunun eksperti; AMEA, Yer Elmləri bölməsinin akademik-katibinin müavini.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1959–1965	Azərbaycan Neftçixarma İnstitutu	Texnik, mühəndis
1965–1968	YİET Geofizika İnstitutu, Azərbaycan filialı	Böyük mühəndis
1968–1991	Azərbaycan Neft-Kimya İnstitutu	Dosent
1972–1976	Əlcəzair Neft İnstitutu	Professor
1991–2014	Azərbaycan Neft-Kimya İnstitutu	Kafedra müdiri
1992	Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (ADNA)	Prorektor
1993–1997	Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (ADNA)	Rektor

Quliyev Hətəm Hidayət oğlu

6 yanvar 1947-ci ildə anadan olub. Azərbaycan Dövlət Universitetini (indiki BDU) “mexanika” ixtisası üzrə bitirmişdir. Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professordur.

2001-ci ildə geodinamika və “dağ mexanikası” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilmişdir.

Elmi əsərlərinin sayı 250, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 132-dir.

30 iyun 2014-cü ildə geomexanika ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Guliyev H.H. A new theoretical conception concerning the tectonic processes of the Earth. New Concepts in Global Tectonics Newsletter, no. 56, September, 2010, p. 50-74.

2. Guliyev H.H. Fundamental role of deformations in internal dynamics of the Earth. New Con-

cepts in Global Tectonics Newsletter, no. 61, December, 2011, p. 33-50.

3. Кулиев Г.Г. Деформационное сопровождение процессов уплотнения, разуплотнения и фазовых переходов во внутренних структурах Земли. Геодинамика., 10 – 14 октября 2011, Львов. с. 138-140.

4. Кулиев Г.Г., Агаев Х.Б., Гулиев И.С. Прогнозирование упругих свойств среды по данным ГИС и сейсморазведки с применением кластерного анализа на нейронных сетях. XI Международная конференция “Геоинформатика: теоретические и прикладные аспекты”, 14-17 мая. Киев, Украина, 2723.

5. Guliyev H.H. Fundamental role of deformations in the internal dynamics of the earth. 34th international geological congress “The modern problems of geology and geophysics of eastern Caucasus and the South Caspian depression”, Brisbane, Australia, August 5 – 10, 2012, Special Issue Papers, Nafta-Press, Baku – 2012, p. 90 - 116.

6. Кулиев Г.Г. Моделирование влияния современной геодинамики на сейсмическое волновое поле на основе нелинейной эластодинамики. “Сейсмопрогностические наблюдения на территории Азербайджана” (каталог). The first International Conference dedicated to 110 anniversary of the seismological survey in Azerbaijan, 07-12 October, 2012, Baku, Azerbaijan, p. 240-247.

7. Кулиев Г.Г., Агаев Х.Б., Гулиев И.С., Етирмишли Г.Д. Применение кластерного анализа при изучении петрофизических свойств среды. XII Международная конференция “Геоинформатика: теоретические и прикладные аспекты», Киев, 13-16 мая., №5120.

8. Guliyev H.H., Aghayev Kh.B. Studying of Physical-Mechanical Properties of Rocks of Geological Section Considering the Influences of Recent Geodynamics. Journal of Chemistry and Chemical Engineering, 2013, v. 7, No 5, p 441-455.

9. Кулиев Г.Г. Деформации, обусловленные процессами уплотнения, разуплотнения и фазовыми переходами во внутренних структурах Земли. Геофизический Журнал, 2013, №3, Т. 35, 166-176.

10. Guliyev H.H., Guliyev I.S., Yetirmishli G.J. Density variability - fundamental basis of structure formation and tectonic-geodynamic evolution of the Earth. Geophysical Research Abstracts Vol. 16, EGU2014-1879-1, 2014 EGU General Assembly 2014.

Əsas nəticələri:

Onun əsas elmi nəticələrinə Yerın təkamülünün qeyri-dayanıqsızlıq konsepsiyasının yaradılması, bu təkamülün öyrənilməsi üçün qeyri-klassik xətiləşdirilmiş yanaşmanın işlənilib hazırlanması, Yer təkinin struktur inkişafının riyazi-geodinamik modelinin nəzəri əsasları, Yer təkində qırışların və yarıqların əmələ gəlməsi mexanizmləri və onların üçölçülü qeyri-klassik nəzəriyyəsi, Yer təkində mühitin sıxlığının dərinlik üzrə paylanmasının tam qeyri-xətti məsələsinin dəqiq həlli, bu həllin müxtəlif süxurlar üçün dayanıqsız olduğunun

isbatı, sıxlıqdan asılı olaraq deformasiya proseslərinin və faza keçidlərinin baş vermə ardıcılıqları probleminin həlli, çoxkomponentli və üçölçülü seysmik dalğaların qeyri-xətti nəzəriyyəsi, seysmikanın qeyri-klassik nəzəri baza modelinin yaradılması, Yer təkini təşkil edən süxurların dağılmasının dayanıqsızlıq konsepsiyası, quyu ətrafında, geoloji kəsilişin üst qatlarında və daxili strukturunda dayanıqlıq vəziyyətinin itirilməsinin üçölçülü riyazi nəzəriyyəsi, deformasiyaya uğrayan bərk cismlərin dayanıqlığı, möhkəmliyi, dinamikası və dağılması mexanikası üzrə qeyri-xətti məsələlərin həlli və bir sıra digər elmi istiqamətlər üzrə mühüm işlər daxildir.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 3

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 5;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 21

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

Kiyev Dövlət Universiteti, Ukrayna Kənd Təsərrüfatı Akademiyası və Azərbaycan Dövlət İqtisadiyyat Universiteti

Təltif və mükafatları:

SSRİ xalq təsərrüfatının nailiyyətləri sərgisinin gümüş medalı – 1988-ci il, AMEA-nın Rəyasət Heyətinin Fəxri Fərmanı – 2007-ci il

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1969	Azərbaycan EA-nın Riyaziyyat və Mexanika İnstitutu (AEA RMİ)	Kiçik elmi işçi
1979	Ukrayna Kənd Təsərrüfatı Elmlər Akademiyasının "Materiallar müqaviməti" kafedrası	Baş elmi işçi
1979–1990	AEA RMİ	Baş elmi işçi, şöbə rəhbəri
1990–2002	AEA-nın Dərin Neft və Qaz Yataqları Problemləri İnstitutunun "Geodinamika və Dağ mexanikası" şöbəsi	Şöbə rəhbəri
2002 – hal-hazırda	AMEA-nın Geologiya İnstitutunun "Tektonofizika və geomexanika" şöbəsi	Şöbə rəhbəri
2014 – hal-hazırda	AMEA-nın RMİ "Elastiklik və plastiklik nəzəriyyəsi" şöbəsi	Baş elmi işçi (yarımştat)

Məmmədov Ramiz Mahmud oğlu

4 fevral 1950-ci ildə anadan olub. Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU) fizika fakültəsini bitirmişdir.

Texnika elmləri doktoru, professordur.

2001-ci ildə “coğrafiya” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilmişdir.

Elmi əsərlərinin sayı 280, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 80-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “coğrafiya” ixtisası üzrə AMEA -nın müxbir üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Моделирование процесса формирования температурной аномалии в прибрежной зоне Каспийского моря // Океанология. 2000, т.40. №4. с. 500-508. (Соавтор: Коротенко К.А.).

2. Caspian Sea Level and Ecological problems // International Symposium on the Problems of the Regional Seas. 2001, Istanbul-Turkey. p.1-11.

3. Prediction of the Transport and dispersal of Oil in the South Caspian Sea Resulting from Blowouts // J. Environmental Fluid Mechanics 1. Kluwer Academic Publishers. 2002, p. 383–414. (with Korotenko K.A. and Mooers C.N. K.).

4. Transboundary water problems in the Kura – Araks basin // NATO Advanced Research Workshop “Transboundary water resources: strategies for regional security and ecological stability. Novosibirsk. 2003, p. 93-108. (with Mansimov M.R., Ismatova Kh.R.).

5. Particle tracking method in the approach for prediction of oil slick transport in the sea: modelling oil pollution resulting from river input // J. Marine Systems. 2003, 48. p. 159-170. (with Korotonkeo K.A.).

6. Remote sensing data and GIS technology application for analyze of natural and social-economical characteristics of Azerbaijan offshore zone // Science without borders. Transactions of the International Academy of Sciences H&E, 2005, Vol. 2. p.191-200. (with Mekhtiyev A.Sh., Ismatova Kh. R., Budaqov B.A.).

7. Dynamics of processes desertification in east part of the Azerbaijan Republic // NATO Advanced Research Workshop. Bishkek. 2006. p.38-41. (with Ismatova KH.R, Mikailov A.A., Mansimov M.R.).

8. Assessment of anthropogenic loads on landscapes as a tool to determine the potential for sustainable regional development: case study from Azerbaijan // Environment, Development and Sustainability. Springer. 2007, v.9. No.2. p. 131-142. (with Mustafayev B.N.).

9. Integrated water resources management for seven selected wetlands in Urmia lake basin // ANA of Sciences. Proceedings the Sciences of Earth. 2009, No1. p. 80-88. (With Bagherzadeh K. M.).

10. Современные изменения режима атмосферных осадков на территории Азербайджана // География и природные ресурсы. Новосибирск. 2009, № 4. (Соавторы: Сафаров С.Г., Сафаров Э.С.).

Kitabları (seçilmişlər):

1. Изменчивость гидрофизических полей и распространение загрязнителей в Каспийском море // Баку. 2000, Изд. «Элм». 185 с.

2. Современное состояние Каспийского моря // Изд. Наука. Москва. 2005, 354 с. (Соавторы: Панин Г.Н., Митрофанов И.В.).

3. Гидрометеорологическая изменчивость и экогеографические проблемы Каспийского моря // Изд. “Элм”. 2007, Баку. 454 с.

4. География катастроф и риска (зоны влажных субтропиков Кавказско-Понтийского региона) // Тбилиси. 2007, 358 с. (Соавторы: Бондырев И.В., Таварткиладзе А.М., Литвинская С.А.).

5. Антропогенная трансформация природной среды Южного Кавказа // Тбилиси. 2008, 450 с. (Соавторы: Бондырев И.В., Таварткиладзе А.М.).

6. Azərbaycanda Landşaft Planlaşdırılması (ilk təcrübə və tətbiq). Bakı, 2009.

7. Piloting Landscape Planning in the Countries of the Southern Caucasus. Hovik Sayadyan, Nodar Elizbarishvili, Ramiz Mammadov, Michael Garforth, Baku, Tbilisi, Yerevan, 2009.

8. Xəzər Dənizinin hidrometeorologiyası. Bakı – 2013.173v.

9. Гидрометеорологический атлас Каспийского моря. 2014.

fizikasına, atmosferlə dənizin qarşılıqlı təsirinə, dənizdə turbulent mübadilə və turbulent difuziyanın tədqiqinə, səviyyənin dəyişməsinə, iqlim dəyişmələrinin Xəzər dənizinə təsirinə, çirkəndiricilərin dənizdə yayılmasının fiziki-coğrafi modelinin yaradılmasına və ümumiyyətlə, Xəzərin ekocoğrafi problemlərinin tədqiqinə həsr olunmuşdur.

Kür-Araz hövzəsinin transsərhəd su problemləri, Azərbaycanda səhrələşmə prosesinin tədqiqi, landşaft planlaşdırılması və ətraf mühitin mühafizəsi də onun əsas tədqiqat istiqamətlərindəndir.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 5;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 18

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

Elmlər və fəlsəfə doktorlarının hazırlanması, universitetlərdə mühazirə

Əsas nəticələri:

Elmi tədqiqatları, əsasən, Xəzər dənizinin ən aktual problemlərinə – hidrologiyasına, hidro-

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1973	AMEA-nın Coğrafiya İnstitutu	Kiçik elmi işçi
1975	SSR EA Okeanologiya İnstitutu	Stajor
1976	SSR EA Okeanologiya İnstitutu	Aspirant
1980	Kosmik Tədqiqatlar Elm-İstehsalat birliyi, Xəzər elmi-tədqiqat stansiyası	Şöbə müdiri
1989	AMEA-nın Coğrafiya İnstitutu, Xəzər dənizi problemləri mərkəzi	Şöbə müdiri
1989	AMEA-nın Coğrafiya İnstitutu	Direktor müavini
2012 – h/h	AMEA-nın Coğrafiya İnstitutu	Direktor əvəzi

Hüseynova İradə Məmməd qızı

24 may 1965-ci ildə anadan olub.

**Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU)
“kimya” fakültəsini bitirib.**

**Biologiya üzrə elmlər doktoru, professorudur.
2007-ci ildə “biokimya, bioinformatika” ixtisası
üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.**

**Elmi əsərlərinin sayı 230, xaricdə çap olunan
əsərlərinin sayı 125-dir.**

**30 iyun 2014-cü ildə biokimya ixtisası üzrə
AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.**

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Guseinova I.M., Suleimanov S.Yu., Zulfugarov I.S., Aliyev J.A. Assembly of the light-harvesting complexes during plastid development. *Journal of Fluorescence*, 2000, v.10, No.3, p.255-259 (İF - 1.789).

2. Алиев Д.А., Гусейнова И.М., Сулейманов С.Ю., Зулфугаров И.С. Светоиндуцированный биогенез хлорофилл-белковых комплексов в развивающихся тилакоидах пшеницы. *Биохимия*, 2001, т.66, № 1, с.610-616 (İF -1, 149).

3. Guseinova I.M., Suleimanov S.Yu., Aliyev J.A. Regulation of chlorophyll-protein complex formation and assembly in wheat thylakoid membrane. *Journal of Biochemistry and Molecular Biology*, 2001, v. 34, No 6, p. 496-501 (İF -1.318).

4. Guseinova I.M., Suleimanov S.Y., Aliyev J.A. The effect of niflurazon on protein composition and chlorophyll organization in pigment-protein complex of photosystem II. *Photosynthesis Research*, 2005, v.84, No 1-3, p.71-76 (İF - 3.15).

5. Huseynova I.M., Suleymanov S.Y., Aliyev J.A. Structural-functional state of thylakoid membranes of wheat genotypes under water stress. *Biochimica et Biophysica Acta (BBA)*, 2007, v.1767, issue 6, p.869-875 (İF - 4.624).

6. Гусейнова И.М., Сулейманов С.Ю., Алиев Д.А. Регуляция синтеза и сборки пигмент-белковых комплексов пшеницы. М.:Наука, 2009, с. 162.

7. Huseynova I.M. Photosynthetic characteristics and enzymatic antioxidant capacity of leaves from wheat cultivars exposed to drought. *BBA – Bioenergetics*. 2012, V. 1817 p. 1516–1523 (İF - 4.624).

8. Grigoras I., del Cueto Ginzo A.I., Martin D.P., Varsani A., Romero J., Mammadov A.Ch., Huseynova I.M., Aliyev J.A., Kheyr Pour A., Huss H., Ziebell H., Timchenko T., Vetten H.-J. and Gronenborn B. Genome complexity and evidence of recombination and reassortment in Nanoviruses from Europe. *J. of General Virology*, 2014, V.95(5) p. 1178-1191 (İF - 3.127).

9. Huseynova I.M., Sultanova N.F., Mamedov A. Ch., Suleymanov S.Y., Aliyev J.A. Biotic stress and crop improvement. In: *Improvement of Crops in the Era of Climatic Changes* (Ahmad, P., Wani, M.R., Azooz, M.M., Tran, L.-S.P., eds.), Springer, 2014, V.2, Chapter 4,

<http://www.springer.com/life+sciences/plant+sciences/book/978-1-4614-23-1> (invited chapter).

10. Huseynova I.M., Aliyeva D.R., Aliyev J.A. Subcellular localization and responses of superoxide dismutase isoforms in local wheat varieties subjected to continuous soil drought. *Plant Physiology and Biochemistry*, 2014.

<http://dx.doi.org/10.1016/j.plaphy.2014.03.002> (İF - 3.358).

Əsas nəticələri:

Ali bitkilərin fotosintetik membranlarının piqment-zülal komplekslərinin sintezi, yığılması və formalaşması proseslərinin molekulyar-genetik mexanizmləri müəyyənləşdirilmiş, bitkilərin ekstremal şəraitə uyğunlaşmasında fotosintetik dəyişikliklərin mümkün rolu aşkar olunmuş və onların abiotik (quraqlıq, şoranlıq, radiasiya) və biotik (virus, fitoplazma) streslərə qarşı davamlılığının müdafiə-adaptasiya proseslərinin əsasları aydınlaşdırılmışdır. Piqment-zülal komplekslərinin *in vivo* formalaşması və fəaliyyəti zamanı nüvə və xloroplastın genetik və zülalsintezedici sistemləri arasında qarşılıqlı əlaqənin olması aşkar olunmuş və müəyyən edilmişdir ki, FS I, FS II və İTK-nın formalaşmasının tənzimlənməsi, əsasən, post-transkripsiya səviyyəsində baş verir. Müxtəlif işıq rejimlərində aparılan təcrübələr zamanı piqment-zülal komplekslərinin yığılma prinsipləri müəyyənləşdirilmiş və bu proseslərdə karotinoidlərin struktur və stabilləşdirici rolu aşkar olunmuşdur. İlk dəfə olaraq, buğda bitkisinde işıqla ilkin induksiya olunan zülallar (ELIP (Early Light-Induced Proteins)) müşahidə edilmiş və onların karotinoid birləşdirən zülallar olması sübut edilmişdir. Təhlilə su qıtlığı şəraitində buğdagenotiplərində ontogenezin bütün fazalarında sərbəst radikalın yaranma səviyyələri, antioksidant müdafiə sistemləri, xloroplastların nativ və funksional vəziyyəti, tilakoid membranı zülallarının sintezinin tədqiqi və Azərbaycanda Genbankda toplanan

bərk (*Triticum durum* Desf.) və yumşaq (*Triticum aestivum* L.) buğda genotiplərinin RAPD, SSR və funksional markerlərlə skrininqi əsasında buğdanın quraqlığa adaptasiya mexanizmləri müəyyənləşdirilmiş və seleksiya üçün davamlı genotiplər qiymətləndirilmişdir. Buğda genotiplərinin STS, SCAR və SSR molekulyar markerlərlə analizi nəticəsində qonur və sarı pas xəstəliklərinə qarşı effektiv davamlı genlər aşkar edilmişdir. İlk dəfə olaraq, Azərbaycanda mədəni və yabanı tərəvəz və paxlalı bitkilərdə seroloji və molekulyar metodlarla RNT- və DNT-genomlu viruslar və bu virusların qarışığı aşkar edilmiş, onların molekulyar identifikasiyası aparılmış və patogenlə yoluxmuş bitkilərin biokimyəvi, fizioloji və biofiziki xüsusiyyətləri öyrənilmişdir. İlk dəfə olaraq, dünyada bibər (*Capsicum annuum*) bitkisinin AZ2012-PV2 nümunəsi qeyri-ribosomal *stamp* geninin sekvens analizi əsasında tək nukleotid polimorfizmi (*SNP-single nucleotide polymorphism*) ilə bir-birindən fərqlənən iki stolbur fitoplazma izolyatından ibarət qarışıq infeksiya aşkar edilmişdir.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı: 2

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

1999-cu ildən Bakı Dövlət Universiteti,

professor

Təltif və mükafatları:

AMEA-nın Fəxri fərmanları (2006; 2010);

AMEA-nın Həsən bəy Zərdabi mükafatı (2014)

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1991–1993	Azərbaycan EA Botanika İnstitutu	Kiçik elmi işçi
1993–1995	Azərbaycan EA Botanika İnstitutu	Elmi işçi
1995–1998	Azərbaycan EA Botanika İnstitutu	Böyük elmi işçi
1998–2005	Azərbaycan MEA Botanika İnstitutu	Aparıcı elmi işçi
2005–2010	Azərbaycan MEA Botanika İnstitutu	Baş elmi işçi
2010–hal-hazırda	Azərbaycan MEA Botanika İnstitutu	Laboratoriya müdiri
1999–2007	Bakı Dövlət Universiteti	Baş müəllim
2007–hal-hazırda	Bakı Dövlət Universiteti	Professor

AQRAR ELMLƏR BÖLMƏSİ

Babayev Məhərrəm Pirverdi oğlu

13 yanvar 1937-ci ildə anadan olub.

1961-ci ildə Kənd Təsərrüfatı İnstitutunun “aqronomluq” fakültəsini bitirib. 1980-ci ildə Aqrar elmlər üzrə elmlər doktoru alimlik dərəcəsinə alıb.

2001-ci ildə “torpaqşünaslıq” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Elmi əsərlərinin sayı 300, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 70-dir.

30 iyun 2014-cü ildə torpaqşünaslıq ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Орошаемые почвы Кура-Араксинской низменности и их производительная способность Баку: Элм, АН Аз. ССР, 1983 г., 175 стр.

2. Почвенная карта Азербайджана БККИ СССРИ НС, Москва, 1991 г., 1 стр.

3. Тərəvəzçinin məlumat kitabı, “Azərnəşr”, II nəşr, 1992, 228 s.

4. Azərbaycanın torpaq təsnifatının WRB sistemi ilə korrelyasiyası, Bakı, “Elm”, 2002, 250 s.

5. Cənab Heydər Əliyevin torpaqşünaslığın inkişafında rolu. Bakı, 2003, 12 s.

6. Azərbaycan torpaqlarının morfo-genetik profili (Azərbaycan və rus dillərində). Bakı, “Elm”, 2004, 202 s.

7. Müxtəlif torpaq ekoloji şəraitdə tərəvəz bitkilərindən yüksək məhsul almağın idarə olunması. Bakı, “Elm”, 2007, 240 s.

8. Azərbaycanda torpaq deqradasiyası və mühavizəsi. Bakı, 2010, 216 s.

9. Azərbaycan torpaqlarının morfo-genetik diaqnostikası, nomenklaturası və təsnifatı. Bakı 2011, 452 s.

10. Natural factors that can create danger for that part of the Baku – Tbilisi –Ceyhan oil pipeline passing through the Azerbaijan Republic and intending measures for preservation Baku: Elm, 2012, 112 p.

Müəlliflik şəhadətnaməsi

və patentlərinin sayı: 11

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 4 (3 hazırdır);

fəlsəfə doktorlarının sayı: 17

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

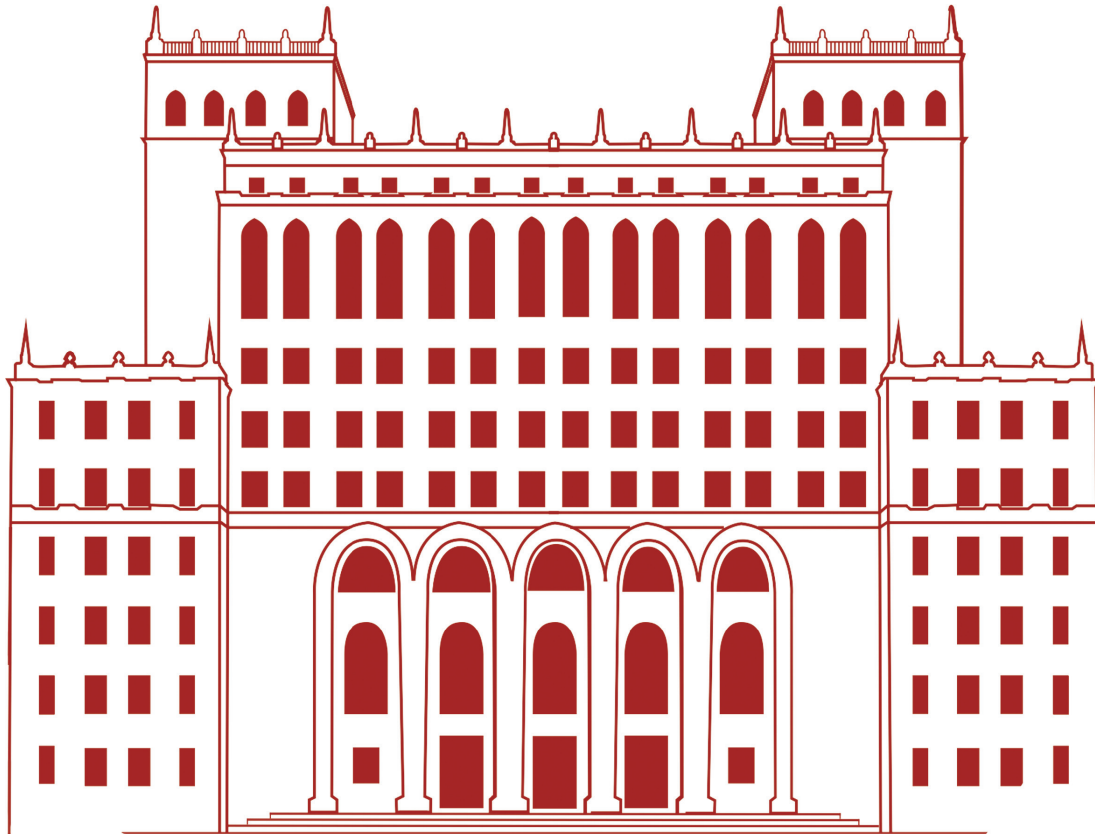
Magistr hazırlığı: Bakı Dövlət Universiteti–1, Lənkəran Dövlət Universiteti–1

Təltif və mükafatları:

1986-cı il – “Şərəf nişanı” ordeni; 1987-ci il – Azərbaycan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin “Fəxri Fərmanı”; 1997 və 2006-cı illər – AMEA-nın “Fəxri Fərmanı”

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1961–1981	AMEA-nın Torpaşünaslıq və Aqrokimya İnstitutu, Torpaqların genezisi, coğrafiyası və xəritəçiliyi laboratoriyası	Kiçik elmi işçi, aspirant, elmi işçi, laboratoriya rəhbəri
1981–1985	ET Tərəvəzçilik İnstitutu	Direktor
1986–1989	Azərbaycan Aqrar Sənaye Komitəsi	Elmi təminat üzrə sədr müavini
1989–1994	ET Tərəvəzçilik İnstitutu	Laboratoriya rəhbəri
1995–hal-hazırda	AMEA-nın Torpaşünaslıq və Aqrokimya İnstitutu, Torpaqların genezisi, coğrafiyası və xəritəçiliyi laboratoriyası	Laboratoriya müdiri
2001–2014	AMEA-nın Torpaşünaslıq və Aqrokimya İnstitutu	Direktor
18.04.2014–hal-hazırda	AMEA-nın Torpaşünaslıq və Aqrokimya İnstitutu, Torpaqların genezisi, coğrafiyası və kartoqrafiyası laboratoriyası	Laboratoriya müdiri

Abdullayev Kamal Mehdi oğlu

4 dekabr 1950-ci ildə anadan olub. Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU) filologiya fakültəsini bitirmişdir. Filologiya elmləri doktoru, professordur. 2007-ci ildə “dilçilik” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilmişdir.

Elmi əsərlərinin sayı 235, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 40-dır.

30 iyun 2014-cü ildə “dilçilik” ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Проблемы синтаксиса простого предложения в азербайджанском языке. Баку: Elm, 1983
2. Azərbaycan dili sintaksisinin nəzəri problemləri. Bakı, “Maarif”, 1998.
3. Sırr içində dastan və yaxud Gizli Dədə Qorqud-2. Bakı, “Elm”, 1999.
4. Лекции в Бакинском славянском университете. (AkademikA.Mirzəcanzadə ilə birlikdə). Bakı, “Mütərcim”, 2003,
5. Русский язык в Азербайджане. История, Современность, Перспективы. (İ.Həmidovla birlikdə). Bakı: Kitabəmə, 2005.
6. Тайный “Деде Коркут”. Bakı: “Mütərcim”, 2006.
7. Mifdən Yazıya və yaxud Gizli Dədə Qorqud. Bakı, “Mütərcim”, 2009.

8. “Gəlin Azərbaycanca danışaq”. Fransız dilində (Parlons Azerbaïdjanais. L’Harmattan, 2008, Mişel Malerblə həmmüəllif), rumın dilində (Sa Vorbim Azerbaïdjana. İdeea Europeana, Buxarest 2010), ərəb dilində (Ərəb Əmirliklərində, Əbu Dabi şəhəri, 2012)

9. “Dilçiliyə səyahət və yaxud dilçi olmayanlar üçün dilçilik”. Bakı, “Mütərcim”, 2010.

10. Azərbaycan dilində mürəkkəb sintaktik bütövlər // Bakı, “Mütərcim”, 2012. 606 s. (K.M.Abdullayev, A.Y.Məmmədov, M.M.Musayev, K.Üstünova, N.S.Novruzova, Ş.Q.Hüseynov, G.N.Rzayeva, K.B.Hacıyeva L.V.Ziyadova, S.Q.Fətəliyeva, G.Q.Nağıyeva, G.A.Məhərrəmov, Ş.T.Zeynalova, F.Q.Səlimova, V.H.Məhərrəmov) (Ön sözün müəllifi: prof. İ.H.Həmidov).

Əsas nəticələri: Aktual üzvlənmə və mətn dilçiliyi kimi istiqamətlərin Azərbaycan dilçiliyində təsbitlənməsi, “Dədə Qorqud” dastanının linqvo-mədəni fakt kimi ikili aspektdən (gizli və aşkar) öyrənilməsi, “Dədə Qorqud” dastanlarının dünya dastanları ilə (məsələn, “Nibelunqlar haqqında nəğmə”) müqayisəli şəkildə öyrənilməsinin başlanılması.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 8;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 20

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: 6 il (Azərbaycan Dillər Universiteti, kafedra müdiri), 14 il (Bakı Slavyan Universiteti, rektor).

Təltif və mükafatları: Əməkdar elm xadimi, Rusiya Federasiyasının Puşkin medalı (2007), “Humay” mükafatı (2007), “525-ci qəzet”in “İlin romanı” adlı mükafatı, “525-ci qəzet”in monitoring qrupunun “İlin ədəbiyyat adamı” (2009), Azərbaycanla Çexiya arasında münasibətlərin inkişafında mühüm roluna görə “Karl Kramej” medalı, Polşa Respublikasının Prezidenti Lex Kaçinski tərəfindən bu dövlətin “Böyük Xaç” kavalər ordeni (2009), Polşanın müsbət simasının formalaşmasındakı mühüm xidmətlərinə görə Polşa Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyinin xüsusi diplomu, Dədə Qorqud Milli Fondunun

“Dədə Qorqud Milli Mükafatı” (2010), “Azərbaycan dünyası” beynəlxalq jurnalının “Vətən övladı” qızıl medalı, III Nəsimi Milli Ədəbiyyat Müsabiqəsində “Yarımqıç əlyazma” romanına görə “Son 10 ilin

ədəbi əsəri” mükafatı (2010), Sofiya Universitetinin ali mükafatı – “Mavi Lent Fəxri Nişanı” (“Honorary Blue Ribbon Insignia”) (2013).

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1977	AMEA-nın Dilçilik İnstitutu	Kiçik elmi işçi
1980	AMEA-nın Dilçilik İnstitutu	Şöbə müdiri
1984	Xarici Dillər İnstitutu	Kafedra müdiri
1990	Azərbaycan Mədəniyyət Fondu	Sədr
2000	M.F.Axundov adına Azərbaycan Pedaqoji Rus dili və Ədəbiyyatı İnstitutu (Bakı Slavyan Universiteti)	Rektor
2011	AMEA-nın Humanitar və İctimai Elmlər Bölməsi	Akademik-katib
2014	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası	Azərbaycan Respublikasının millətlərarası, multikulturalizm və dini məsələlər üzrə Dövlət müşaviri

Hacıyev Tofiq İsmayıl oğlu

1 may 1936-cı ildə anadan olub. Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsini bitirmişdir.

Filologiya elmləri doktoru, professordur.

2001-ci ildə “dilçilik” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilmişdir.

Elmi əsərlərinin sayı 432, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 33-dür.

30 iyun 2014-cü ildə “dilçilik” ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Azərbaycan kərkükşünaslığının yeni dəyərli əsəri (“İraq-türkman ləhcəsi” kitabı haqqında) // Ədəbiyyat. 2004, 6 fevral.

2. Kitabı-Dədə Qorqud (əsl və sadələşdirilmiş mətn). -Bakı, “Öndər”, 2004, 375 s.

3. Azərbaycan dili (orta ümumtəhsil məktəblərinin X–XI sinifləri üçün dərslik). Bakı, “Təhsil”, 2004, 295 s. (kollektiv).

4. Mikayıl Baştunun “Şan qızı dastanı” və poetikası. Bakı, “Təhsil”, 2005, 310 s.

5. Sənin türkcən mənim, mənim türkcəm sənin dilindir, Yavuz Bülənd // Selçuk Karakılıç. Yavuz Bülent Bakilere Armağan. İstanbul, 2006, s. 319–327.

6. Seyid Əhməd Cəmaləddin ibn Mühənnə. Hilyətül-insan və həlbətül-lisan. Bakı, 2008, 143 s.

7. H.Cavidin heca dili. Böyük Azərbaycan şairi və dramaturqu H.Cavidin 130 illik yubileyinə həsr olunmuş respublika elmi konfransı. Bakı, BDU, 2012, s. 20–25.

8. Azərbaycan ədəbi dilinin tarixi: dərslik, Bakı, 2012, I hissə, 468 s., II hissə, 380 s.

9. Türklər üçün orta q ünsiyyət dili. Bakı, “Təhsil”, 2013.

10. Dədə Qorqud Kitabı: tariximizin ilk yazılı dərslisi, Bakı, 2013, 346 s.

Əsas nəticələri:

Ədəbi dil tarixinin dövrləri və üslublarının tarixi təşəkkülünün müəyyən olunması.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1962	Azərbaycan Pedaqoji Dillər İnstitutu	Müəllim
1984	Azərbaycan Dövlət Universiteti	Kafedra müdiri
1993	Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti	Maarif naziri
2013	AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu	Direktor

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 12;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 24

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

Elmlər və fəlsəfə doktorlarının hazırlanması

Təltif və mükafatları:

Əməkdar elm xadimi, “Şöhrət” ordeni

Hüseyinov Rafael Baba oğlu

12 avqust 1954-cü ildə anadan olub.

Bakı Dövlət Universitetinin şərqşünaslıq fakültəsini bitirib.

Filologiya üzrə elmlər doktorudur.

2007-ci ildə “ədəbiyyatşünaslıq” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Elmi əsərlərinin sayı 381, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 41-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “ədəbiyyatşünaslıq” ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. “Əbədi Cavid”. (Hüseyin Cavidin həyat və yaradıcılığı haqqında), Bakı, “Nurlan”, 2007, 52.5 çap vərəqi.

2. “Yurdun adındakı can” (Azərbaycanın XX əsrdəki ictimai-siyasi və mədəni yolu haqqında). Bakı, “Elm”, 2010, 56.5 çap vərəqi.

3. “Hamısı ulduz” (Azərbaycanın musiqi və poeziya tarixi haqqında). Bakı, “Elm və Təhsil”, 2012, 55.5 çap vərəqi.

4. “Söz heykəli” (Azərbaycan ədəbiyyatının klassikləri haqqında). Bakı, “Elm və Təhsil”, 2012, 51 çap vərəqi.

5. “İmzamız”. Sənət düşüncələri (Azərbaycanın klassik ədəbiyyat və mədəniyyət xadimləri, ayrı-ayrı sənət sahələri haqqında araşdırmalar). Bakı, “Elm və Təhsil”, 2012, 50 çap vərəqi.

6. “Söz tək gözəl” (Məhsəti Gəncəvi haqqında monoqrafiya). Bakı, “Şərq-Qərb” nəşriyyatı, 2013, 35 çap vərəqi.

7. “Rübai səltənətinin sultanı” (rusca), (“Царь-рица державы рубай”). (Məhsəti Gəncəvi haqqında monoqrafiya). Bakı, “Şərq-Qərb” nəşriyyatı, 2013, 40 çap vərəqi.

8. “Məhsəti Gəncəvi”. Portret-oçerk. (21 dildə kitab) – Azərbaycan, Azərbaycan dilində ərəb əlifbası ilə, rus, ingilis, türk, fransız, alman, italyan, ispan, tacik, fars, ərəb, koreya, yapon, indoneziya, norveç, yunan, hind, polyak, çex, ivrit, urdu dillərində). Bakı, “Şərq-Qərb”, 2013, 2014, hər biri 4 çap vərəqi.

9. “Sözün meracı” (Вознесение слова). (VIII – XVIII əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatının klassikləri

haqqında). Bakı, 2014 “Elm və təhsil” (Rus dilində) 47 çap vərəqi.

10. “Yoxdan var” (Məhəmməd Füzuli haqqında). Bakı, 2014, “Elm və Təhsil” nəşriyyatı, 50.5 çap vərəqi.

Əsas nəticələri: Klassik Azərbaycan ədəbiyyatının VIII–XVIII əsrlərdəki bir sıra naməlum və ya az öyrənilmiş nümayəndələrini müasir tələblər səviyyəsində araşdıraraq elmi dövriyyəyə daxil etmək; klassik Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığı ilə bağlı komparativistikaya əsaslanan öz məktəbini yaratmaq; Azərbaycanda və xaricdə mədəniyyətimizi və tariximizi təqdim edən yeni muzeylər qurmaq.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1976–1978	Azərbaycan SSR EA, Fəlsəfə və Hüquq İnstitutu	Baş laborant
1978–1988	Azərbaycan SSR EA, Şərqşünaslıq İnstitutu	Kiçik elmi işçi, baş elmi işçi
1988–2014	AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyi	Şöbə müdiri, direktor

Kərimov Teymur Həşim oğlu

2 oktyabr 1953-cü ildə anadan olub.

S.M.Kirov adına Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsini bitirib.

Filologiya elmləri doktoru, professordur.

2007-ci ildə “ədəbiyyatşünaslıq” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Elmi əsərlərinin sayı 200, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 15-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “ədəbiyyatşünaslıq” ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 10;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 14

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: 27 il (Azərbaycan Dövlət Universiteti, Musiqi Akademiyası, “Xəzər” Universiteti, Bakıdakı Amerika Universiteti, Bakıdakı 6 sayılı məktəb, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti).

Təltif və mükafatları:

1. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının, Yazıçılar Birliyinin, Azərbaycan Universitetinin xüsusi mükafatı (1997);

2. Əməkdar incəsənət xadimi (2005).

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. VII–XII əsrlər Azərbaycan şeiri // Azərbaycan klassik ədəbiyyatı kitabı. 20 cildə, c.2, Bakı, “Elm”, 1989, s. 5–15.

2. Füzuli qəzəlində təcnis // Azərbaycan EA Xəbərləri. Xüsusi buraxılış. Füzuli–500, Bakı, 1996, s.29–34.

3. Yaşayan ənənələr (rus və ingilis dillərində) // Azərbaycan XXI əsrdə. Bakı, 2001, s.15–35.

4. Nizami və tarix. Bakı, “Elm”, 2002, 224 s.

5. Görünməyən Füzuli. Bakı, “Elm”, 2003, 108 s.

6. Akademik Akif Əlizadə: istedadla enerjinin harmoniyası. Bakı, 2004, 248 s.

7. Azərbaycan ədəbiyyatı // Azərbaycan Milli Ensiklopediyası. Azərbaycan (xüsusi cild), Bakı, 2007, s.732–749.

8. Min illik humanizm və gözəllik məktəbi // Ulduz salxımı. Azərbaycan folkloru və klassik ədəbiyyatından seçmələr. Moskva, 2009, s.10–25 (rus dilində).

9. Heydər Əliyev və Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, 2009, 248 s.

10. Akademik Əhməd Mahmudov. Bakı, 2013, 208 s.

Əsas nəticələri:

Klassik Azərbaycan ədəbiyyatında öz bədii əksini tapmış mədəni-mənəvi dəyərlərin və qlobal humanist ideyaların yeni təfəkkür işığında interpretasiyası, yeni nəslin tərbiyəsində həmin dəyərlərdən faydalanma yollarının çıxarılması, Azərbaycan ədəbiyyatının regional və qlobal səviyyədə təbliği.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 3;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 12

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

Elmlər və fəlsəfə doktorlarının hazırlanması

Təltif və mükafatları:

Azərbaycan Respublikasının Dövlət mükafatı laureatı

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1975–1977	Kəlbəcər şəhər 2 Nöli tam orta məktəbi	Müəllim
1977–2000	AMEA-nın Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu	Aspirant, elmi işçi
2000–2014	AMEA-nın Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu	Şöbə müdiri
2014	AMEA-nın Əlyazmalar İnstitutu	Direktor

Məlikov Arif Cahangir oğlu

13 sentyabr 1933-cü ildə anadan olub. Üzeyir Hacıbəyov adına Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasını "bəstəkarlıq" ixtisası üzrə bitirib.

Bakı Musiqi Akademiyasının professorudur. 2001-ci ildə "sənətsünaslıq" ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Elmi əsərlərinin sayı 35, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 22-dir.

30 iyun 2014-cü ildə "sənətsünaslıq" ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Üç balet
2. Səkkiz simfoniya
3. İki kantata

Əsas nəticələri: "Şərq muğamları" kitabı, "Mən ittiham edirəm" kitabı, onlarla xarici jurnal və qəzetlərdə məqalələr.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: Əsərlərin hamısı Müəlliflər İdarəsi tərəfindən qorunur.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: onlarla bəstəkar və musiqişünas;

fəlsəfə doktorlarının sayı: onlarla bəstəkar və musiqişünas;

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: Bəstəkarların və musiqişünasların yetişməsi

Təltif və mükafatları:

1. Əməkdar incəsənət xadimi;
2. SSRİ və Azərbaycan Respublikasının xalq artisti;
3. Dövlət mükafatı laureatı;
4. "Şərəf nişanı";
5. "İstiqlal" ordeni;
6. Heydər Əliyev mükafatı və "Heydər Əliyev" ordeni laureatı.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1951	Şuşa Musiqi Məktəbi	Müəllim
1953–1958	Asef Zeynallı adına Musiqi Texnikumu	Müəllim
1958–2014	Azərbaycan Dövlət Konservatoriyası	Professor, kafedra müdiri

Fətullayev-Fiqarov Şamil Seyfulla oğlu

24 dekabr 1928-ci ildə anadan olub. Azərbaycan Politexnik İnstitutunun memarlıq fakültəsini bitirib. Memarlıq üzrə elmlər doktoru, professordur.

1989-cu ildə “memarlıq” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Elmi əsərlərinin sayı 200-dən çox, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 20-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “sənətsünaslıq” ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. “Архитектура жилых домов Баку XIX-XX вв.”, “Архитектура градостроительство Баку XIX – нач. XX в.”. “XIX-XX əsrin əvvəlləri Bakının şəhərsalma memarlığı” (1978). “XIX-XX əsrin əvvəlləri Azərbaycanın şəhərsalma və memarlığı” (1986). “Azərbaycan məscidləri” (1996).

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1955-ci ildən indiyə qədər	AMEA-nın Memarlıq və İncəsənət İnstitutunun Memarlıq, şəhərsalma tarixi və nəzəriyyəsi şöbəsi	Şöbə müdiri

2. “İran şəhərləri Qacarlar dövründə” (Tehran, 2000). “Bakının Memarlıq ensiklopediyası” (1998). “Abşeron memarlığı” (2003, 2013). “Memar-Məşədi Mirzə Qafar İzmaylov” (2013). “Qacar dövrü memarlığı” (2013).

Əsas nəticələri: Azərbaycan memarlıq tarixinin XIX-XX əsr dövrlərinin tədqiqi məhz onun adı ilə bağlıdır. Azərbaycan memarlığı və şəhərsalması tarixi üzrə böyük elmi bazaya malik olan Ş.Fətullayev yaradıcılığı elmi məktəbdir. Məhz bu məktəbin elmi bazasında ilk dəfə tanınan Zivər bəy Əhmədbəyovun, Qasım bəy Hacıbababəyovun, Kərbəlayi Səfixan Qarabağının, Məşədi Mirzə Qafar İzmaylovun və s. tarixi memarlarımızın həyat və yaradıcılığı gənc alimlərimizin tətqiqat obyektinə çevrilmişdir. Dəyərli sənət əsərləri yazılıb çap etdirilmişdir.

Azərbaycan milli memarlıq tarixinin dünya miqyasında təbliğ olunmasında da Ş.Fətullayevin xidmətləri böyükdür. Bu baxımdan o, Polşa (1971), İran (1991–1998), Türkiyə (1991), İordaniya (1996), Hollandiya (1999) və s. ölkələrdə keçirilən beynəlxalq konfranslarda uğurla çıxış edərək Azərbaycan memarlığını layiqincə təbliğ etmişdir.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 4;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 15

Təltif və mükafatları:

1. Əməkdar memar;
2. “Şöhrət” ordeni;
3. “Şərəf nişanı” medalı;
4. Polşanın qızıl medalı.

NAXÇIVAN BÖLMƏSİ

Talıbov Tariyel Hüseynəli oğlu

22 fevral 1949-cu ildə anadan olub. Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU) biologiya fakültəsini bitirmişdir.

Biologiya üzrə elmlər doktoru, professordur.

2007-ci ildə "botanika" ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilmişdir.

Elmi əsərlərinin sayı 187, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 14-dür.

30 iyun 2014-cü ildə botanika ixtisası üzrə AMEA-nın həqiqi üzvü (Naxçıvan bölməsi) seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. О новом семействе *Adiantaceae* для флоры Нахичеванской АР (Азербайджан). Ботанический журнал. Санкт-Петербург, 2001, т. 86, № 6, с. 171-172.

2. *Rupriaceae* - новое семейство для флоры Нахичеванской АР. Ботанический журнал. Санкт-Петербург, 2001, т. 86, № 8, с. 136. (həmmüəlliflə).

3. Naxçıvan Ensiklopediyası. İstanbul: Bakanlar media, 2005, cild I, 356 s., cild II, 376 s. (müəlliflər qrupu ilə birgə). Naxçıvan Muxtar Respublikası florasının yabanı alma və armud

növləri. Naxçıvan: Əcəmi, 2007, 48 s. (həmmüəlliflə).

4. Naxçıvan Muxtar Respublikasının florasının yabanı alma və armud növləri, Naxçıvan: Əcəmi, 2007, 48.5 (həmmüəlliflə).

5. Naxçıvan Muxtar Respublikası florasının çılpaqtoxumlu bitkiləri. Bakı: "MBM" mətbəəsi, 2007, 72 s. (həmmüəlliflə).

6. Naxçıvan abidələri ensiklopediyası. The encyclopaedia of Nakhchivan monuments. AMEA Naxçıvan Bölməsi, Naxçıvan: Bakanlar media, 2008, 521 s. (müəlliflər qrupu ilə birgə).

7. Naxçıvan Muxtar Respublikası florasının taksonomik spektri. Naxçıvan: Əcəmi, 2008, 364 s. (həmmüəlliflə).

8. Дикорастущие груши (*Pyrus L.*) во флоре Нахчыванской Автономной Республики. Южно-Сибирский Ботанический Сад Алт.ГУ. 2009, т.12, № 3-4, с. 82-87 (həmmüəlliflə).

9. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qırmızı Kitabı (Ali sporlu, çılpaqtoxumlu və örtülütoxumlu bitkilər üzrə). Naxçıvan: Əcəmi, cild II, 2010, 678 s. (həmmüəlliflə).

10. Azərbaycan Respublikasının Qırmızı Kitabı. İkinci nəşr. Nadir və nəslə kəsilməkdə olan bitki və göbələk növləri. Redaksiya heyətinin üzvləri: Hacıyev R.V., Musayev S.H., Hacıyev V.C., Talibov T.H., Ələkbərov İ.X., Əlizadə V.M. və b. Bakı, "Şərq-Qərb" nəşriyyatı, 2013, 676 s. (müəlliflər qrupu).

Əsas nəticələri: İlk dəfə olaraq Naxçıvan Muxtar Respublikasının flora biomüxtəlifliyi müəyyənləşdirilərək onların taksonomik spektri aşkarlanmış, 200 bitki növünün nadir və ya məhv olmaq qarşısında qaldığı aşkar edilərək, onların Qırmızı Kitabı hazırlanmışdır. Ərazidə 132 növ rəsmi dərman bitkisinin olduğu müəyyənləşdirilərək, onların istifadə imkanları göstərilmişdir. Qafqaz, Azərbaycan və o cümlədən Naxçıvan MR florasına yüzdən çox yeni bitki növü əlavə edilmiş, ərazinin bitkilik xəritəsi işlənmişdir.

Kadr hazırlığı:**elmlər doktorlarının sayı: 1;****fəlsəfə doktorlarının sayı: 4**

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: 1973-cü il – Naxçıvan Regional Elm Mərkəzi, (kiçik elmi işçi); 1974-cü il – Naxçıvan Dövlət Universitetində baş laborant, müəllim, dosent, kafedra müdiri, professor.

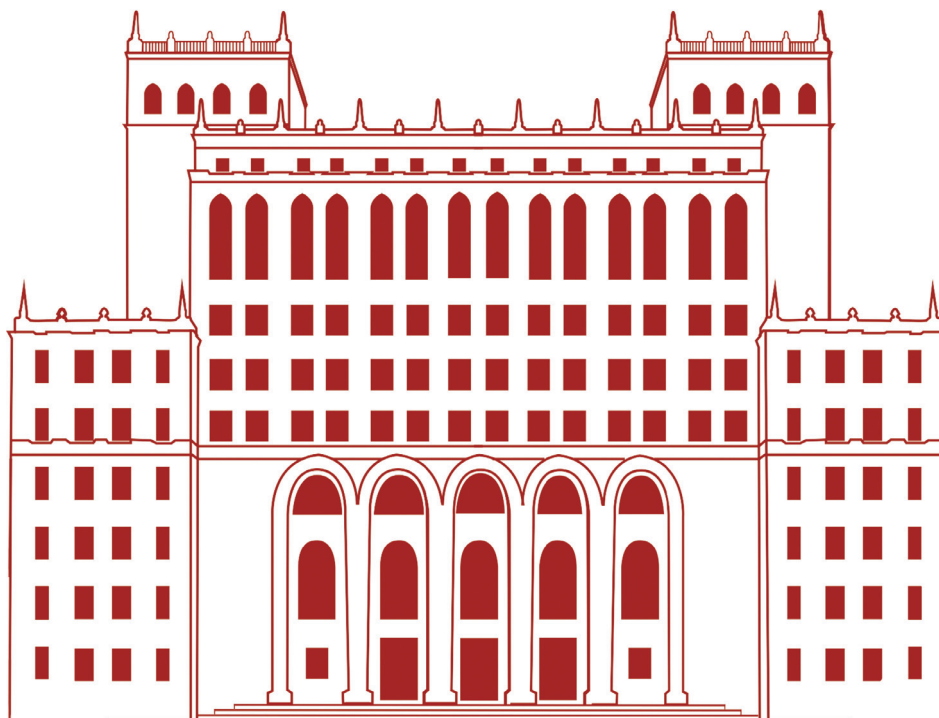
Təltif və mükafatları:

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi Kollegiyasının, eyni zamanda AMEA-nın Rəyasət

Heyətinin qərarı ilə "Fəxri fərman"larla təltif edilmiş, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 3 avqust 2009-cu il tarixli Sərəncamı ilə "Azərbaycan Respublikasının Əməkdar elm xadimi" fəxri adına layiq görülmüşdür. Azərbaycan dövlətinin qurucusu ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 90 illiyi ilə əlaqədar Yubiley qızıl medalı ilə təltif olunmuşdur.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1970	Qaradağ XMSŞ 222 sayılı orta məktəb	Kimya-biologiya müəllimi
1973	Naxçıvan Regional Elm Mərkəzi	Kiçik elmi işçi
1974	Naxçıvan Dövlət Pedaqoji İnstitutu (NDU)	Baş laborant, müəllim, dosent, kafedra müdiri, professor
2003	AMEA-nın Naxçıvan Bölməsi, Bioresurslar İnstitutu	Direktor

GƏNCƏ BÖLMƏSİ

Əliyev Fuad Yusif oğlu

1 fevral 1950-ci ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU) kimya fakültəsini bitirib. Kimya elmləri doktoru, professorudur.

2007-ci ildə “neft kimyası” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Elmi əsərlərinin sayı 112, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 70-dir.

30 iyun 2014-cü ildə kimya ixtisası üzrə AMEA-nın (Gəncə bölməsi) həqiqi üzvü seçilmişdir.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Синтез несимметричных дисульфидов. “Журнал органической химии” “письмо в редакцию”, 1978, №3, с.661.

2. Синтез и исследование некоторых дисульфидов в качестве противоизносных присадок к смазочным маслам. “Нефтехимия”, том ХЫХ, 1979, №6, с 908

3. Синтез и исследование некоторых несимметричных дисульфидов в качестве присадок к смазочным маслам. Химия и технология органических соединений серы и сернистой нефти. Уфа, 1979, с.43

4. Получение и исследование алкилбензилсульфидов в качестве противоизносных присадок к смазочным маслам. Ж. “Нефтепереработка и Нефтехимия” 1980, № 8, с 49

5. Синтез и исследование некоторых несимметричных дисульфидов в качестве присадок к смазочным маслам. Научная конференция аспирантов, Баку, 1980. с 15

6. Термическое разложение алкилбензилдисульфидов. Конференция посвященная итогам НИР, Баку 1985. с 27

7. Синтез и исследование несимметричных дисульфидов на основе 2-гидрокси-5-третбутилтиофенола в качестве присадок к смазочным маслам. Азерб. хим. журнал. 1986, № 4, с 33

8. Смазочные композиции на основе эфиров ксантогеновых кислот. Республиканская конференция “Композиционные материалы и экологические проблемы”. 1987, с 35

9. Эфиры ксантогеновых и дитиокарбоминовых кислот в качестве присадок к смазочным маслам. Ж. “Нефтехимия”, 1987, №6, с 10

10. Синтез и исследование 2,5-диметилбензиловых эфиров ксантогеновых кислот в качестве присадок к смазочным маслам. Синтез и исследование 2,5-диметилбензиловых эфиров ксантогеновых кислот в качестве присадок к смазочным маслам.

Əsas nəticələri: İlk dəfə olaraq qeyrisimmetrik disulfidlərin sintezi üsulları tədqiq edilmiş və yüzdən artıq yeni birləşmələr alınmışdır ki, onların əsasında yüksək kefiyyətli sürtkü yağları sintez olunmuş, ölkəmizdə və xaricdə sınaqdan keçirilərək müsbət nəticələr əldə olunmuşdur.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 12

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı :1;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 5

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

1. Azərbaycan Texnologiya Universitetində laboratoriya müdiri;

2. Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin baş məsləhətçisi.

Təltif və mükafatları:

1. "Tərəqqi" medalı;

2. Əməkdar elm xadimi

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
15.10.1974	Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Aşqarlar Kimyası İnstitutu 8Nöli laboratoriya	Mühəndis
12.03.1975	1 Nöli laboratoriya	Mühəndis
01.02.1978	1 Nöli laboratoriya	Böyük mühəndis
29.03.1979	14 Nöli laboratoriya	Böyük mühəndis
20.05.1980	14 Nöli laboratoriya	Kiçik elmi işçi
01.11.1981	Azərbaycan Elmlər Akademiyası Kirovabad Elm Mərkəzi "Səthi aktiv maddələr" laboratoriyası	Rəhbər əvəzi
13.04.1982	Azərbaycan Elmlər Akademiyası Kirovabad Elm Mərkəzi "Səthi aktiv maddələr" laboratoriyası	Laboratoriya müdiri
26.09.1983	Azərbaycan Elmlər Akademiyası Aşqarlar Kimyası İnstitutunun Kirovabad Elm Mərkəzi	Elmi işlər üzrə direktor müavini, rəhbər
15.04.1995	Azərbaycan Elmlər Akademiyası Gəncə Regional Elm Mərkəzi	Direktor
21.12.2012	Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Gəncə Bölməsi	Akademik-katib

AMEA-nın *müxbir üzvü seçilmişlər*

FİZİKA-RİYAZİYYAT VƏ TEKNIKA ELMLƏRİ BÖLMƏSİ

Abdinov Övsət Bəhram oğlu

23 fevral 1944-cü ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Universitetinin fizika fakültəsini bitirib.

Elmlər doktoru, baş elmi işçidir.

Elmi əsərlərinin sayı 900-dən çox, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 850-dir.

30.06.2014 ildə "fizika" ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Абдинов О.Б., Барашенков В.С. Внутриядерные каскады с учетом α - кластеров. Acta Phys. Pol., 1970, v. B1, p. 65-70.

2. Абросимов А.Е. и др. Изучение pp- корреляций в π С – взаимодействиях при 5 ГэВ/с. Ядерная физика, 1979, т. 30, с. 1043 – 1047

3. Ангелов Н. И др. Множественность вторичных отрицательных частиц в ядро - ядерных столкновениях при импульсе 4,2 ГэВ/с на нуклон. Ядерная физика, 1979, т. 30, с. 1590–1597.

4. ATLAS Collaboration. A Particle Consistent with the Higgs Boson Observed with the ATLAS Detector at the Large Hadron Collider. Science 338, 1576, 2012.

5. ATLAS Collaboration. Observation of a new particle in the search for the Standard Model Higgs boson with the ATLAS detector at the LHC. Phys. Lett., B716, 1-29, 2012.

6. ATLAS Collaboration. Search for the light charged Higgs boson in the decay channel $H^+ \rightarrow c\bar{s}$ in $t\bar{t}$ events using pp collisions at $\sqrt{s}=7$ TeV with the ATLAS detector. Eur. Phys. J. C 73, 2465, 2013.

7. ATLAS Collaboration. Search for resonance decaying into top-quark pairs using fully hadronic decays in pp collisions with ATLAS at $\sqrt{s}=7$ TeV. JHEP 01, 116, 2013.

8. ATLAS Collaboration. Search for new phenomena in $t\bar{t}$ events with large missing transverse momentum in proton-proton collisions at $\sqrt{s}=7$ TeV with the ATLAS detector. Phys. Rev. Lett., 108, 041805, 2012.

9. ATLAS Collaboration. Measurement of the inelastic proton-proton cross-section at $\sqrt{s}=7$ TeV with the ATLAS detector. Nature Comm. 2, 463, 2011.

10. ATLAS Collaboration. A search for prompt lepton-jets in pp collisions at $\sqrt{s}=7$ TeV with the ATLAS detector. Phys. Lett. B719, 299-317, 2013.

Əsas nəticələri:

– təcrübələri və çoxyüklü fraqmentlərin əmələ gəlməsini izah edən nuklon assosiasiyaları nəzərə alınmaqla yüngül nüvələr üçün adron – nüvə qarşılıqlı təsirlərin

kaskad – buxarlanma modelinin yaradılması və inkişafı;

adron – nüvə və nüvə – nüvə qarşılıqlı təsirləri sahəsində təcrübə nəticələrin alınması, analizi və kumulyativ zərrəciklərin yaranmasının mexanizmlərinin təyini;

adron – nüvə və nüvə – nüvə qarşılıqlı təsirlərində nüvənin tam parçalanma və kvark – qlyuon plazmasının yaranma proseslərinin təyini.

Hal-hazırda onun araşdırdığı elmi problemlər dünyanın 40 ölkəsinin iştirak etdiyi ən böyük ATLAS (Cenevrə, CERN) təcrübəsində aparılan yeni nəsəl elementar zərrəciklərin yaranma və parçalanma proseslərinin öyrənilməsi ilə bağlıdır.

Ö.B.Abdinov müasir təcrübələrin aparılması, təmin edilməsi və fiziki analizinin aktiv iştirakçısı və səlahiyyətli icraçısıdır. Onun rəhbərliyi altında SSRİ-nin 2 Dövlət proqramı, RF-nin 2 qrantı başa

çatdırılmışdır. Ö.B.Abdinov bir sıra beynəlxalq konfransların təşkilat komitəsinin üzvü və sədri olmuşdur.

O.B.Abdinov BNTİ-nin və AMEA-nın Fizika İnstitutunun Elmi Şuralarının üzvüdür. Doktorluq və namizədlik elmi dərəcələrinin verilməsi üzrə ixtisaslaşdırılmış şuranın, AAK-nın fizika üzrə ekspert şurasının üzvü olmuşdur .

1993-cü ildən Azərbaycan Respublikası hökumətinin BNTİ-də Tam Səlahiyyətli Nümayəndəsinin

müaviniidir. CERN-də ATLAS kollaborasiyasında Azərbaycanın koordinatorudur.

Ö.B.Abdinov yüksək enerjilər fizikası sahəsində yüksəkixtisaslı alimdir və 800-dən çox elmi əsərin müəllifidir.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı: 3

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
01.1966 – 06.1966	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Baş laborant
09.1966 – 09.1969	Azərbaycan Dövlət Universiteti	Aspirant
09.1969 – 03.1973	Azərbaycan Dövlət Universiteti	Baş laborant
03.1973 – 02.1975	Azərbaycan Dövlət Universiteti	Baş müəllim
02.1975 – indiyə kimi	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Laboratoriya müdiri

Cəfərov İsgəndər Həsən oğlu

30 dekabr 1940-cı ildə anadan olub.

S.M.Kirov adına Azərbaycan Dövlət Universitetini bitirib.

Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 173, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 49-dur.

30 iyun 2014-cü ildə “fizika” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Образование протон-антипротонных пар на встречных электрон-позитронных пучках, ЖЭТФ, **47**, №10, 1964

2. Widths of Decays of Intermediate Bosons of One- Particle Exchange Models and Cross-Section of Leptonic Weak Processes at Resonance, Ann.der Phys., **33**, №2, 1976

3. Переформулировка модели Вайнберга-Салама для схемы лептонов с четырех-компонентным нейтрино. Эффекты хиггсовских скалярных бозонов, Ядерная физика, **30**, №1, 1979

4. Зарядовая асимметрия мюонов в процессе и ограничения на массу второго нейтрального бозона в - модели, Изв.АН Азерб.ССР, сер. физ.-техн. и матем.наук, 1987

5. On the one possibility of determination of the neutrino types number, Proc.of the Reg. Conf.on Mathem. and Theor.Phys., Tabriz, 1992

6. Neutrino-elektron scattering in a magnetic field with allowance for polarizations of electrons, Phys.Rev., **D75**, №8, 2007

7. Переходное излучение магнитного момента в плоско слоистом диэлектрике, Естественные и техн. науки (Россия), сер. физ., 2009, №5

8. Son elektronun polyarizasiyasını nəzərə almaqla müxtəlif növ antineytrinoların elektron-dan səpilməsi proseslərinin tədqiqi, Azərb.Texn. Univer. Elmi Əsərləri (Fundamental elmlər) 2012, cild XI (43), №3.

9. Transverse momentum physics in interactions at the momentum of 4.2 GeV/c, Journal of Qafqaz Univer., 2012, №33

10. Başlanğıc və son elektronların spinlərini nəzərə almaqla müon və taon neytrinolarının elektrondan səpilməsi proseslərinin tədqiqi, ADPU-nun Xəbərləri, təbiət elm. ser., Bakı, 2014, №1.

Əsas nəticələri: Dördkomponentli neytrino sxemi üzrə leptonların simmetriya qrupuna əsaslanan vahid elektrozəif qarşılıqlı təsir nəzəriyyəsini yaratmışdır (ikikomponentli neytrino sxemi üzrə mövcud olan Vaynberq–Səlam modeli ilə yanaşı). Bu nəzəriyyə elə incə effektlərə gətirir ki, onların təcrübədə öyrənilməsi bu gün də həll edilməmiş vacib bir məsələnin həllinə işıq saldı: təbiətdə neytrino sxemlərindən hansı – ikikomponentli, yoxsa dördkomponentli sxem – həqiqətən realdır

(SSRİ EA-nın həqiqi üzvü, E.Ferminin tələbəsi akad. B.Pontekorvo əsərində İ.Cəfərovun bu nəzəriyyəsinə yüksək qiymətləndirmişdir);

– Elektron və pozitron dəstələrinin toqquşması zamanı baş verən müxtəlif annigilyasiya proseslərinin effektiv kəsiklərini və müxtəlif xarakteristikalarını hesablayaraq, alınan ifadələri ətraflı tədqiq edərək;

* təbiətdə – universallığının mümkün pozulmasının aydınlaşdırılması;

* Hiqqs bozonunun müşahidəsi;

* təbiətdə mövcud olan neytrino növlərinin sayının müəyyənləşdirilməsi;

* ulduzların şüalandırdığı neytrinoların miqdarının müəyyənləşdirilməsi yollarını göstərmiş və hər bir halın təcrübədə öyrənilməsi üçün konkret reseptlər irəli sürülmüşdür.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 2 (+2–işləri yekun ərəfəsində);

fəlsəfə doktorlarının sayı: 6 (+2–işləri yekun ərəfəsində)

Təltif və mükafatları:

Naxçıvan MR Ali Sovetinin Fəxri Fərmanı, Əməkdar elm xadimi

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1962–1965	M.V.Lomonosov adına MDU-nun Nəzəri fizika kafedrası	Aspirant
1966–1969	Ç.İldırım adına Azərbaycan Dövlət Politexnik İnstitutunun Fizika kafedrası	Baş müəllim
1969–1976	Azərbaycan Elmlər Akademiyası Fizika İnstitutunun Nüvə fizikası laboratoriyası	Baş elmi işçi
1976–1985	Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Fizika İnstitutunun Nüvə fizikası laboratoriyası	Laboratoriya müdiri
1985–1989	Y.Məmmədəliyev adına Naxçıvan Dövlət Pedaqoji İnstitutu	Rektor
1989–1996	N.Tusi adına Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin fizika fakültəsi	Dekan
1996-cı ildən	ADPU, Nəzəri fizika kafedrası	Kafedra müdiri, professor

Hüseyinov Rauf Rüstəm oğlu

4 mart 1940-cı ildə anadan olub.

Bakı Dövlət Universitetinin fizika fakültəsini bitirib. Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, böyük elmi işçidir.

Elmi əsərlərinin sayı 33, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 16-dır.

30 iyun 2014-cü ildə “fizika” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. P.P.Güseynov, Л.В.Келдыш. “О характере фазового перехода в условиях экситонной неустойчивости электронного спектра кристалла”. ЖЭТФ, т.63, №12, 1963.

2. P.P.Güseynov. “Электронно-дырочная жидкость в полупроводниках с сильно анизотропным спектром”. ДАН СССР, т.254, №1, 1980.

3. P.P.Güseynov. “Экситон в анизотропной плёнке”. ФТТ, т.25, №7, 1983.

4. P.P.Güseynov. “Кулоновское взаимодействие и экситон в сверхрешётке”. ФТТ, т.26, №6, 1984.

5. R.R.Güseynov. “Self-Energy of Charge in Superlattice”. Phys.St.Sol. (b), v.127, №2, 1985.

6. R.R.Güseynov. “Energy Spectrum of the Cross Motion of Excitons in Superlattice”. Phys.St.Sol. (b), v.130, №1, 1985.

7. P.P.Güseynov. “Сдвиг края оптического поглощения в сильнолегированной полупроводниковой плёнке”. ФТТ, т.28, №1, 1986.

8. E.R.Gasanov, M.F.Novruzov, R.R.Güseynov. “Energy Generation and Amplitude of Thermomagnetic Waves in the Conducting Medium”. TPE-06 3rd International Conference on Technical and Physical Problems in Power Engineering, Ankara, Turkey, 2006.

9. P.P.Güseynov. “Кулоновское взаимодействие в полуограниченной полупроводниковой сверхрешётке”. АМЕА Fizika-Riyaziyyat və Texnika Elmlər Seriyası, Fizika və Astronomiya, Xəbərlər, cild XXVI, № 2, 2007.

10. Э.Р.Гасанов, М.Ф.Новрузов, Р.Р.Гусейнов. “Импеданс проводящей среды с градиентом температуры, электронным типом носителей заряда во внешнем электрическом и магнитном полях”. АМЕА-ның Fizika-Riyaziyyat və Texnika Elmlər Seriyası, Fizika və Astronomiya, Xəbərlər, cild XXII, №5, 2007.

Əsas nəticələri:

Göstərilmişdir ki, yarımkeçiricinin elektron spektrinin eksiton dayanıqsızlığı “eksiton dielektriki” adlı yeni fazanın əmələ gəlməsinə gətirib çıxarır. Bu fazaya keçidin nəzəriyyəsi qurulub və göstərilib ki, keçid birinci növ faza keçidi yolu ilə baş verir.

Yarımkeçirici nanostrukturalarının – nazik təbəqələrin və ifratqəfəslərin eksiton spektrinin və optik xassələrinin nəzəriyyəsi qurulub. Bu sistemlərdə yeni tipli həyəcanlanmalar aşkar edilmişdir və bunları nəzərə almaqla belə sistemlərin optik xassələri hesablanmışdır.

Güclü anizotropiyaya malik olan yarımkeçiricilərdə elektron-deşik mayesinin nəzəriyyəsi inkişaf etdirilib və göstərilib ki, onların anizotropiyası izotrop yarımkeçiriciyə nisbətən daha dayanıqlı hala gətirir.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı: 3

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: Bakı Dövlət Universitetinin fizika fakültəsində müxtəlif ixtisas və ümumi fizika kurslarından 15 il dərs deyib.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1962–1992	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Kiçik elmi işçi, elmi işçi, böyük elmi işçi
1992–2014	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Laboratoriya rəhbəri

Kazımzadə Aydın Həsən oğlu

8 avqust 1950-ci ildə anadan olub.

Bakı Dövlət Universitetini bitirib. Elmlər doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 300, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 135-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “fizika” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Kazımzadə A.H. Elementar zərrəciklərin elektrik yükünü hesablamaq üçün empirik qayda (ingilis dilində). J. Modern Physics (Published online), 2010, Vol 1, N 2, pp.108–109.

2. Kazımzadə A.H., Salmanov V.M., Moxtari A.Q., Dadaşova V.V., Ağayeva A.A. GaSxSe1-x bərk məhlul monokristallarında elektroluminessensiya və fototriqqer effekti (rus dilində). Fizika i Texnika Poluprovodnikov, 2008, 42, N.5, s.532–535.

3. Kazımzadə A.H., Ağayeva A.A., Salmanov V.M., Moxtari A.Q. GaSe monokristallarının

yüksək optik həyəcanlaşma halında fotokeçiriciliyi (rus dilində). Neorqanicheskiye materialy, 2008, 44, № 4, s.1–5.

4. Kazımzadə A.H., Ağayeva A.A., Salmanov V.M., Moxtari A.Q. GaSe və InSe layvari kristalları əsasında optik şüalanma detektorları (rus dilində). JTF, 2007, 77, № 12, s.80–82.

5. Kazımzadə A.H., Ağayeva A.A., Salmanov V.M., Moxtari A.Q. GaSe və InSe kristallarında pikosaniyə həyəcanlaşmasında eksiton udma (rus dilində), 2007, 43, № 12, s.1–5.

6. Kazımzadə A.H., Salmanov V.M., Dadaşova V.V. GaSxSe1-x bərk məhlul monokristalları əsasında elektroluminessensiyalı çeviricilər (rus dilində), Prikladnaya fizika, 2007, № 4, s.119–121.

7. Kazımzadə A.H., Salmanov V.M., Abasova A.Z., Həsənova L.H., Dadaşova V.V. A3B6-tip layvari kristalların elektrik xassələrinin xüsusiyyətləri (ingilis dilində). TPE-06 3 rd Intern. Conference on Technical and Physical Problems in Power Engineering, Ankara, Türkiyə, 2006, p. 655-658.

8. Kazımzadə A.H., Dadaşova V.V. InSe-GaSxSe1-x heteroqəçidləri əsasında koordinata-həssas bipolyar elementlər, AMEA-nın xəbərləri, 2005, 25, № 2, s.83–87.

9. Kazımzadə A.H. Qarşılıqlı təsirlərin birləşdirilməsi haqqında. Bakı Universitetinin xəbərləri, fiz.-riy.elm.ser., 2004, № 1, s.93–108.

10. Kazımzadə A.H., Abasova A.Z., Salmanov V.M., Həsənova L.H., Məmmədova A.H. –A3B6 – tip layvari kristallarda yığılma defektlərinin öz-özünə təşkili və Anderson lokallaşması (ingilis dilində). Mat.Sci.and Engineering , 2002, B 88, p.282–285.

Əsas nəticələri: İlk dəfə olaraq kristallik maddələrdə anomal fotokeçiricilik və elektrik sahəsi ilə induksiyanmış aşqar fotokeçiriciliyi hadisələrini müşahidə etmiş, yarımkeçiricilərdə Oje rekombinasiyanın yeni mexanizmini təklif etmişdir. Laylı quruluşa malik olan kristallarda keçiriciliyin anomal böyük anizotropluğuğunun səbəbini aydınlaşdırmış və yüksək optik həyəcanlaşma halında Anderson keçidinin yeni növünü müşahidə etmişdir. Müstəvi və həcmi qəfəslərdə Mott keçidinin kriteriyalarını müəyyən etmişdir. Sendviç fotorezistorlarda fotokeçiriciliyin gücləndirilməsi üçün yeni mexanizm təklif etmişdir.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 2;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 9

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: 1973-cü ildən başlayaraq pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olur. Bu müddət ərzində ümumi fizika kursu, fizikanın

müasir problemləri və yarımkeçiricilər fizikasının müxtəlif sahələri üzrə mühazirələr oxumuş, laboratoriya və seminar məşğələləri aparmış, magistr dissertasiyalarına, diplom və kurs işlərinə rəhbərlik etmişdir. Yarımkeçiricilər fizikası kafedrası üzrə tədris edilən bütün fənlər üzrə tədris planı və proqramları hazırlamışdır.

Prof. A.H.Kazımzadənin təşəbbüsü və bilavasitə iştirakı ilə 1996-cı ildən başlayaraq BDU-nun fizika fakültəsi nəzdində "Tətbiqi fizika" ixtisası açılmış, bu ixtisas üzrə tədris planı və proqramları hazırlanmışdır.

Təltif və mükafatları:

1976-cı il – Elm və Texnika sahəsində Respublika Komsomol mükafatı laureatı;

1993-cü il – Beynəlxalq Elm Fondu, Soros mükafatı;

2009-cu il – Əməkdar elm xadimi.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1972	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Laborant
1976–1979	Bakı Dövlət Universiteti	Yarımkeçiricilər fizikası kafedrasının assistenti
1979–1986	Bakı Dövlət Universiteti	Yarımkeçiricilər fizikası kafedrasının baş müəllimi
1986–1988	Bakı Dövlət Universiteti	Yarımkeçiricilər fizikası kafedrasının dosenti
1988–1996	Bakı Dövlət Universiteti	Yarımkeçiricilər fizikası kafedrasının professoru
1996-cı ildən	Bakı Dövlət Universiteti	Yarımkeçiricilər fizikası kafedrasının müdiri
2002–2011	Təhsil Nazirliyi	Dünya Bankının təhsil üzrə məsləhətçisi
2011-ci ildən	Bakı Dövlət Universiteti	Elm və innovasiyalar üzrə prorektor

Məmmədov Nazim Timur oğlu

5 noyabr 1953-cü ildə anadan olub.

Moskva Polad və Xəlitələr İnstitutunu bitirib.

Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, dosentdir.

Elmi əsərlərinin sayı 279, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 220-dir.

30 iyun 2014-cü ildə "fizika" ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı (10-dan çox olmamaqla):

1. N. Mamedov *et al.* "Lasing Possibility in Rare-Earth Element Doped Thiogallate Compounds" Japan Journal of Applied Physics, vol. 39, pp. 429-433, 2000.

2. N. Mamedov *et al.* "Angle-Resolved Photoemission and Band-Structure Results for Linear Chain TlGaTe₂" Physical Review B, vol. 64, pp. 045210: 1-5, 2001.

3. N. Mamedov *et al.* "Light Figures and Group-to-Phase Velocity Ratio in Anisotropic Media" Japan Journal of Applied Physics, vol. 40, pp. 4938-4942, 2001.

4. N. Mamedov *et al.* "Numerical and Experimental Approbation of Extended Application of Light Figures" American Journal of Applied Physics, vol. 91, pp. 4110-4113, 2002.

5. N. Mamedov *et al.* "Ellipsometric Studies at and below Energy Gap on Polycrystalline Calcium and Strontium Thiogallates", Physica Status Solidi (a), vol. 198, pp. 478-486, 2003.

6. N. Mamedov *et al.* "1D-TlInSe₂: Band Structure, Dielectric Function, and Nanorods" Japan

Journal of Applied Physics, vol. 44, pp. 2873-2881, 2005.

7. N. Mamedov *et al.* "New Developments in Experimental and Analytical Aspects of Light Figure Spectroscopy" Japan Journal of Applied Physics, vol. 44, pp. 754-760, 2005.

8. N. Mamedov *et al.* "Spectroscopic Phase Modulated Ellipsometry in Application to Some Novel Single and Polycrystalline Ternary Compounds" Physica Status Solidi (a), vol. 203, pp. 2873-2881, 2006.

9. N. Mamedov *et al.* "Temperature-Dependent and Pump-Probe Ellipsometric Studies of TlInSe₂" Thin Solid Films, vol. 517, pp. 1434-1438, 2008

10. N. Mamedov *et al.* "Unoccupied Topological States on Vismuth Chalcogenides", Physical Review B, vol. 86, pp. 205403:1-6, 2012

Əsas nəticələri:

1. Koherent və qeyri-koherent spektroskopik ellipsometriya sahəsində bir sıra yeni üsul inkişaf etdirilib, yoxlanılmışdır. Bu üsullar işıq dalğasının halının tam təsviri üçün zəruri olan Stoksun 4 parametrini hamısını müəyyən etməyə imkan verir.

2. Bir sıra geniş məlum olan optik-anizotrop materiallarda işıq fiqurlarının spektroskopiyasına yeni analitik yaxınlaşma inkişaf etdirilib, yoxlanılmışdır. Bu yaxınlaşma işıq dalğalarının mühitdə yayılmasının qrup və faza sürətlərinin nisbətini müəyyən etməyə imkan verir. Işıq dalğalarının birinci tərtib fəza dispersiyalı mühitdə sıfıra enməsi qabaqcadan söylənilmiş və təcrübi nümayiş etdirilmişdir.

3. Təməl prinsiplərdən kvant-mexaniki hesablamalar və spektroskopik fəza modullaşdırılmış ellipsometriya məlumatları əsasında geniş sinif materialların optik keçidlər üçün zonalararası hal sıxlığı və dielektrik funksiyaları etibarlı müəyyən edilib.

4. Müxtəlif metalların tioqallat halkogenidlərinin şüalanma emissiyasının xüsusiyyətlərindən istifadə edərək, işıq spektrinin bənövşəyi və yaşıl sahəsini əhatə edən diapazonda optik həyacanlanan və rəvan-dəyişən tezlikli unikal bərk cisimli lazerin yaradılmasının əsasları işlənmişdir.

5. Kristallik bərk cisimlər üçün gıqant foto-termo-deformasiya effektinə malik materiallar sinfi aşkar edilmiş, kiçik amplitudlu işıq impulsları ilə idarə olunan və işıq enerjisini nanometrədən bir neçə mikron məsafələrə qədər mexaniki xətti hərəkətə çevirən aktuator işlənmişdir.

6. Fermi səviyyəsi yaxınlığında topoloji dolu hallara malik geniş məlum olan nümunə kimi götürülmüş bismut halkogenid yarımkeçiricilərinə, qeyri-mağnit defekt və aşqarlar səpilməsindən topoloji qorunmuş hallar üçün xarakterik

olan helikoidal spin teksturasına malik yüksəkdə duran dolmamış elektron hallarının mövcudluğu göstərilmişdir.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı:
4 müəlliflik şəhadətnaməsi və 2 Yaponiya patenti

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 1;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 2

Təltif və mükafatları:

AMEA-nın Rəyasət Heyətinin Fəxri Fərmanı

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1975–1994	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Laborant, kiçik elmi işçi, böyük elmi işçi, aparıcı elmi işçi
1994–1998	Naqaoka Texnoloji Universiteti, Yaponiya	Professor
1998–2005	Osaka Prefektura Universiteti, Yaponiya	Professor
2005–2010	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Laboratoriya rəhbəri
2010–2013	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Direktor müavini
2013 – indiyədək	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Direktor

Nəcəfov İsmət Məhəmməd oğlu

21 yanvar 1933-cü ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Universitetini (indiki BDU) bitirib.

Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professorudur.

Elmi əsərlərinin sayı 171, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 70-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “fizika” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. О поляризационных эффектах при тор-мозном излучении фотона электроном./ Вестник Московского Университета. 1958. №3. с.139.

2. Образование e+e- пары фотоном, поляризованным по кругу.// ЖЭТФ 1959.т. 36. с.337.

3. Рассеяние g-кванта в поле ядра с образованием e+e- пары и нескольких фотонов (поляризованных).// Ядерная физика. 1970. т.12. с.557.

4. Многофотонное поляризованное тор-мозное излучение. //Ядерная физика. 1970. т.11. с.136.

5. Процесс двухфотонного тормозного излучения электрона в поле ядер конечных размеров. //Известие АН СССР. 1974. т.38. с.2194.

6. Спиновые корреляции электрона и g-кванта в процессе тормозного излучения в кристаллах. //Известие АН СССР. 1977. №10. т.41. с.2104.

7. Исследование электромагнитного ливня поляризованных частиц в кристаллах. //Известие АН СССР. сер.физич. 1990. №9. т.54. с.1853.

8. К теории генерации поляризованного мионно-фотонного ливня в кристаллах при различных начальных условиях. //Известие РАН, сер.физ. 2007. т.71. №9. С.1345.

9. Исследование влияния распределения зарядов ядра и атомных электронов на процесс поляризованного тормозного излучения электрона в кристаллах. // Известие РАН. сер.физич. 2009.т.73.№9.с.1369.

10. Поляризованные неупругие процессы в кристаллах с учетом нового реального распределения зарядов ядра и атомных электронов //Известие РАН. сер.физич. 2011. т.75. №7.с.1984.

11. М.Нəcəfov "Müasir klassik elektrodinamika". Dövlət universitetlərinin bakalavr və magistrləri üçün.

Əsas nəticələri:

1956-cı ildə zəif qarşılıqlı təsirlərdə fəza cütliyünün pozulması kəşf edildi (Li Janq,W u). Bu böyük kəşfdən nəticə kimi çıxır ki, nüvələrin b_{\pm} -parçalanmasında yaranan elektronların spini hərəkət istiqamətində yönəlməlidir (uzununa polyarizasiya). Belə elektronların polyarizasiyasını müəyyən etmək üçün ən asan üsul onların nüvə sahəsində yaratdığı tormozlanma şüalanmasının polyarizasiyasını ölçməkdən ibarətdir. Bununla əlaqədar MDU-nun Nəzəri fizika kafedrasının aspirantı İ.M.Nəcəfov yönəlmiş spinə malik elektron və g-kvantın nüvə sahəsində yaratdığı tormozlanma şüalanması və elektron-pozitron cütünün fotodoğulması proseslərini tam nəzəri tədqiq etdi və ilk dəfə olaraq zərrəciklərin spin hallarını nəzərə almaqla çox

fundamental nəticələrə nail oldu. Bu proseslərdə tormozlanma fotonunun, elektronun və pozitronun polyarizasiya dərəcəsi üçün mühüm düsturlar alındı və onların elektron sürətləndiriciləri tətbiqi müəyyən edildi. Nəcəfovun aldığı nəticələr ilk pioner işi idi və o bunu 1958-ci ildə Leninqradda "Nüvə spektroskopiyası və atom nüvəsinin quruluşu" (N.Sp.atom N.Q.) – 8-ci Beynəlxalq konfransda məruzə etdi. Nəcəfovun aldığı nəticələr ən məşhur nəzəriyyəçi fizik Daysonun və digər alimlərin Mak Voy, Banarye, Fronstal, Überal və s. işlərində bu və ya digər xüsusi halda təkrar və təsdiq edilmişdir. İ.M.Nəcəfov sonra nüvəyə nöqtəvi qüvvə mərkəzi kimi yox, mürəkkəb quruluşa malik sistem kimi baxaraq onun həm elastik form-faktorlarını ($F_{1,2}(q^2)$), həm də qeyri-elastik struktur funksiyalarını ($W_{1,2}(q^2, pq)$) nəzərə almaqla məsələni genişləndirmiş və tamamlamışdır. İ.M.Nəcəfov çoxfotonlu (2-qat, 3-qat, 4-qat) tormozlanma şüalanması və nüvə sahəsində g-kvantın $e+e-$ cütü və bir neçə fotonu yaratması proseslərini nəzəri araşdırmış və konkret nəticələrlə yanaşı (spin effektləri), bu proseslərdə ümumi qanunauyğunluq tapmışdır. İ.M.Nəcəfov ilk dəfə kristal mühitdə yüksək enerjili zərrəciklərin polyarizasiyasını nəzərə alaraq kristalda tormozlanma şüalanması və $e+e-$ cütünün fotodoğulması proseslərinin tam nəzəriyyəsini vermişdir. Onun kristal mühitdə tormozlanma fotonu, elektron və pozitronun polyarizasiyası üçün verdiyi düsturlar dünyanın 14 ölkəsində sürətləndiricilər üçün işçi düsturları olmuşdur (bax: SLAC-156 colabration Stenford Universiteti). İ.M.Nəcəfov ilk dəfə kristal mühitdə yaranan elektromaqnit leysanının kaskad nəzəriyyəsini vermiş və leysan zərrəciklərinin polyarizasiyasını nəzərə almaq üsulunu təklif etmişdir. Onun 50-dən artıq məqaləsi dünyanın ən böyük elmi mərkəzi ABŞ Stenford Universitetinin və SLAC Beynəlxalq mərkəzinin elmi fonduna daxil edilmişdir. İ.M.Nəcəfov 40-dan artıq Beynəlxalq konfransda çıxış etmişdir və bu konfranslardan birisini – "Nüvəspektroskopiyası və atom nüvəsinin quruluşu" – 38-ci Beynəlxalq konfransın 1988-ci ildə Bakıda keçirilməsinin təşkilatçısı olmuş və konfransa həmsədrlik etmişdir.

Universitetdə və respublikada müvəffəqiyyətlə müxtəlif ictimai vəzifələr icra etmiş; 1972-ci ildə məsul katib işləmiş və həmin ildə SSRİ Dövlət Nəzarət Komissiyası ADU-nun fəaliyyətinə ən yüksək qiyməti vermişdir; uzun müddət (1988–2004-cü illər) Nəzəri fizika kafedrasına rəhbərlik etmiş; fakültənin çətin vaxtında fizika fakültəsinin dekanı olmuş; respublikada fizika üzrə namizədlik və doktorluq dissertasiyalarının müdafiə şuralarına sədrlik etmiş; Təhsil Nazirliyinin Elmi-Metodik Şurasının sədri olmuşdur.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 2;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 8

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1959–hal-hazıra kimi	Bakı Dövlət Universiteti	Nəzəri fizika kafedrasının professoru

Nəhmədov Ənvər Pirverdi oğlu

24 avqust 1959-cu ildə anadan olub.

Bakı Dövlət Universitetinin fizika fakültəsini bitirib.

Elmlər doktoru, böyük elmi işçidir.

Elmi əsərlərinin sayı 54, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 52-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “fizika” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. E. Nakhmedov and O. Alekperov, “Zero-energy Majorana states in a one-dimensional

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: Azərbaycan dilində dərslük yaratmaq məqsədilə ali məktəb üçün “Nəzəri fizika kursunu” (Levic və başqaları), “Elektrik bəhsi” (S.Q.Kalaşnikov), IX–XI siniflər üçün fizika kurslarını ruscadan tərcümə etmiş və 2012-ci ildə Universitetlərin fizika ixtisası üzrə bakalavr və magistr pillələri üçün “Müasir klassik elektrodinamika” adlı fundamental dərs vəsaiti yazmış və nəşr etmişdir.

Təltif və mükafatları: 2000-ci ildə Əməkdar müəllim adını, 2009-cu il “Şöhrət” ordeni almışdır.

quantum wire with charge density wave instability”, Phys. Rev. B, **89**, 195445 (2014).

2. E.Nakhmedov, O. Alekperov, and R. Opper-
mann, “Effects of randomness on the critical
temperature in quasi-two-dimensional supercon-
ductors”, Phys. Rev. B **86**, 214513 (2012).

3. E. Nakhmedov and O. Alekperov, “Interplay
of Rashba- and Dresselhaus spin-orbit interactions
in a quasi-two-dimensional electron gas of a finite
thickness under in-plane magnetic field”, Eur. Phys.
J. B. **85**, 298 (2012).

4. E.Nakhmedov and O. Alekperov, “Out-of-
plane equilibrium spin current in a quasi-two-
dimensional electron gas under in-plane magnetic
field”, Phys. Rev. B, **85**, 153302 (2012).

5. E.Nakhmedov, R.Opper-
mann, and O.Alekperov, “Negative differential resistance in a
finite thickness quasi-two-dimensional electron
gas mediated by spin-orbit interactions”, Phys. Rev.
B **83**, 153416 (2011).

6. E.P.Nakhmedov and R. Opper-
mann, “Critical
disorder effects in Josephson-coupled quasi-one-
dimensional superconductors”, JETP Lett. **91**, 639
(2010).

7. E.P.Nakhmedov, E. Nadimi, M. Bouhassoune,
C. Radehaus, and K. Wiczorek, “First- Principles

calculations of the band gaps of $Hf_xSi_{1-x}O_2$ and $Zr_xSi_{1-x}O_2$ alloys”, Phys. Rev. **B 75**, 115204 (2007).

8. E. P. Nakhmedov, V. N. Prigodin, and E. Sasioglu, “Mesoscopic fluctuations of the density of states and conductivity in the middle of the band for disordered lattices”, Phys. Rev. **B 66**, 075106 (2002).

9. E. P. Nakhmedov and V. N. Prigodin, “Short-range interaction effects on the density of states of disordered two-dimensional crystals with half filled band”, Phys. Rev. **B 65**, 235107 (2002).

10. E.P.Nakhmedov, M. Kumru, and R. Oppermann, “Density of states of disordered crystals with half-filled band”, Phys. Rev. Lett. **84**, 3930 (2000).

Əsas nəticələri:

1. Bir-vəkvazi-birölçülü sistemlərin kinetik və termodinamik xüsusiyyətlərinin aşağı temperaturlarda nəzəriyyəsi, Kulon təsiri və aşqarlardan səpilmə nəzərə alaraq verilmişdir.

2. Laylıvəkvazi-birölçülü ifrat keçiricilərin nəzəriyyəsi: kritik temperaturun artırılma prinsipləri, fluktuasiya effektlərinin, Kulonkorrelyasiyası və aşqarlardan səpilmənin kritik temperatura təsiri.

3. Bir- və ikiölçülü nano-strukturlarda mezoskopikfluktuasiyaların nəzəriyyəsi. Eksperimentlərdə müşahidə edilən, birkanallı aşqarlı Aharonov-Bohmhalqasında iki fərqli periodlaossilyasiyanın mezoskopikfluktuasiya nəzəriyyəsi ilə izahı.

4. Aşağı ölçülü nano-strukturlarda spint ronika hadisələrin öyrənilməsi. Sonlu qalınlığı olan kvazi-ikiölçülü elektron sistemlərində maqnit sahəsi və spin-orbit təsiri ilə neqativ diferensial müqavimət və eninə spin axımı hadisələrinin kəşfi. Yük sıxlığı dalğası olan kvazi-birölçülü yarımkeçiricilərdə maqnit sahəsi və spin-orbit təsiri ilə Majorana fermionlarının meydana çıxması nəzəriyyəsi.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı: 1

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1981–1982	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Kiçik elmi işçi
1982–1988	İoffe İnstitutu, Leninqrad (Sankt-Peterburq)	Stajor və aspirant
1988–1992	Azərbaycan Elmlər Akademiyası	Baş elmi işçi
1992–1993	Mərmərə Universiteti, Türkiyə, İstanbul	Professor
1993–1998	İstanbul Texnik Universiteti, Türkiyə, İstanbul	Professor
1999–2001	Würzburg Universiteti, Almaniya	Qonaq professor
2001–2002	Maks-Plank İnstitutu, Drezden, Almaniya	Qonaq professor
2002–2007	Chemnitz Universiteti, Chemnitz, Almaniya	Elmi tədqiqatçı
2008–2014	Würzburg Universiteti, Würzburg, Almaniya	Elmi tədqiqatçı

Panahov Qeyrani Minhac oğlu

25 avqust 1954-cü ildə anadan olub.

M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunu bitirib.

Texnika elmləri doktorudur.

Elmi əsərlərinin sayı 170, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 50-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “mexanika” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Panahov G.M., Сулейманов Б.А. Особенности течения суспензий и нефтяных дисперсных систем // Коллоидный журнал. 1995. - Т. 57, № 3. - С.386-390.

2. Panahov G.M., О механизме “запирания” при течении дисперсных систем в трубах // Инженерно - физический журнал. – 1996. - Т.69, № 4. - С. 546-548.

3. Shakhverdiev A.Kh., Panakhov G.M. Rheochemical Technologies for Stimulation of Oil Production // Istvan Lakatos (ed): Novelities in Enhanced Oil and Gas Recovery - Akademiai Kiado, Budapest 2000, Progress in Mining and Oil Chemistry, Vol.2.

4. Bakhtiyarov S.I., Shakhverdiyev A.Kh., Panakhov G.M., Abbasov E.M. In-Situ Carbon Dioxide Generation: Polymer/Surfactant Effects on Generated Volume and Pressure // SPE International Symposium on Oilfield Chemistry Proceedings, 28 February – 2 March, 2007, Houston, TX, USA

5. Panahov G.M., Omrani A.-N. Quasi-periodic in-situ foaming in processes of selective insulation

of high-permeable channels of the porous medium // ANAS Transactions (issue Mathematics and Mechanics series of physical-technical and mathematical Sciences, XXVIII, #1, 2008. – pp.183 – 188

6. Шахвердиев А.Х., Панахов Г.М. и др. Газодинамическая десорбция газа в условиях внутрипластовой генерации диоксида углерода // Вестник РАН, №1, 2010. - С.25-28

7. Мандрик И.Э., Панахов Г.М., Шахвердиев А.Х. Научно-методические и технологические основы оптимизации процесса повышения нефтеотдачи пластов // Москва, изд-во “Нефтяное хозяйство», 2010. – 288 с.

8. Шахвердиев А.Х., Панахов Г.М., Renqi Jiang и др. Эффективность реогазохимической технологии ппн на основе внутрипластовой генерации CO₂ (опыт применения на месторождениях КНР) // Вестник РАН, №4, 2012. - С. 73-81.

9. Panahov G.M., Bahtiyarov S.I., etc. Using of Wastes of Natural Minerals for Oil-Saturated Bed Stimulation // Journal on Mechanical Engineering (JME) (iManager Publ.) – Vol. 8. – №2. - 2013. - pp. 10-16.

10. G.M. Panahov, Abbasov E.M., etc. A Novel Moist Carbon Dioxide Generation Enhanced Oil Recovery Technology // Discontinuity, Nonlinearity and Complexity 1(1) (2013) 1-6, (ABS).

Əsas nəticələri:

– müxtəlif məhlulların süzülməsi prosesində hidrodinamik məsələlərdə elektrokinetik və elektroözlülük effektlərinin nəzərə alınmasının vacibliyini göstərmiş və ilk dəfə dispers sistemləri axınlarında qapanma mexanizmi verilmişdir;

– qeyri-nyuton mayelərin reoloji parametrlərinin tənzimlənməsində, fiziki sahələrin rolu açıqlanmış, ilk dəfə ilkin fiziki sahənin rolunun əsas olduğu göstərilmişdir;

– bir sıra nəzəri və eksperimental tədqiqatlar nəticəsində tənzimləmə bilən maqnit-aktiv, özlü-elastiki, özlü-dənəvər, qazlı sistemlər yaradılmış və bunların əsasında müvəffəqiyyətlə tətbiq olunan sənaye texnologiyaları işlənib hazırlanmışdır;

– məsaməli mühitlərdə sıxışdırma prosesində yaranan qeyri-müntəzəmlik, mayələrdə özlülüklərdə və xüsusi çəkilərdə fərqlər və bunun nəticəsində

yaranan fraktal strukturlar tədqiq olunmuş və bunlarla əlaqədar yaranan məsələlər həll edilmişdir;

– mayelərin sərhəddində yaranan fluktuasiyanın əlavə faza daxil edilməklə lokal təzyiq vasitəsilə tənzimlənməsi mümkünlüyü ilk dəfə göstərilmiş və laydaxilində qaz əmələ gətirən yeni texnologiya yaradılmışdır. Neft yataqlarında sıxışdırımda sərhədin hərəkət dinamikasının analitik həlli verilmiş, yaranan qeyri-tarazlıq və ya eynifazlı halı tənzimləyən fazadəyişməsinə nail olmaq üçün ünvanlı təsir üsulu hazırlanmışdır;

– neft veriminin texnoloji proseslərində fraktal strukturlarının yaranmasını təyin edən diaqnostik üsullar işlənib hazırlanmış, neft yataqlarının işlənməsinin effektivliyini artırmaq üçün bir sıra sənaye texnologiyaları yaradılmışdır;

– məsaməli lay mühitlərində yüksək keçiricilikli kanallarda sədd yaradaraq süzülmədə əhatə dairəsinin genişləndirilməsi məqsədilə laydaxili kvazi-periodik köpük yaratmasının nəzəri və praktiki əsasları işlənib hazırlanmış, qeyri-bircins məsaməli mühidə maye axınında sərhəd qatdakı durğun neftin sürünmə effekti ilə çıxardılması əsaslandırılmışdır;

– laydan neftin su ilə sıxışdırılması prosesinin effektivliyinin artırılması məqsədilə kapilyar təzyiq

müqavimətini dəf etməyə imkan verən periodik dəyişən hidrodinamik təzyiqin yaradılmasının və cibliyi elmi əsaslandırılmış və bunun üçün həllər alınmışdır;

– parnik effektinin yaranması və digər maye və qaz çirkənləmələri ilə əlaqədar bir sıra ekoloji məsələlərin nəzəri və praktiki həlləri verilmişdir.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 57

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı: 3

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

AMEA RMI-nin “Maye və qaz mexanikası” şöbəsinin müdiri, Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasında “Neftin-qazın nəqli və saxlanması” və “Neft yataqlarının işlənməsi və istismarı” kafedralarının professoru

Təltif və mükafatları:

1. Akademik V.İ.Vernadski adına RTEA-nın Fəxri gümüş medalı – 2004;
2. AMEA-nın Fəxri Fərmanı – 2004;
3. Elmin və İqtisadiyyatın İnkişafındakı nailiyyətlərə görə RTEA-nın Fəxri Nişanı – 2009.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1976–1977	SSRİ Geologiya Nazirliyi SQGİ, Dağıstan Geologiya Ekspedisiyası	Böyük mühəndis
1977–1979	Qara Metallurgiya Nazirliyi, ÜTTETİ, Krivoy Roq şəhəri	Böyük mühəndis, elmi işçi
1979–1988	Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutu (ADNA)	Elmi işçi, b.e.i.,
1988–indiyə qədər	AMEA-nın Riyaziyyat və Mexanika İnstitutu	b.e.i., laboratoriya müdiri, şöbə müdiri

Bilalov Bilal Telman oğlu

2 yanvar 1963-cü ildə anadan olub.

M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetini bitirib.

“Fizika-riyaziyyat” elmləri doktoru, profesordur.

Elmi əsərlərinin sayı 98, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 63-dür.

30 iyun 2014-cü ildə “riyaziyyat” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. **Bilalov B.T.**, Guliyeva A.A. On basicity of exponential systems in Morrey-type spaces. International Journal of Mathematics, vol.25, No. 5 (2014)

2. **Bilalov B.T.**, Guliyeva F.A. A completeness criterion for a double system of powers with degenerate coefficients, Siberian Mathematical Journal, vol.54, No. 3, 2013

3. **Bilalov B.T.**, Guliyeva F.A. Noetherian perturbation of frames. Pensee Journal, vol. 75. issue 12, 2013, pp.425-431

<http://www.penseejournal.com/archive/index.php/?volume=75&issue=12>

4. **Bilalov B.T.**, Guliyeva F.A. On The Frame Properties of Degenerate System of Sines, Journal of Function Spaces and Applications, Vol. 2012 (2012), Article ID 184186, 12 pages, doi:10.1155/2012/184186

5. **Bilalov B.T.**, Farahani S.M. Guliyeva F.A. The Intuitionistic Fuzzy Normed Space of Coefficients, Abstract and Applied Analysis, Vol. 2012, Article ID 969313, 11 pages 0.1155/2012/969313

6. **Bilalov B.T.** On solution of the Kostyuchenko problem, Siberian Mathematical Journal., 53:3 (2012), pp. 509–526

7. **Bilalov B.T.**, Guseynov Z.G. Basicity of a system of exponents with a piece-wise linear phase in variable spaces, Mediterr. J. Math. vol. 9, no3 (2012), pp.487–498

8. **Bilalov B.T.**, Guseynov Z.G. Basicity criterion for perturbed systems of exponents in Lebesgue spaces with variable summability, Dokl. RAN, 2011, vol. 436, №5, pp.586-589

9. **Bilalov B.T.**, Guseynov Z.G. -Bessel and -Hilbert systems and -bases. Dokl. Math., 80:3 (2009), pp.826–828

10. **Bilalov B.T.** A system of exponential functions with shift and the Kostyuchenko problem. Siberian Mathematical Journal, 2009, v. 50, No. 2, pp. 279-288

Əsas nəticələri:

Diferensial operatorların spektral nəzəriyyə-sindən məlum məşhur A.Q.Kostyuçenko məsələsini tam həll etmişdir.

Yaxın bazislər üzrə Banax fəzaları üçün klassik Peli-Viner və N.K.Bari teoremlərinin ümumiləşmələri verilmişdir. Xüsusi Hilbert fəzaları halında alınmış nəticələr klassik nəticələri gücləndirir.

A.M.Sedletski tərəfindən “Kadets” teoreminin sinus və kosinus analoqlarının varlığı haqqında qoyulmuş sual müsbət həll olunmuşdur.

Fəzalar anlayışını daxil etmiş və bu fəzalar üçün Şauder bazisi anlayışının təbii ümumiləşməsini vermişdir.

İsbat edilmişdir ki, üstlü sistemlər yalnız eksponent halında bazis ola bilərlər və bazis halında klassik eksponent bazisinə izomorf olurlar.

Əvvəllərdə müəyyən spektral məsələlərin həlli zamanı meydana çıxan məxsusi funksiyalar üçün atılma məsələsinin abstrakt halda ümumi həllini tapmışdır.

Alt fəzaların yaxınlığını klassik haldan fərqli olaraq, proyektorlar dilində deyil, ümumi operatorlar dilində vermişdir və onun vasitəsilə alt fəzalardan ibarət yaxın bazislər üçün müxtəlif yaxınlıq əlamətləri göstərilmişdir.

Klassik analitiklik və bazislik anlayışlarının ümumiləşməsi kimi ümumiləşmiş analitiklik və bazislik

anlayışları daxil edilmiş və əsas klassik faktlar baxılan hala köçürülmüşdür.

Həyəcanlanmış bazislər istiqamətində əhəmiyyətli nəticələr alınmış və onlar konkret sistemlərə tətbiq edilmişdir.

İxtiyari cırılmaayan sistemə nəzərən bazislərin əmsallar fəzası anlayışı təyin edilmiş və yeni nəticələr alınmışdır.

Cırılmış əmsala malik eksponent, kosinus və sinus sistemlərinin Lebeq fəzalarında freymlilik xassələri öyrənilmişdir.

Ümumiləşmiş Faber çoxhədlilərindən ibarət ikiqat sistemin bazisliyi öyrənilmişdir.

Hilbert və Banax freymlərinin nöter həyəcanlanmaları öyrənilmişdir.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı:

fəlsəfə doktorlarının sayı: 12

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: Bakı Dövlət Universitetinin "Tətbiqi riyaziyyat" kafedrasının professoru.

Təltif və mükafatları:

AMEA-nın Fəxri Fərmanı

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1986–1989	L.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universiteti	Əyani aspirant
1990–1993	Gəncə Texnologiya İnstitutu	Assistent
1993–1996	L.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universiteti	Əyani doktorant
1996–2003	AMEA-nın Riyaziyyat və Mexanika İnstitutu	Böyük elmi işçi, baş elmi işçi
2003–hal-hazıra kimi	AMEA-nın Riyaziyyat və Mexanika İnstitutu, "Qeyri-harmonik analiz" şöbəsi	Şöbə müdiri

Quliyev Vaqif Sabir oğlu

22 fevral 1957-ci ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Universitetinin riyaziyyat fakültəsini bitirib.

Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professor.

Elmi əsərlərinin sayı 160, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 85-dir.

30 iyun 2014-cü ildə "riyaziyyat" ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. V. I. Burenkov, V. S. Guliyev. Necessary and sufficient conditions for the boundedness of the Riesz potential in local Morrey-type spaces. **Potential Analysis**, 30 (3), 2009, 211-249.

2. V. S. Guliyev, J. J. Hasanov, S. G. Samko. Necessary and sufficient conditions for the boundedness of genuine singular integral operators in local Morrey-type spaces. **Math. Scand.**, 107 (2), 2010, 285-304.

3. V. S. Guliyev, S.S. Aliyev, T. Karaman, P. S. Shukurov. Boundedness of sublinear operators and commutators on generalized Morrey spaces. **Integral Equations and Operator Theory**, 71 (3), 2011, 327-355.

4. V. I. Burenkov, A. Gogatishvili, V. S. Guliyev, R. Ch. Mustafayev. Boundedness of the Riesz potential in local Morrey-type spaces. **Potential Analysis**, 30 (3), 2011, 211-249.

5. A. Akbulut, V. S. Guliyev, R. Ch. Mustafayev. On the boundedness of the maximal operator and singular integral operators in generalized Morrey spaces. **Mathematica Bohemica**, 137 (1), 2012, 27-43.

6. V. S. Guliyev, N. N. Garakhanova, I. Ekinoglu. Pointwise and integral estimates for the fractional integrals on the Laguerre-Hypergroup. **Math. Ineq. and Appl.**, 15 (3), 2012, 513-524.

7. V. S. Guliyev, Y. Sawano. Linear and sublinear operators on generalized Morrey spaces with non-doubling measures. **Publications-Mathematicae Debrecen**, 83 (3), 1-17.

8. V. S. Guliyev, J. J. Hasanov, S. G. Samko. Maximal, potential and singular operators in

the local “complementary” variable exponent Morrey type spaces. **Journal of Mathematical Analysis and Applications**, 401 (1), 72-84.

9. V. S. Guliyev, F. Deringoz. On the Riesz potential and its commutators on generalized Orlicz-Morrey spaces. **Journal of Function Spaces**, 39(3), 2014, 17-28.

10. V. S. Guliyev, F. Deringoz, J. J. Hasanov. Φ -Admissible singular operators and their commutators on vanishing generalized Orlicz-Morrey spaces. **Journal of Inequalities and Applications**, 2014 (1), 143-155.

Əsas nəticələri: Harmonik analizin bir neçə istiqamətində, o cümlədən çəkili bərabərsizliklər nəzəriyyəsində, daxilolma teoremləri istiqamətində, fəzalar nəzəriyyəsində, kompleks analizin bəzi məsələlərində, Morri tipli fəzaların inkişafı və s. istiqamətlərdə mühüm elmi nəticələr alınmışdır. Bu nəticələr bir çox hallarda xüsusi törəmli diferensial tənliklər nəzəriyyəsində və eyni zamanda bu tənliklərin keyfiyyət xassələrinin araşdırılmasında mühüm tətbiqi əhəmiyyət kəsb edir.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı: 15

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: 31 il

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1978–1983	Azərbaycan SSR Kibernetika İnstitutu	Böyük laborant
1983–2008	Bakı Dövlət Universiteti	Assistent, dosent, professor
2008–2013	AMEA RMI	Baş elmi işçi
2014	“Riyazi analiz” şöbəsi	Şöbə müdiri

Ayda-zadə Kamil Rəcəb oğlu

23 dekabr 1950-ci ildə anadan olub.

Bakı Dövlət Universitetinin mexanika-riyaziyyat fakültəsini bitirib.

Riyaziyyat elmləri doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 388, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 218-dir.

30 iyun 2014-cü ildə "informatika" ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Numerical approach to parametric identification of dynamic systems // Journal of Automation Information Sciences, Begell House, Inc., New York, №3, 2014.

2. An Approach to Numerical Solution to a Class of Loaded Non-local Problems // Computational Mathematics and Mathematical Physics, Springer, № 7, 2014.

3. An approach to numerical solution of some inverse problems for parabolic equations // J. of Inverse Problems in Science and Engineering, Taylor & Francis, №1, 2014.

4. On the Solution of Boundary Value Problems with Nonseparated Multipoint and Integral Conditions // Differential Equations, Springer, № 9, 2013.

5. Solution to optimal control problems involving non-separated multipoint and integral conditions // Journal of Automation Information Sciences, Begell House, Inc., New York, №3, 2013.

6. On the Numerical Solution of Optimal Control Problems with Nonseparated Multipoint and

Integral Conditions // Computational Mathematics and Mathematical Physics, Springer, № 12, 2012.

7. On an approach to designing control of the distributed-parameter processes // Automation and remote control, Springer, vol.73, №9, 2012.

8. Optimal control of sources on some classes of functions // Optimization: A Journal of Mathematical Programming and Operations Research, Taylor & Francis, dx.doi.org/ 10.1080/ 02331934. 2012.711831, 2012.

9. Numerical solution on a class inverse problems for discontinuance dynamic systems // Automation and Remote Control, Pleiades Publishing Inc., Springer, №6, 2012.

Əsas nəticələri:

Dekompozisiya üsulunu inkişaf etdirərək şəbəkə quruluşuna malik qeyri-xətti optimallaşdırma məsələlərini həll etmək üçün fundamental nəzəriyyə və ədədi üsullar yaratmış və onlar praktiki problemlərin həllində tətbiq olunmuşdur. Toplanmış və paylanmış parametrlı obyektlərin idarəetmə məsələləri, mürəkkəb dairəvi quruluşlu neft-qaz-nəqliyyat boru şəbəkələrində rejim, sızma yerlərinin təyin edilməsi, hesablama və neft-qaz yataqlarında quyuların yerləşdirilməsinin optimallaşdırma məsələləri bu sıradandır.

Azərbaycan dili üçün: çap əlyazma, əlyazma mətnlərinin və nitqin tanınması; nitqin sintezi; mətnin və nitqin anlaması intellektual kompüter sistemləri yaratmışdır.

Respublikanın və Rusiyanın (Moskva, Yanburq, Yeni Urenqoy şəhərlərində) bir sıra iri sənaye müəssisələri üçün avtomatlaşdırılmış idarəetmə və informasiya sistemlərini yaratmışdır.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 2;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 19

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

1. BDU-da tətbiqi riyaziyyat fakültəsində 1975-dən;
2. ADNA-da tətbiqi riyaziyyat kafedrasında 1999-dan

Təltif və mükafatları:

1985-ci və 1988-ci illərdə yüksək elmi və praktiki nəaliyyətlərinə görə SSRİ Cihazqayırma Nazirliyinin Fəxri fərmanları ilə təltif olunmuşdur.

2001-ci ildə elmi fəaliyyətindəki nailiyyətlərinə görə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Fəxri Fərmanı ilə təltif olunmuşdur.

2007-ci, 2011-ci və 2013-cü illərdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondu və Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyinin keçirdiyi ən yaxşı "İKT üzrə məqalə" müsabiqələrinin qalibi kimi diplomlarla və qiymətli hədiyyələrlə təltif olunmuşdur.

2011-ci ildə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı ilə Respublikanın Əməkdar müəllimi adına layiq görülmüşdür.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1972	MEA Kibernetika İnstitutu	Laborant
1974–1977	BDU-nun Hesablama Mərkəzi	Kiçik elmi işçi, sektor müdiri
1977–1979	EA Kibernetika İnstitutu	Sektor müdiri
1979–1994	"Neft-qazavtomat" ETLİ	Sektor müdiri, şöbə müdiri, elmi işlər üzrə baş direktorun müavini
1995-ci ildən indiyədək	MEA-nın Kibernetika İnstitutu	Laboratoriya müdiri
2004-cü ildən indiyədək	Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası	"Tətbiqi riyaziyyat" kafedrasının müdiri

Həsənov Afiq Rəşid oğlu

7 may 1951-ci ildə anadan olub.

Professor Bonç Bruyeviç adına Leninqrad Elektrotexnika Rabitə İnstitutunun radorabitə fakültəsini bitirib.

Texnika elmləri doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 140-dan çox, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 36-dır.

30 iyun 2014-cü ildə "texnika" ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Пашаев А.М., Гасанов А.Р. Акустооптический способ следящего приема частотно-модулированных сигналов. "Радиотехника", №8. с.28-31.

2. Пашаев А.М., Гасанов А.Р. Широкополосная акустооптическая линия задержки гетеродинного типа. "Радиотехника", №7. с.31-33.

3. Гасанов А.Р. Акустооптическая линия задержки гетеродинного типа. "Приборы и системы управления", №6. с.45.

4. Пашаев А.М., Гасанов А.Р. Акустооптический преобразователь временного масштаба. "Радиотехника и электроника", т.42, №5, с.606-608.

5. А.Р. Гасанов, Х.И. Абдуллаев. Акустооптический корректор временных искажений аналоговых сигналов. "Радиоэлектроника", №5. с.73,75.

6. Пашаев А.М., Гасанов А.Р., Гурбанов М.А. Акустооптический согласованный фильтр для ЛЧМ сигналов. "Радиоэлектроника", ., т. 52, № 2. с.76,80.

7. Гасанов А.Р., Абдуллаев Х. И., Байрамов Р. М., Эйнуллаев В. С., Рустамов А. Р. Быстродействующая акустооптическая линия задержки радиосигналов. "Радиоэлектроника", т. 53, № 12. с.51,54.

8. Гасанов А.Р., Гасанов Р.А. Переходная характеристика электронно-перестраиваемого акустооптического полосового фильтра //Специальная техника, 2012, №1, с.37,44.

9. Гасанов А.Р., Гасанов Р.А. Акустооптические линии задержки низкочастотных и высокочастотных электрических сигналов //Специальная техника, 2013, №1, с.11,21.

10. Гасанов А.Р., Гасанов Р.А., Рустамов А.Р., Меликов Б.М. Электронно-управляемые акустооптические линии задержки и некоторые предложения по их применению //Специальная техника, 2014, №1, с.16,27.

Əsas nəticələri:

– Sıqnalların səlis tənzimlənməsini təmin edən akustooptik ləngitmə xətti yaradılmış, onun nəzəri əsasları işlənmişdir. Bu ləngitmə xətti sıqnalların zaman təhriflərinin kompensasiyası üçün qurğunun, geniş zolaqlı panoram qəbul-edicisinin, tezlik modulyasiyalı sıqnalların izləyici qəbulunu təmin edən sistemin sintezi üçün istifadə olunmuşdur.

– akustooptik effekt və optiki heterodinləmənin xüsusiyyətlərinin birgə istifadəsi əsasında aktiv imitasiya maneəsi sintezatoru yaradılmışdır. Radioelektron mübarizə vasitələri üçün böyük əhəmiyyət kəsb edən bu qurğu metrlik və desimetrlik diapazonda, spektral tərkibi real sıqnaldan fərqlənməyən aktiv imitasiya maneələri formalaşdırmağa imkan verir.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 10

Kədr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 1 nəfərin elmi məsləhətçisi;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 3 nəfər müdafiə edib təsdiqini almış;

2 nəfər müdafiəyə təqdim etmiş;

5 nəfər tədqiqat işlərini davam etdirir.

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: 32 ildən çox

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1975–1982	Zaqavqaziya layihə-montaj işləri idarəsi	Baş mühəndis
1982–1984	Radio-televiziya mərkəzi	Baş mühəndis
1984-1993	Azərbaycan Politeknik İnstitutu	Baş müəllim
1993–1996	AMEA-nın Fizika İnstitutu	Aparıcı elmi işçi
1996–hal-hazırədək	Milli Aviasiya Akademiyası	Kafedra müdiri
2005–hal-hazırədək	Milli Aviasiya Akademiyası	Elmi işlər üzrə prorektor

Babanlı Məhəmməd Babaoğlu

22 yanvar 1952-ci ildə anadan olub.

Bakı Dövlət Universitetini bitirib.

Kimya üzrə elmlər doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 733, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 400-dür.

30 iyun 2014-cü ildə “qeyri-üzvi” kimya ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Niesner D., Otto S., Hermann V., Fauster Th., Menshchikova T.V., Ereemeev S.V., Aliev Z.S., Amiraslanov I.R., Babanly M.B., Echenique P.M., Chulkov E.V. Bulk and surface electron dynamics in a p-type topological insulator SnSb₂Te₄ // Physical Review B, 2014, v.89, pp.081404-081404-5

2. Jafarov Y.I., Babanly M.B., Amiraslanov I.R., Qasimov V.A., Shevelkov A.V., Aliev Z.S. Study of the 3Tl₂S+Sb₂Te₃«3Tl₂Te+Sb₂S₃ reciprocal system // Journal of Alloys and Compounds, 2014, v.551, pp.512–520

3. Aliev Z.S., Ibadova G.I., Tedenac J.-C., Babanly M.B. Study of the YbTe–SnTe–Sb₂Te₃ quasi-ternary system // Journal of Alloys and Compounds, 2014, v.602, pp.248–254

4. Гасанова З.Т., Машадиева Л.Ф., Зломанов В.П., Бабанлы М.Б. Термодинамическое исследование системы Ag₂S-As₂S₃-S методом

ЭДС с твердым электролитом Ag₄RbI₅ // Неорганические материалы, 2014, т.50, №1, с.11-14

5. Okuda T., Maegawa T. Ye M., Aliev Z., Amiraslanov I., Babanly M. Experimental Evidence of Hidden Topological Surface States in PbBi₄Te₇ // Phys.Rev.Lett. (American Phys.Soc.), 2013, v.111, p.205803-5

6. Mashadieva L.F., Aliev Z.S., Shevelkov A.V., Babanly M.B. Experimental investigation of the Ag–Bi–I ternary system and thermodynamic properties of the ternary phases // Journal of Alloys and Compounds, 2013, v.551, pp.512–520

7. Jafarov Y.I., Shevelkov A.V., Babanly M.B., Aliev Z.S. Experimental investigation of the 3Tl₂Se+Sb₂Te₃«3Tl₂Te+Sb₂Se₃ phase diagram // Journal of Alloys and Compounds, 2013, v.555, pp.184-192

8. Ereemeev S.V., Landolt G., Aliyev Z.S., Babanly M.B., Amiraslanov I.R. et al. Atom-specific spin mapping and buried topological states in a homologous series of topological insulators // Nature Commun.2012, v.3, p.635-644

9. Landolt G., Ereemeev S.V., Aliyev Z.S., Babanly M.B., Amiraslanov I.R. et al. Disentanglement of surface and bulk Rashba spin splitting in noncentrosymmetric BiTeI // Phys.Rev.Lett. (American Phys.Soc.), 2012, v.109, p.116403-116407

10. Бабанлы М.Б., Юсубов Ю.А. Электрохимические методы в термодинамике неорганических систем. Монография. Баку, ЭЛМ, 2011, 306с

Əsas nəticələri:

Mürəkkəb qeyri-üzvi sistemlərin faza tarazlığının və termodinamik xassələrinin kompleks tədqiqi üçün yeni rəşional yanaşma təklif etmiş, onun nəzəri və metodoloji aspektlərini işləyib hazırlamış və çoxsaylı xalkogenid, xalkohalogenid

və halogenid sistemlərində geniş şəkildə reallaşdıraraq, yeni sinif perspektivli yarımqeçirici, topoloji izolyator, termoelektrik, fotoelektrik və digər funksional xassələrə malik fazaların məqsədyönlü axtarışının və istiqamətli sintezinin elmi əsaslarını yaratmışdır.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 5

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 1;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 30

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: BDU

Təltif və mükafatları: 1. "Tərəqqi" medalı;

2. BDU rektorunun Fəxri Fərmanı;

3. Rusiya Elmlər Akademiyasının jurnallarında çap olunmuş elmi əsərlər seriyasına görə Rəyasət Heyəti tərəfindən diplomu.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1974–1976	Azərbaycan Dövlət Universiteti (indiki BDU)	Aspirant
1977–1979	Azərbaycan Dövlət Universiteti	Kiçik elmi işçi
1979–1983	Azərbaycan Dövlət Universiteti	Böyük elmi işçi
1983–1986	Azərbaycan Dövlət Universiteti	Müəllim
1986–1989	Azərbaycan Dövlət Universiteti	Dosent
1989–1992	Bakı Dövlət Universiteti	Professor
1992–1994	Bakı Dövlət Universiteti	Prorektor
1994–2005	Bakı Dövlət Universiteti	ÜQÜK kafedrasının müdiri
2006–2014	Bakı Dövlət Universiteti	Professor
2014, aprel	AMEA-nın akad. M.F.Nağıyev adına Kataliz və Qeyri-üzvi kimya İnstitutu	Direktor müavini

Mustafayev İslam İsrafil oğlu

22 noyabr 1951-ci ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Universitetinin "fizika" ixtisasını bitirib.

Kimya üzrə elmlər doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 250, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 185-dir.

30 iyun 2014-cü ildə "radiasiya kimyası" ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Hydrogen formation at termoradiation conversion of caustobiolits. Int. Journal for Hydrogen Energy. 1987, v 12, No 7, p.445-449

2. Gasification of different types of Carbon with steam and carbon dioxide. Int.J.Carbon. 1988,26,No2, 125-130

3. The principles of Radiation-chemical Technology of refining the petroleum residues. J.Radiation Physics and chemistry, 1995, v. 46, №4-6, pp. 1313-1316

4. Radiation-thermal transformation of Pentadecan. "Chemistry of high energy", 1999, v.33, №5, p. 354-359.

5. Environmental Security and Environmental Management: The Role of risk Assessment, 281-286. 2006 NATO Sciences Series. Springer.

6. Gas formation regularities at the consecutive and simultaneous impact of ionizing radiations and heat on lignites. J. Fuel, 2011, volume 90, issue 8, p. 2555-2559.Elsevier.

7. Hydrogen and hydrogen containing gas formation at the radiation-thermal clean up of water from oil pollution. The Black Sea: Strategy for Addressing its Energy Resource Development and Hydrogen Energy Problems. NATO-Science series. Springer, p.122-126, 2013

8. A study of radiation-chemical conversion of synthetic oil derived from oil-bitumen rock. "Radiation Chemistry", 2013, № 6, p. 301-307

9. Деградация Апшеронских нефтей в окружающей среде. Экология промышленного производства. 1(85), 71-74, 2014.

10. Воздействие ионизирующего излучения на масляные фракции тяжелых битуминозных нефтей. Химия высоких энергий, 2014, №5.

Əsas nəticələri:

1) Neftin ağır fraksiyaları, neft-bitum süxurları və bərk üzvi yanacaqlardan hidrogenin radiasiya-termiki üsullarla alınmasının qanunauyğunluqları müəyyənləşdirilmiş və kinetik modeli təklif edilmişdir;

2) Üzvi yanacaqların radiasiya-termiki çevrilmələrinin ümumi kinetik modeli əsasında maksimal radiasiya effektini təmin edən doza gücü və temperatur arasında asılılığın yarımempirik formulu alınmışdır;

3) Üzvi yanacaqların və onların çevrilmə məhsullarının fotokimyəvi və radiasiya-termiki küdürsüzləşdirilməsi prosesinin optimal şəraiti müəyyənləşdirilmiş və kinetik modeli təklif olunmuşdur;

4) Su mühitində karbohidrogenlərin radiasiya-kimyəvi parçalanması prosesinin zəncirvari rejimdə getməsinə təmin edən optimal şərait müəyyən edilmiş, suyun neft qarışıqlarından təmizlənməsi prosesinin kinetik modeli yaradılmışdır;

5) Metan emissiyalarının atmosferdə baş verən fotokimyəvi proseslərə və ozonun stasionar konsentrasiyasına təsiri öyrənilmişdir;

6) Neftin çıxarılması, hazırlanması, nəqli və emalı proseslərində atmosfərə atılan zərərli tul-

lantıların xüsusi miqdarı (hər 1 ton xammala hesablanmış) təyin edilmişdir;

7) Ətraf mühitdə neftin deqradasiyasının qanunauyğunluqları müəyyənləşdirilmiş və bu prosesdə radiasiyanın rolu qiymətləndirilmişdir.

Müəlliflik şəhadətnaməsi

və patentlərinin sayı: 17

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 1;

fəlsəfə doktorlarının sayı: 11

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti

Təltif və mükafatları:

1. "Tərəqqi" medalı;
2. AMEA-nın Fəxri Fərmanı

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1973–1992	AEA-nın Radiasiya tədqiqatları Sektoru	Baş laborant, mühəndis, kiçik elmi işçi, baş elmi işçi
1992–indiyədək	AMEA-nın Radiasiya Problemləri İnstitutu	Laboratoriya rəhbəri
1993–1994	İstanbul Texniki Universiteti, Türkiyə	NATO-TUBİTAK dəvətli professor
1997	Alabama Radiasiya Monitorinqi üzrə Milli Laboratoriya, ABŞ	AEBA/EPA Mübadilə Proqramı
1998	Merilend Universiteti, ABŞ	İPEX mübadilə Proqramı

Əlimərdanov Hafiz Mütəllim oğlu

1 yanvar 1948-ci ildə anadan olub.

Bakı Dövlət Universitetinin "kimya" fakültəsini bitirib.

Kimya üzrə elmlər doktoru, professorudur.

Elmi əsərlərinin sayı 256, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 103-dür.

30 iyun 2014-cü ildə "neft kimyası" ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı (10-dan çox olmamaqla:

1. Kh.M.Alimamdanov and est. "The particularities of oxidative dehydrogenation of methylcyclohexane to methylcyclohexane in the presence of modified mordenite" /*Kinetika and catalysis*, **1992, T.33, P.885 - 892**" /*Kinetika and catalysis*, **1994, T.35, N6, P.841- 845**

2. M.F. Abbasov, Kh.M. Alimamdanov and et al. "The Catalytic oxidation of alkyl- and cycloalkylcyclohexanones to lactones. *Journal of applied chemistry*, **1997, T.70, V.4, P.648 - 655**

3. Kh.M. Alimamdanov and et al. "The Oxidative Dehydrodisproportionation of Cyclohexane Hydrocarbons on Metal Oxide-Modified Zeolites". *Petroleum Chemistry*, **2001, V.41, N5, P.431 - 440**

4. Kh.M. Alimamdanov and et al. "Catalytic oxidation of Norbornen to Norcamphor". *Petroleum Chemistry*, **2004, V.44, N 3, P.196 - 204**

5. X.M. Alimərdanov и др. Синтез высших спироацеталей конденсацией C₃-C₇ алкил- и циклоалкилциклоанонов с двухатомными спиртами в присутствии гетерогенных катализато-

ров. *Журнал органической химии*. **2011. Т.47. №8. С.1136-1142**

6. X.M. Alimərdanov и др. Окисление алкилзамещенных циклопентанонов в псевдогомогенной системе без участия агентов фазового переноса. *Журнал общей химии*. **2011. Т. 81. Вып. 8. С.1319-1325**

7. X.M. Alimərdanov и др. Влияние иммобилизованных наночастиц углерода на активность цеолитов в окислительном дегидрировании 4-винилциклогексена и этилбензола в стирол. *Нефтехимия*. **2012. Т.52. №2. С.116-123**

8. X.M. Alimərdanov. Жидкофазное окисление C₆ – C₈ циклоолефинов кислородом воздуха с участием металлосодержащих микроструктурированных карбоновых материалов. *Журнал общей химии*. **2013. Т.83. №11 С.1822-1829**

9. X.M. Alimərdanov и др. Роль поверхностного кислорода в процессе дегидрирования 4-винилциклогексена диоксидом углерода на платино- и железогаллийсодержащих цеолитах. *Теорет. и эксперим. химия*. **2013. Т.49. №5. С.310-316**

10. X.M. Alimərdanov, Ф.М. Велиева, С.И. Абасов, Н.М. Рагимова Каталитическое дегидрометилирование метилциклогексана и совместное превращение фракций прямогонного бензина и метанола в присутствии модифицированных форм морденита и пентасила. *Журнал Катализ в промышленности*, **2014, №2, с. 32-39**

Əsas nəticələri:

1. Beş və altı üzvlü alitsiklik karbohidrogenlərin tsikloolefinlərə qismən dehidrogenləşməsi üçün müvafiq katalizatorlar seçilmiş və reaksiyaların əsas qanunauyğunluqları müəyyən edilmişdir.

2. Tsikloheksan karbohidrogenlərinin polialkilbenzollara dehidrodisproporsiallaşması və C₁-C₃ biratomlu spirtlərlə dehidroalkilləşməsi prosesləri üçün katalizatorun seçilməsi əsaslandırılmış və prosesin getmə qanunauyğunluqları müəyyən edilmişdir.

3. Beş və altı üzvlü alitsiklik ketonların təcrübəsənaye qurğularında istehsalı təşkil olunmuşdur.

4. Beş və altı üzvlü alitsiklik ketonların müvafiq laktonlara oksidləşdirilməsi qanunauyğunluqları öyrənilmiş və bu laktonların təc-

rübi-sənaye qurğularında istehsalı təşkil olunmuşdur.

5. Doymamış mono və bitsiklik karbohidrogenlərin oksidlərə, ketonlara, spirlərə (bir və ikiatomlu) maye fazada oksidləşməsi üçün katalizatorların seçilmiş və proseslərin getmə qanunauyğunluqları öyrənilmişdir.

6. Mono və politsiklik doymamış və alkenil-aromatik karbohidrogenlərin oksigen, halogen- və azotsaxlayan birləşmələrə induktiv funksionalaşdırılmasının əsas qanunauyğunluqları öyrənilmişdir.

7. Beş və altıüzvlü alkilsiklanonların əsasında spiroasetalların alınma qanunauyğunluqları öyrənilmiş və onlar sintetik ətirli maddələr kimi tövsiyə olunmuşdur.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 28

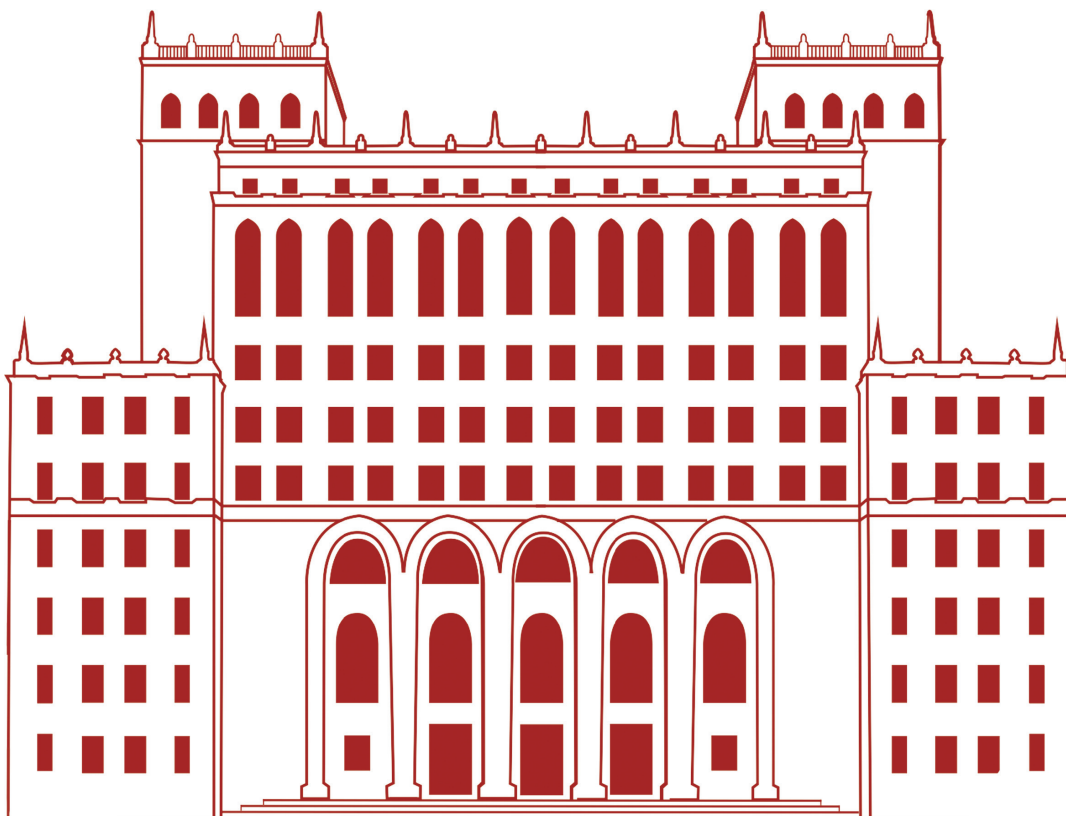
Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 3

fəlsəfə doktorlarının sayı: 8

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1971–2014	Azərbaycan MEA, Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Laboratoriya müdiri

Cəfərov Valeh Cabbar oğlu

2 noyabr 1943-cü ildə anadan olub.

Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunu (indiki ADNA) “mühəndis-texnoloq” ixtisası üzrə bitirib.

Kimya üzrə elmlər doktoru, baş elmi işçidir.

Elmi əsərlərinin sayı 160, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 53-dür.

30 iyun 2014-cü ildə yüksəkmolekullu birləşmələr kimyası ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. В.Д.Джафаров и др. “Влияние смешанных минеральных наполнителей на свойства композиции на основе ПЭВД”. Композиционные материалы, Узбекский ИТ и производственный журнал. Ташкент, 2003, №3, с.9-11.

2. В.Д.Джафаров и др. “Исследования влияния наполнителей на надмолекулярную структуру и свойства полиэтиленовых композиций”. Процессы нефтехимии и нефтепереработки 2005, №2 (21), с. 63-81.

3. В.Д.Джафаров и др. “Макромолекулы с ангидридными звеньями – аппретирующие компоненты в наполненном полиэтилене”. Доклады НАНА, 2005, № 5, с.50-58.

4. Dzhafarov V.D. et al. Combination fillers in Polymer Materials. Advanced materials and Technologies – New-York, 2007, p.67-72.

5. В.Д.Джафаров и др. “Синергический эффект смесей минеральных наполнителей в ком-

позициях на основе аппретируемого полиэтилена высокого давления”. Пласт.массы, 2007, № 1, с. 28-30

6. Dzhafarov V.D. et al. Investigation of influence of Fillers on Permolecular Structure and Properties of Polyethylene Compositions. Compounds and materials with Specific Properties New-York, 2008, p.91-112.

7. В.Д.Джафаров и др. “Синтез полимеризационноспособных олигомеров методом катионной полимеризации α -окисей”. ВМС, сер.Б, 2008, т. 50, № 4, с.726-731.

8. В.Д.Джафаров и др. “Хроматографические исслед. закономерностей синтеза галогенсодержащих полиэфиров”. Журнал Прикладной Химии, 2011, Т.84. Вып.7с.1211-1217.

9. V.C.Cəfərov və b. “PE tullantılarının ekoloji tarazlığa təsiri və onların aradan qaldırılması yolları”. Azərbaycan Mühəndislik Akademiyası Xəbərləri 2012, №4, s.118–124.

10. Полимерные отходы – проблема экологического равновесия. Пласт.массы 2013, №11, с.61-61

Əsas nəticələri:

“Yüksəkmolekullu Birləşmələr Kimyası” istiqamətində:

Radikal polimerləşmə yolu ilə malein anhidridinin homo və sopolimerləri, onların qalay- və halogen (xlor) tərkibli birləşmələrinin səmərəli üsulla alınması həyata keçirilmiş, alınan polimerlərin örtükəmələgətirmə, rezist, biosid, appret və s. kimi əlverişli xassələri aşkar edilərək, sənayenin müxtəlif sahələrində tətbiqi tövsiyə olunmuş və istehsalat tərəfindən yoxlanılaraq müsbət rəylə sınaq aktları alınmışdır.

Yeni nəsil Polimer Kompozisiya Materiallarının, nano-kompozitlərin yaradılması və ekoloji tarazlığın qorunub saxlanması məqsədi ilə; poliolenlər (YTPE), yerli mineral ehtiyatlar və onların tullantıları əsasında təkrar emal yolu ilə yüksək istismar xassələrə malik kompozisiyaların

alınmasının əlverişli üsulu tədqiq edilmiş və onlardan texnikanın müxtəlif sahələrində texniki məqsədlər üçün geniş çeşiddə məmulatlar hazırlanaraq sınaqdan keçirilmiş və tətbiq üçün tövsiyə edilmişdir.

3 elmi əsəri ABŞ (Nyu-York), “Xüsusi səciyyəli materiallar və birləşmələr” kitabına daxil edilmişdir. 6 elmi işləməsi istehsalata təqdim olunmuş, 7 işləməsi AMEA-nın tətbiq planına daxil edilmişdir.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 8

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

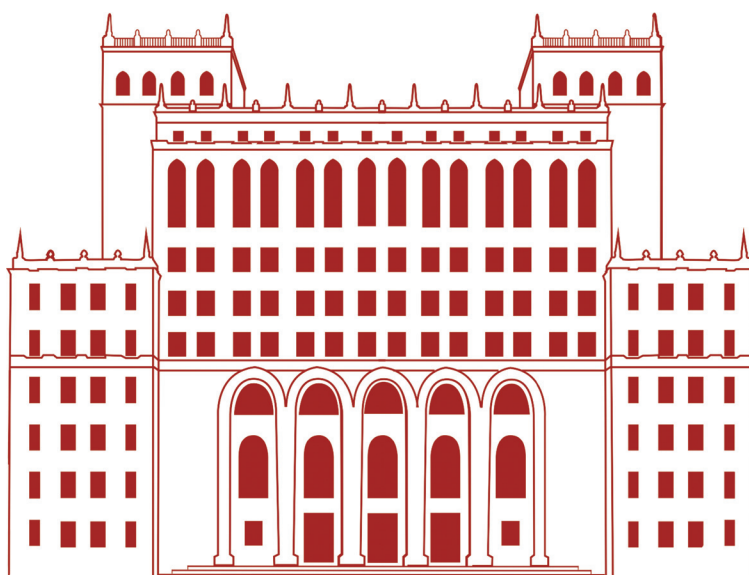
fəlsəfə doktorlarının sayı: 1

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

Sumqayıt Dövlət Universiteti, professor.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1967–1969	Sumqayıt Kimya kombinatı (təyinatla)	Əməliyyatçı, növbə rəisi, sex rəisi, sahə rəisi, korpus rəisi
1969–1991	Azərbaycan Elmlər Akademiyasının xlor üzvi sintez institutu (indiki AMEA PMİ)	Laboratoriya rəhbərinin müavini, direktor müavini, baş mühəndis
1991–1993	H.Zərdabi adına Gəncə Dövlət Pedaqoji İnstitutu (indiki GDPU)	Elmi tədqiqat bölməsinin müdiri (köçürülmə yolu ilə)
1993–hal-hazırda	AMEA-nın Polimer Materialları İnstitutu	Elmi işlər üzrə direktor müavini və laboratoriya müdiri

Əsədov Ziyafəddin Həmid oğlu

19 iyul 1950-ci ildə anadan olub.

Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunu (indiki ADNA) "kimyaçı-texnoloq mühəndis" ixtisası üzrə bitirib.

Kimya üzrə elmlər doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 312, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 118-dir.

30 iyun 2014-cü ildə "yüksəkmolekullu birləşmələr kimyası" ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Азизов А.Г., Асадов З.Г., Ахмедова Г.А. Макромомеры, Баку: Элм, 2009, 338 с.

2. Азизов А.Г., Асадов З.Г., Ахмедова Г.А. Ионные жидкости и их применение, Баку: Элм, 2010, 580 с.

3. Asadov Z.H., Tantawy A.H., Zarbaliyeva I.A., Rahimov R.A. Synthesis of new surface-active ammonium-type complexes based on palmitic acid for removing thin petroleum films from water surface // Egyptian Journal of Petroleum (2013) 22, issue 2, 261–267

4. Rahimov R.A., Asadov Z.H. Coconut oil fatty acid ammonium-type salts //Journal of Molecular Liquids (USA),Vol. 182, 2013, p. 70–75

5. Asadov Z.H., Ahmadova G.A., NasibovaSh.M. et al. Ionic Liquid Surfactants // Russian Journal of General Chemistry. 2012. vol. 82. No.12, pp.1916-1927

6. Asadov Z.H., Tantawy A.H., Zarbaliyeva I.A., Rahimov R.A. Petroleum-collecting and dispersing

complexes based on oleic acid and nitrogenous compounds as surface-active agents for cleaning thin petroleum films from water surface // Journal of Oleo Science (Japan), 2012, 61, (11), 621-630

7. Asadov Z.H., Tantawy A.H., Zarbaliyeva I.A. et al. Surfactants based on palmitic acid and nitrogenous bases for removing thin oil slicks from water surface // Chemistry Journal (Great Britain), 2012, Vol. 02, Issue 04, pp. 136-145

8. Asadov Z.H., Rahimov R.A., Ahmadova G.A., MammadovaKh.A. Synthesis, surface active and thermodynamic parameters of novel quaternary ammonium salts // Journal of Surfactants and Detergents (USA), 2012 15: 721-727.

9. Asadov Z.H., Nasibova S.M., Poladova T.A. et al. Petroleum collecting and petroleum dispersing reagents based on alkyl amine and alkyl iodides // Materials Research Innovations (USA), 2012 V 16 N 3 p.175-178

10. Asadov Z.H., Rahimov R.A., Salamova N.V. Synthesis of Animal Fats Ethylolamides, Ethylolamide Phosphates and Their Petroleum-Collecting and Dispersing Properties //J.Amer. OilChem.Soc., 2012,89, March, pp.505-511

Əsas nəticələri:

(Met)akril turşusu, epoksidlər və (qeyri)üzvi əsaslar iştirakı ilə tərkibində müxtəlif nisbətdə ionogen və qeyri-ionogen funksional qruplar olan səthi-aktiv ikili və üçlü bircə polimerlərin kompleks alınma sxemi işlənilib hazırlanmışdır. Ali karbon turşuları, ali spirtlər və epoksidlər əsasında səthi-aktiv oliqomerlərin alınması prosesləri işlənilmişdir. Təbii triqliseridlər və (alkanol)aminlər əsasında (alkilol)amidlərin sintezi şəraiti müəyyən edilmişdir. Alınan son məhsullar neft sənayesinin müxtəlif sahələrində çoxfunksiyalı effektiv səthi-aktiv maddə kimi tətbiqə tövsiyə edilmişdir.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 10

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 2

fəlsəfə doktorlarının sayı: 11

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

İngilisdilli "Xəzər" Universitetinin professoru,

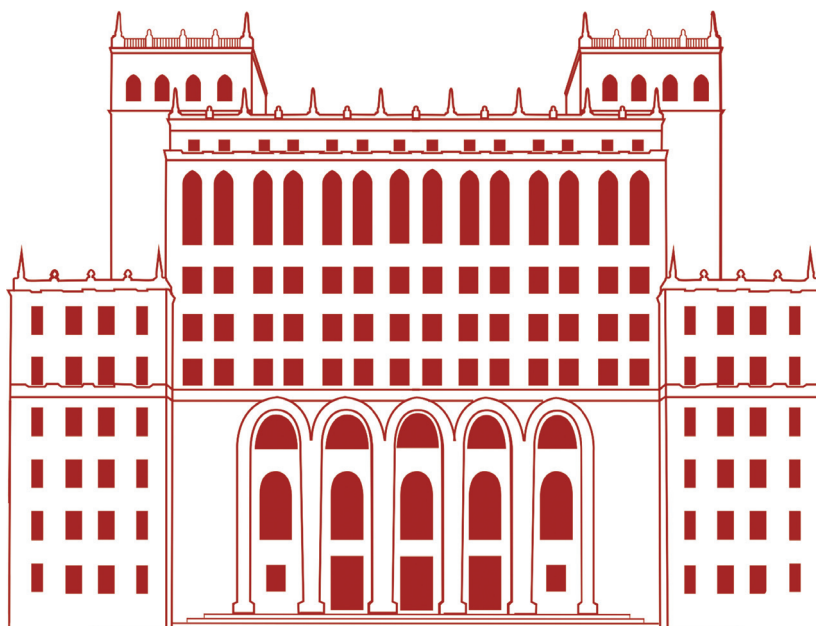
Bakı Dövlət Universitetinin kimya fakültəsi, YMB Kimyası Kafedrasının professoru, Bakı Ali Neft Məktəbinin professoru.

Təltif və mükafatları:

Amerika Bioqrafiya İnstitutunun "Şöhrət" qızıl medalı, Kembric (İngiltərə) Beynəlxalq Bioqrafiya Mərkəzinin gümüş medalı, "Tərəqqi" medalı, AMEA-nın Rəyasət Heyətinin Fəxri Fərmanı.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1972–1973	AMEA-nın Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Mühəndis
1973–1976	AMEA-nın Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Aspirant
1976–1982	AMEA-nın Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Kiçik elmi işçi
1982–1993	AMEA-nın Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Böyük elmi işçi
1993–2002	AMEA-nın Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Aparıcı elmi işçi
2002–2014	AMEA-nın Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu	Laboratoriya müdiri

Məmmədov Bəxtiyar Əjdər oğlu

1 yanvar 1951-ci ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Universitetini (indiki BDU) bitirib.

Kimya üzrə elmlər doktoru, professorudur.

Elmi əsərlərinin sayı 230, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 80-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “yüksəkmolekullu birləşmələr kimyası” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. A.Yu.Nagiev, M.K.Mirmechdieva. Synthesis and properties of quinone copolymers possessing antioxidant and antihypoxeic properties Polymer International, 1997, vol 43, №4, p.338-342

2. A.V.Ragimov, S.G.Gasanova. New efficient dielectric and antistatic materials based on oligoaminopherols Polymer International, 1997, vol 43, №4, p.343-348

3. A.V.Ragimov, Sh.I.Mustafaeva. Concerning the ability of oligooxyquinoline to accumulate reversibly bound oxygen. Polymer 1990, v.31, p.1988-1970

4. Mamedov B.A., Shahnazarli R.Z., Rzayev R.S. et. all. Synthesis of Oligohydroxynaphtylenes and Their Use in Making of Heat-Stable and ElectroConducting Rubbers // Journal of

Chemistry and Chemical Engineering. 2011, 8, Vol.5, No. 8-9, P.

5. Kasebi F.S. , Gezaz S.M., Mamedov B.A. Preparation, acid curing and thermal stability of various formu-lated phenolic resole resins: Un-filled and nanocomposites,/ International journal of Polymeric Materials, London 2012, Vol.61, N 5, p. 323-340.

6. A.Valipour, P.Najafi Moghaddam B.A.Mamedov/ Synthesis of hydrophilic template as a matrix polymer for preparation of soluble conductive polyaniline composites/archives des science journal, Switzerland, Geneva 2012; vol.65, № 7, p. 14–20.

7. A.Valipour, P. N. Moghaddam, B.A. Mamedov. Some aspects of chemical procedures & application trends of polyaniline as an intrinsi-cally conductive polymer, Life Sci J.2012; vol. 9 , № 4, p. 409–421.

8. A.Y.Valipour, P.N. Moghaddam, B.A. Mamedov / Recent advances in hybrid organic-inorganic Conductive polyaniline Nano composites. Jokull journal ISSN:0449-0576. Reykjavik, Iceland, 2013.v. 2013.,issue July, p.211-251.

9. Б.А.Мамедов, Р.А.Ахмедова, С.С.Машаева, М.Ш.Гурбанов, А.М.Гулиев. Синтез полифункциональных полисопряженных олигомеров 4-аминофенола и использование их при создании антистатических композиционных материалов. Журнал “Прикладной Химии”, 2013, Т.86, № 10, с.1659

10. Б.А.Мамедов Р.А.Ахмедова, С.С.Машаева, Д.Н.Алиева, Р.З.Шахназарли, А.М.Гулиев. Получение олиго-4-аминофенола и электропроводящих композиционных материалов на его основе. “European applied sciences”, 2014, №1, 147-153

Əsas nəticələri:

Xinonların termiki, kation və anion polimerləşməsi və bir sıra vinil monomerləri ilə sopolimerləşməsi, fenolların, difenolların,

naftolların və aromatik aminlərin oksidləşmə homo- və sopolikondensləşməsi reaksiyalarının elmi əsasları işlənib hazırlanmış, kinetik qanunauyğunluqları və mexanizmləri müəyyən olunmuş, aromatik polikonyuqə olunmuş əlaqələr sistemli polifunksional reaksiyayaqabil yüksəkmolekullu birləşmələrin yeni nəsli yaradılmışdır.

Göstərilmişdir ki, fenollar, difenollar, naftollar, aminofenollar, aromatik aminlər və diaminlər, oksipiridin, aminopiridin və oksixinolin müxtəlif oksidləşdiricilərin təsiri ilə nisbətən mülayim şəraitlərdə polikondensləşərək müvafiq oliqo- hidroksiarilenlər, oliqoaminoarilenlər və tərkibində həm hidrosil, həm də amin qrupları saxlayan əriyən və həll olan polikonyuqə olunmuş əlaqələr sistemli polifunksional, reaksiyayaqabil sooliqomerlər əmələ gətirir.

Oksiarilen manqaları saxlayan homo- və sooliqomerlərin əsasında stabil makroaroksil radikallarının alınma üsulları yaradılmışdır. Göstərilmişdir ki, bu sistemlərdə radikal mərkəzlərin qatılığı Fermi səviyyəsi yaxınlığında lokallaşmış yükdaşıyıcı mərkəzlərin miqdarını müəyyən edir.

Sənaye istehsalı olan termoplastların, qatranların və elastomerlərin kimyəvi modifikasiyası aparılmış, onların yeni yüksək istiliyə davamlılıq və mexaniki möhkəmlik göstəricilərə malik elektrikkeçirici kompozisiyaları, o cümlədən nanokompozisiyaları işlənib hazırlanmışdır.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 12

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı:

fəlsəfə doktorlarının sayı: 9

Təltif və mükafatları:

2012-ci ildə kimya sahəsində istinadların sayına görə "Thomson Reuters" araşdırmalar mərkəzinin Fəxri Fərmanı və mükafatı.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1974–1975-ci illər	Üzvi Sintez zavodu	Laborant, mühəndis
1978-ci ildən indiyə kimi	AMEA-nın Polimer Materialları İnstitutu	Kiçik elmi işçi; böyük elmi işçi; laboratoriya müdiri

Əliyeva Elmira Hacı Murad qızı

12 sentyabr 1960-cı ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Universitetini bitirib

Geologiya-minerologiya elmləri doktoru, böyük elmi işçidir.

Elmi əsərlərinin sayı 155, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 111-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “geologiya” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

**Əsas elmi əsərlərinin siyahısı (10-dan çox olma-
maqla):**

1. Amagnetostratigraphic time frame for Plio-Pleistocene transgressions in the South Caspian Basin, Azerbaijan. 2013. Global and Planetary Change, Elsevier, volume 103, 119-134.

2. Contrasting Pliocene fluvial depositional systems within the rapidly subsiding South Caspian Basin; a case study of the palaeo-Volga and palaeo-Kura river systems in the Surakhany Suite, Upper Productive Series, onshore Azerbaijan. 2010. Marine and Petroleum Geology, №27, 2079-20106.

3. Условия седиментации, цикличность и архитектура резервуаров. Литофациальная характеристика и коллекторские свойства пород. Геология Азербайджана, т. VII “Нефть и газ», Баку, “Нафта-пресс», 2008, 159-264.

4. Development of the Kura delta, Azerbaijan: a record of Holocene Caspian sea-level changes. 2005. Marine geology, vol.223, 359-380.

5. Two deltas, two basins, one river, one sea: The modern Volga delta as an analogue of the Neogene

Productive Series, South Caspian Basin. 2005. SEPM (Sedimentary Geology) Special Publication 83, River Deltas – Concepts, Models and Examples, Tulsa, Oklahoma, U.S.A, 231-256.

6. Facies and geochemistry of organic matter from Mesozoic-Cenozoic deposits of the western slope of the Middle-Caspian basin (PreCaspian - Guba Oil-gas Region, Azerbaijan). Geochemistry International, Moscow, Vol. 43, # 3, 2005, 303-313.

7. Reservoirs of the Lower Pliocene Productive series at western flank of the South Caspian basin. 2005. Lithology and Mineral Resources, Vol.40, #3, Moscow, 267-278.

8. Sedimentation in a discharge-dominated fluvial-lacustrine system the Neogene Productive Series of the South Caspian Basin, Azerbaijan. 2004. Marine and Petroleum Geology, №21, Issue 5, 613-638.

9. Прогноз глубинных зон образования и накопления углеводородов в центральной части Южно-Каспийского нефтегазоносного бассейна. Геология нефти и газа, Москва, №5, 2003.

10. Hydrocarbon system of the South Caspian basin. Nafta press, Baku, 2003, 205 s.

Əsas nəticələri:

– Orta və Cənubi Xəzər hövzələrinin qərb bortunda mezo-kaynozoy çöküntülərinin toplanma şəraitinin dəqiq öyrənilməsi, neftli ana və kollektor süxurların toplanmasının tsikliyin müəyyən olunması;

– Cənubi Xəzər hövzəsinin dərin gömülmüş mərkəzi hissəsində iri karbohidrogen rezervuarlarının mövcudluğu ehtimalının əsaslandırılması;

– Cənubi Xəzər hövzəsində karbohidrogen rezervuarları arxitekturunun formalaşmasında dəniz səviyyəsinin dəyişməsinin rolu;

– Məhsuldar Qat çöküntülərinin toplanma şəraitinin dəqiq öyrənilməsi və Cənubi Xəzər hövzəsinin pliosen ərzində dəqiq paleoqrafik rayonlaşdırılması və kollektorların keyfiyyətinin dərəcələrə bölünməsi;

– Qırmakı dərəsində Məhsuldar qatın alt və üst şöbəsinin nadir fasiləsiz kəsilişinin litoloji-sedimentoloji təsvirinin santimetr miqyasında verilməsi;

– Palçıq vulkanlarının tullantılarına görə Cənubi Xəzər hövzəsi qərb yamacının eosen-miosen çöküntülərinin paleoqrafiyası.

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: Fəlsəfə doktorlarının hazırlanması, Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasının Neft və qaz geologiyası kafedrasının müəllimi.

Kadr hazırlığı:
elmlər doktorlarının sayı
fəlsəfə doktorlarının sayı: 1

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1989	Azərbaycan Dövlət Universiteti, "Paleobiogeokimya" laboratoriyası	Mühəndis
1991	AMEA-nın Geologiya İnstitutu	Kiçik elmi işçi
2005–hal-hazırda	AMEA-nın Geologiya İnstitutu	Şöbə rəhbəri
2007	ARDNŞ "Elmi tədqiqatlar" İnstitutu	Laboratoriya müdiri
2009 – hal-hazırda	ARDNŞ "Neft-qaz elmi-tədqiqat layihə" İnstitutu	Laboratoriya müdiri

Əliyev Çingiz Səid oğlu

21 avqust 1947-ci ildə anadan olub.

Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunu "dağ qrafik mühəndisi" ixtisası üzrə bitirib.

Geologiya-minerologiya elmləri doktoru, professorudur.

Elmi əsərlərinin sayı 169, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 56-dır.

30 iyun 2014-cü ildə "geofizika" ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. In situ cone penetration at the active Dashgil mud volcano, Azerbaijan: Evidence for excess fluid

pressure, updoming, and possible future. Marine and Petroleum Geology 26 (2009) 1716-1723. (Achim Kopf, Sylvia Stegmann, Georg Delisle, Behrouz Panahi, Chingiz Aliyev, Ibrahim Guliyev).

2. Факторы, контролирующие уровень объемной активности радона в Азербайджане. Хəbərlər Yer Elmləri, №1/2012, стр. 42-48 (А.А.Фейзуллаев, Р.Дж.Багирли, Ф.Ф.Велиева).

3. Радиостратиграфическая характеристика отложений майкопской серии Западного Азербайджана. СТРАТИГРАФИЯ. ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ КОРРЕЛЯЦИЯ, 2012, том 20, № 6, с. 1-11. (М.Эфендиева, Р.Бабаев, К.Джонсон, А.Фейзуллаев)

4. Radon problem in Azerbaijan: results of indoor measurements and its nature. The modern problems of geology and geophysics of Eastern Caucasus and the South Caspian depression. 34th International Geological Congress. Brisbane, Australia, August 5-10, 2012. Special Issue Papers. Baku-2012, p. 27-34 (A.A.Feyzullayev, C.Valsangiacomo, M.Hoffmann, R.J.Baghirli, F.F.Veliyeva).

5. Indoor radon mapping in Azerbaijan. 11th International Workshop on the Geological ASPECTS of Radon Risk Mapping. Prague 2012, p. 260-268. (A.A.Feyzullayev, R.J.Baghirli, F.F.Veliyeva, L.Pampuri, M.Hoffmann, C.Valsangiacomo).

6. Проблема радона: геодинамические и экологические аспекты. Geology Institute of

ANAS Republican Seismic Survey Center of ANAS. Seismoforecasting researches carried out in the Azerbaijan territory. 7-12 October, 2012, Baku, Azerbaijan. P. 97-106. (A.A.Фейзуллаев, Р.Дж.Багирли, Ф.Ф.Велиева, А.Р.Алиева).

7. Radiostratigraphic Study of the Deposits of the Maikop Group, Western Azerbaijan. ISSN 0869-5938, Stratigraphy and Geological Correlation, 2012, Vol. 20, No. 6, pp. 567-577. Pleiades Publishing, Ltd., 2012. (E.Efendieva, R.Babayev, C.Johnson, A.Feyzullayev).

8. Investigation of the Dashgil mud volcano (Azerbaijan) using beryllium-10. Beam interactions with materials and atoms. Nuclear Instruments and Methods in Physics Research, Section B, Volume 294. January 2013. P. 606-610. (K.J.Kim, M.Baskaran, J.Jweda, A.A.Feyzullayev, H.Matsuzaki, A.J.T.Jull).

9. Deep gases discharged from mud volcanoes of Azerbaijan: New geochemical evidence. Marine and Petroleum Geology 43 (2013). P. 450-463. (Marco Bonini, Franco Tassi, Akper A. Feyzullayev, Francesco Capecchicci, Angelo Minisalle).

10. О роли радона в формировании радиоэкологической среды Абшеронского полуострова. Azərbaycanca geofizikayenilikləri. Elmi-texniki jurnal. 1-2 / 2013. Səh. 30-33 (Ф.Ф.Махмудова).

Əsas nəticələri:

Azərbaycanın depressiya zonalarının təbii radioaktivliyinin öyrənilməsi; mezo-kaynozoy kompleksi süxurlarının qamma-şüalanmasının normal fonunun şkalasının tərtibi və geoloji sərhədlərin müəyyən edilməsi; Azərbaycanın müxtəlif ərazilərinin 1:200 000 miqyasda təbii radioaktivlik xəritə-

lərinin tərtibi; depressiya zonalarında radioaktiv sahələrin paylanması qanunauyğunluğunu və geoloji əmələgəlmə şəraitinin təyini, onların yer qabığının dərinlik quruluşu ilə əlaqəsinin müəyyənəndirilməsi; Böyük Qafqazın Azərbaycan hissəsinin seysmoaktiv zonalarında radiomonitörinqin metodik əsaslarının hazırlanması; karbohidrogen yataqlarının müəyyən edilməsi; tektonik pozulma zonalarının və onların aktivliyinin təyin edilməsi məqsədi ilə rəşional radiometrik və geofiziki üsullar kompleksinin seçilmə meyarlarının hazırlanması; geokologiya sahəsində Azərbaycanın neft-qaz sahələrinin fon radioaktivliyinin 1:100 000 miqyaslı xəritələrinin tərtibi; radionuklid çirklənmə sahələrin aşkar edilməsi və onların əmələgəlmə mexanizminin göstərilməsi; ilk dəfə olaraq Azərbaycanda tibbi geologiya problemlərinin öyrənilməsi məqsədi ilə Azərbaycan ərazisi üçün "Radonun həcmi aktivliyinin paylanma xəritəsi"nin tərtib edilməsi; Azərbaycanın palçıq vulkanlarında radon və metan qazları axınının seysmiklik ilə əlaqəsinin təyini. İki fəlsəfə doktoru hazırlayıb, hal-hazırda iki dissertantın rəhbəridir.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı: 2

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasının professoru.

Təltif və mükafatları:

"Tərəqqi" medalı, AMEA-nın Rəyasət Heyətinin Fəxri Fərmanı.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1971–1975	Ümumittifaq Elmi Tədqiqat Geofizika İnstitutu	Texnik, kiçik elmi işçi
1975–1982	Azərbaycan EA Geofizika Elmi Mərkəzi	Mühəndis
1982–2014	AMEA-nın Geologiya İnstitutu	Mühəndis, elmi işçi, böyük elmi işçi, aparıcı elmi işçi, laboratoriya rəhbəri, baş elmi işçi, şöbə rəhbəri

Yetirmişli Qurban Cəlal oğlu

4 sentyabr 1952-ci ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Universitetinin faydalı qazıntı yataqlarının geologiyası və kəşfiyyatı fakültəsini bitirib.

Geologiya-minerologiya elmləri doktorudur, dosentdir.

Elmi əsərlərinin sayı 104, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 40-dır.

30 iyun 2014-cü ildə "seysmologiya" ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Deep Earthquakes beneath the Northern Caucasus: Evidence of Active or Recent Subduction in Western Asia. Bulletin of the Seismological Society of America, Vol.102, No.2, April 2012, pp.862-866

2. Скоростная модель земной коры Азербайджана по данным цифровых сейсмических станций. Геология и Геофизика Юга России, №1/2012, ISSN 2221-3198, с. 59-73

3. Развитие сейсмологических и сейсмопрогностических исследований в Азербайджане. Azərbaycan ərazisində seysmoproqnoz müşahidələrin kataloqu, 2012, с. 151-166

4. Seismological and seismo-predicting research in Azerbaijan. ESC 2012, Book of Abstracts European Seismological Commission 33rd General Assembly 19-24 August 2012 and Young Seismologist Training Course 25-30 August 2012, Moscow-Obninsk, Russia, pp. 192-193

5. Кавказ: Азербайджан. Землетрясения Северной Евразии в 2007г., РАН Геофизическая Служба, Обнинск 2013, с. 79-86

6. ЛЕРИКСКОЕ-II ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЕ 11 июля 2007 г. с $KP=12.3$, $MW=5.2$, $I_0=6$ (Азербайджан). Землетрясения Северной Евразии в 2007г., РАН Геофизическая Служба, Обнинск 2013, с. 373-384

7. АХСУИНСКОЕ ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЕ 23 августа 2007 г. с $KP=11.6$, $M_s=3.8$, $I_0=5$ (Азербайджан). Землетрясения Северной Евразии в 2007г., РАН Геофизическая Служба, Обнинск 2013, с. 408-414

8. ТЕРТЕРСКОЕ ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЕ 19 сентября 2007 г. с $KP=11.7$, $I_0=5$ (Азербайджан). Землетрясения Северной Евразии в 2007г., РАН Геофизическая Служба, Обнинск 2013, с. 415-421

9. FEATURES OF SEISMICITY OF AZERBAIJAN PART OF THE GREATER CAUCASUS. Journal of Georgian Geophysical Society, Issue (A), Physics of Solid Earth, v. 16a, 2013, pp. 55-60

10. Извержение грязевого вулкана Локбатан 20 сентября 2012г.: Новые свидетельства воспользования ресурсов углеводородов. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası XƏBƏRLƏR Yer Elmləri, 2013 № 2, с.18-25

Əsas nəticələri:

1. İlk dəfə Azərbaycan ərazisində eninə dalğaların polarizasiyasının parametrlərinin çoxkanallı qeyd olunan telemetrik stansiyaların məlumatları əsasında qiymətləndirilmə üsulu öyrənilmişdir ki, bu da eninə dalğaların nöqtələrinin trayektoriyasının öyrənilməsinə, onların müxtəlif dərinliklərdə istiqamətlərinin dəyişdirilməsinin təhlil edilməsinə və geoloji mühitin mürəkkəb quruluşunda eninə dalğaların təyin edilməsinin effektivliyinin artırılmasına imkan yaradır.

2. İlk dəfə Azərbaycanın telemetrik stansiyaları şəbəkəsinin məlumatları əsasında Orta Kür çökəliyində müşahidə məntəqələrində P və S dalğalarının gəlmə vaxtlarına düzəlişlər verməyə və zəlzələ hiposentrlərinin koordinatlarının təyini əhəmiyyətli dərəcədə yüksəltməyə imkan verən yer qabığının ədədi sürət modeli tərtib olunmuşdur.

3. İlk dəfə olaraq elektron məlumat bazası əsasında geofiziki sahələrin parametrlərinin kompleks interpretasiyası, nəticələrin qrafiki, 3D formatında vizuallaşdırılması, modellərin qurulması və geofiziki sahələrdə seysmoanomal effektlərin aşkarlanmasına imkan verən proqram paketi yaradılmışdır.

4. Geomaqnit sahəsinin parametrlərinin analizi əsasında Azərbaycanın seysmogen zonalarında (Böyük Qafqaz və Talış zonası) zəlzələlərin baş verə biləcək zonaları müəyyən edilmişdir və bu həmin zonalarda seysmik aktivliyin ssenarisinin inkişafını izləməyə imkan verdi.

5. İlk dəfə Azərbaycan seysmotelemetrik stansiyaların məlumatları əsasında instrumental üsulu ilə, Lökbatan palçıq vulkanının 3 səviyyəli püskürmə prosesi qeyd olunub. Hər bir püskürmənin davamlığı, dərinliyi və ayrılan enerjisi təyin olunub.

6. Azərbaycan seysmotelemetrik stansiyaların məlumatları əsasında, ocaq mexanizmlərinin məlumat bazası yaranıb ($M \geq 2,5$) və respublika ərazisinin fərdi seysmogen zonalarında seysmotektonik deformasiyaların xüsusiyyətləri müəyyən olunub.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı: 2

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

BDU, 2007–2010-cu illər.

Təltif və mükafatları:

1. AR "Tərəqqi" medalı, 14.02.2005

2. AMEA RH tərəfindən 50 illik yubileyi münasibəti ilə Fəxri Fərmanla təltif edilmişdir, 2003-cü il.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
29.02.1975– 12.09.1977	AREA Gİ	Böyük laborant
12.09.1977– 01.07.1980	AREA Geofizika Cihazqayırma Xüsusi Konstruktor Bürosu	Mühəndis, böyük mühəndis, aparıcı-mühəndis
01.07.1980– 01.02.1984	AREA "Geofizika" EM TMGE TMSP-1	Rəis müavini
01.02.1984– 18.02.2000	AREA "Geofizika" EM TMGE-nin	Rəis müavini
18.02.2000–hal- hazırda	AMEA nəzdində RSXM-in	Baş direktorun birinci müavini, Baş direktorun vəzifəsinin icraçısı, Baş direktor

Kəngərli Tələt Nəsrulla oğlu

21 noyabr 1948-ci ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU) "faydalı qazıntı yataqlarının geologiyası və kəşfiyyatı" ixtisasını bitirib.

Geologiya-minerologiya elmləri doktorudur.

Elmi əsərlərinin sayı 109, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 57-dir.

30 iyun 2014-cü ildə "geotektonika" ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Кенгерли Т.Н. Этапность формирования покровов тектонически расслоенного альпийского чехла Большого Кавказа в пределах Азербайджана // Известия НАН Азербайджана, Науки о Земле, 2005, №4, с.37-44;

2. Кенгерли Т.Н., Ахмедбейли Ф.С., Коробанов В.В., Алиев А.М. Большой Кавказ / Геология Азербайджана: В 7-ми томах, Т.IV. Тектоника. Под ред. В.Е.Хаина и Ак.А.Ализаде. Баку: Nafta-Press, 2005, с.43-213;

3. Кенгерли Т.Н. Дифференцированно-смещенные тектонические пластины в инфраструктуре

Говдаг-Сумгайытского покровного комплекса Юго-Восточного Кавказа // Известия НАН Азербайджана, Науки о Земле, 2006, №1, с.28-35;

4. Хаин В.Е., Гаджиев А.Н., Кенгерли Т.Н. О тектонической природе Апшеронского порога Каспийского моря // Доклады РАН, 2007, том 414, № 4, с.523-527;

5. Кенгерли Т.Н. Юрские аллохтонные комплексы Большого Кавказа (Азербайджан) // Известия НАН Азербайджана, Науки о Земле, 2007, №13 с.3-11;

6. Кенгерли Т.Н. Особенности геолого-тектонического строения Юго-Восточного Кавказа и вопросы нефтегазоносности // Научные труды ИНИ ГНКАР, 2007, № 9, с. 3-14;

7. Egan S., Mosar J., Brunet M.-F., Kangarli T. Subsidence and uplift mechanisms within the South Caspian basin: insights from the onshore and offshore Azerbaijan region. In.: South Caspian to Central Iran basins. Geological Society, Special Publications 312, London, 2009, p.219-240;

8. Mosar J., Kangarli T., Bochud M., Glasmacher U., Rast A., Brunet M.-F., Sosson M. Cenozoic – Recent tectonics and uplift in the Greater Caucasus: a perspective from Azerbaijan / Geological Society, Special Publications, 340, London, 2010, p.261-280;

9. T.N.Kangarli. “Mass overthrust within the structure of Greater Caucasus (Azerbaijan)” The modern problems of geology and geophysics of Eastern Caucasus and the South Caspian depression. Special Issue Papers, Brisbane, Australia, August 5-10, 2012, p.163-201;

10. Forte A., E.Cowgill E., Kangarli T., Murtuzayev İ., Stoika M. “Structural geometries and magnitude of shortening in the eastern Kura fold-thrust belt, Azerbaijan: Implications for the development of the Greater Caucasus Mountains” - Tectonics, vol.32, USA, 2013, p.1-30.

Əsas nəticələri:

– Çoxillik tədqiqatlar nəticəsində Böyük Qafqazın Azərbaycan hissəsi üzrə şəxsən əldə edilmiş və fond materiallarının ümumiləşdirilməsi və müasir mövqedən onun geoloji-tektonik quruluşunun yeni modelinin işlənilib hazırlanması

– “Xəzər dənizi və onun haşiyəsinin 1:2500000 miqyaslı Beynəlxalq tektonik xəritəsi” və onun izahat kitabçasının həmmüəllifi (2003-cü il)

– “Azərbaycan geologiyası, IV cild, Tektonika” kollektiv monoqrafiyasının həmmüəllifi (2005-ci il)

– “Azərbaycan Respublikasının 1:500000 miqyaslı Geoloji xəritəsi”nin həmmüəllifi (2008-ci il)

– “Azərbaycan Respublikası və ətraf ərazilərin 1:500000 miqyaslı geodinamik əsaslı Tektonik xəritəsi”nin həmmüəllifi (2011-ci il)

– “Azərbaycan Respublikasının Atlası”nda çapdan çıxmış “Azərbaycan Respublikasının 1:2750000 miqyaslı Geoloji xəritəsi”nin müəllifi (2011-ci il)

– Azərbaycan Ensiklopediyası (rus dilində) üçün hazırlanmış “Azərbaycan Respublikasının 1:2750000 miqyaslı Geoloji xəritəsi”nin müəllifi (2012-ci il)

– “Azərbaycan Respublikasının geoloji irsi” monoqrafiyasının (Azərbaycan, ingilis və rus dillərində) həmmüəllifi (2012–2013-cü illər)

– Aparıcı İsveçrə və Qafqaz mütəxəssisləri ilə birlikdə regionun tektonik quruluşunun müasir GIS-modelinin həmmüəllifi (2013-cü il)

– “Azərbaycan Respublikasının Milli Atlası”na daxil edilmiş 1:1500000 miqyaslı 6 xəritə və sxemin müəllifi (2014-cü il)

– “Şərqi və Cənubi-Şərqi Qafqazın strukturunda tektonik örtüklər” monoqrafiyasının müəllifi (2014-ci il) – çapa hazırlanır

– “Azərbaycan geologiyası” kollektiv monoqrafiyasının (Azərbaycan dilində) həmmüəllifi (2014-ci il) – çapa hazırlanır

– “Naxçıvan Muxtar Respublikasının Geoloji Ensiklopediyası”nın (Azərbaycan dilində) redaktoru və həmmüəllifi (2014-cü il) – çapa hazırlanır

– “Qarabağın təbiət irsi” kollektiv monoqrafiyasının (ingilis dilində) redaktoru və həmmüəllifi (2014-cü il) – çapa hazırlanır

– “Azərbaycan Respublikasının geologiyası və mineral-xammal ehtiyatları” monoqrafiyasının (ingilis dilində) müəllifi (2014-cü il) – çapa hazırlanır

– “Azərbaycan Respublikasının metallogenik rayonlaşdırılması”, “Azərbaycan Respublikasının minergeniyanı” və “Azərbaycan Respublikasının faydalı qazıntıları” xəritələrinin (miqyası 1:500000) redaktoru və həmmüəllifi (2014-cü il) – çapa hazırlanır

– “Azərbaycan Respublikasının geoloji xəritəsi” və “Azərbaycan Respublikasının tektonik xəritəsi”nin (miqyası 1:1000000) redaktoru və həmmüəllifi (2014-cü il) – çapa hazırlanır

– “Naxçıvan Muxtar Respublikasının Geoloji xəritəsi”nin (miqyası 1:200000) redaktoru və həmmüəllifi (2014-cü il) – çapa hazırlanır

– Geologiya və ekologiya sahələrində 19 beynəlxalq və milli qrant layihələrinin həyata keçirilməsi (2000–2014-cü illər)

• Geologiya, ekologiya və fəvqəladə hallarda idarə etmə üzrə 27 beynəlxalq və milli layihənin icrasında milli ekspert, işçi qrupunun rəhbəri və layihə koordinatoru şəxsində iştirak (1994–2014-cü illər)

• Geologiya, ekologiya və fəvqəladə hallarda idarəetmə üzrə 67 beynəlxalq konfrans, simpozium və işçi görüşlərdə milli ekspert şəxsində iştirak (1994–2013-cü illər)

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1973–1994	Dövlət Geologiya və Mineral Ehtiyatlar Komitəsi	Geoloq, aparıcı geoloq, baş geoloq, partiya rəhbəri
1994–2001	Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi	“Ekologiya və təbii ehtiyatların istifadəsinin iqtisadiyyatı” şöbəsinin rəhbəri
2001–2010	AMEA-nın Geologiya İnstitutu	Aparıcı elmi işçi
2010–hal-hazırda	AMEA-nın Geologiya İnstitutu	“Geotektonika və regional geologiya” şöbəsinin rəhbəri

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 1
Kadr hazırlığı:
elmlər doktorlarının sayı:
fəlsəfə doktorlarının sayı: 1
Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:
 Fəlsəfə doktorlarının hazırlanması.
Təltif və mükafatları: SSRİ Geologiya Nazirliyinin Fəxri Fərmanı.

Əlizadə Elbrus Kərim oğlu

4 mart 1957-ci ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Universitetinin “coğrafiya” ixtisasını bitirib.

Coğrafiya elmləri doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 190-dan artıq, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 45-dən artıqdır.

30 iyun 2014-cü ildə “coğrafiya” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Экзоморфодинамика рельефа гор и ее оценка (на примере северо-восточного склона Большого Кавказа). Bakı, 2010. – monoqrafiya

2. Морфоструктурное строение горных сооружений Азербайджана и сопредельных территорий. Bakı, 1998 – monoqrafiya

3. Особенности морфоструктурного дешифрирования КС зоны сопряжения морфотектонических блоков (на примере восточной части Малого Кавказа). “Геоморфология», РАН, Moskva, 2001, № 1

4. Морфоструктурный анализ рельефа азербайджанской части Большого Кавказа. Геоморфология. М. 1984, №4., с. 47-53. (в соавторстве с Б.А. Будаговым, А.А. Микаиловым, А.С. Алиевым)

5. Выявление “каркаса” морфотектонических блоков восточной части Малого Кавказа и сопредельных территорий по КС. Геоморфология, АН СССР, 1991, № 4, с. 51-57.

6. Современные экогеографические проблемы функционирования геосистем зон сопряжения горы-равнина-море. В трудах “Новые географические знания и направления исследования” Киев, 2006, с. 210-220. (в соавторстве с Будаговым Б.А., Мамедовым Р.А.).

7. Проблемы сбалансированного развития экодинамически напряженных горных геосистем азербайджанской части Большого Кавказа. Известия РАН, серия географическая, 2009, №3, с.37-41 (в соавторстве с Будаговым Б.А., Мамедовым Р.А.).

8. Intensification of ecological intensity mountainous geosystems in the conditions of activation of hazard geomorphological processes (on the example of Azerbaijan). 34-th International geological congress "The modern problems of geology and geophysics of Eastern Caucasus and the South Caspian depression", Avstraliya. 2012. P.35-52. (with Tarikhaser S.A.).

9. Некоторые характерные особенности эколого и инженерно-геоморфологической оценки северо-восточного склона Большого Кавказа (в пределах Азербайджана). Вестник Пермского Государственного Университета. Пермь, выпуск 3 (22) 2012., с. 20-33. (в соавторстве с Тарихазер С.А.)

10. Структура опасных геоморфологических процессов на Малом Кавказе (в пределах Азербайджана). Вестник КРАУНЦ. Науки о Земле. 2013, № 1, вып. 21. с 138-146. (в соавторстве с Тарихазер С.А.)

Əsas nəticələri:

Azərbaycan ərazisinin dağlıq ərazilərinin morfostruktur quruluşunun kosmik materialların deşifrə-lənmə materiallarının tətbiqi ilə tədqiqi, kosmik şəkillərin struktur-geomorfoloji deşifrə-lənmə metodlarının işlənilməsi, geomorfoloji risklərin qiymətləndirilməsi, geodinamik-gərgin ərazilərin öyrənilməsi, Böyük və Kiçik Qafqaz dağlarının, geosistemlərin inekogeomorfoloji tədqiqi, müasir dağ ekogeokomplekslərinin formalaşmasına, kompleks endo-ekzodinamiki amillərin təsir dərəcələrinin müəyyən edilməsi.

Kədr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı: 5

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

2005, BDU-nun coğrafiya fakültəsinin "Fiziki Coğrafiya" kafedrasının professoru.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1979	AMEA-nın Coğrafiya İnstitutu	Baş laborant
1988	Aerokosmik metodların coğrafiya tətbiqi sektoru	Sektor müdiri
2006	"Landşaftşünaslıq və landşaft planlaşdırılması" şöbəsi	Baş elmi işçi
2012 hal-hazırda	"Landşaftşünaslıq və landşaft planlaşdırılması" şöbəsi	Şöbə müdiri
2013 hal-hazırda	AMEA-nın Coğrafiya İnstitutu	Elmi işlər üzrə direktor müavini

Qardaşov Rauf Hacıoğlu

3 yanvar 1956-cı ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Universitetini (indiki BDU) "mexanika" ixtisası üzrə bitirib.

Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 60, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 46-dır.

30 iyun 2014-cü ildə "oceanologiya" ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Gardashov R, Kara GE, Kara G. Distribution of the Sun glitter sizes on the sea surface, derived from theoretically and in situ experiments. *Indian*

Journal of Geo-Marine Sciences, Vol. 43, pp 499-503, 2014.

2. Gardashov P.G. Локация солнечного блика с геостационарного спутника, Баку, "Аврора", 180с., 2014.

3. Gardashov R. The Distribution of Sun Glints Sizes on the Sea Surface, *Central European Journal of Geosciences* • 1(2) • 169-174, 2011.

4. Gardashov R.G., Gardashova T.G. Determination of the Statistical Characteristics of the Specular Points of 3 Dimensional Gaussian Sea Surface. *Izvestiya, Atmospheric and Oceanic Physics*, Vol. 45, No. 5, pp. 620–628, 2009.

5. Gardashov R.G. Determination of the Distribution Density of Specular Points on the Sea Surface. *Inverse Problems in Science and Engineering*, Vol. 16 No.4, pp. 447 - 460, 2008.

6. Emecen E. G., Kara G., Erdoğmuş F. and Gardashov R. The determination of sunglint location on the ocean surface by observing from the geostationary satellites. *Terrestrial, Atmospheric and Oceanic Sciences (TAO)*, Vol. 17 No.1, March pp.253-261, 2006.

7. Gardashov R.G. Determination of the Distribution Density of Specular Points on the Sea Surface: Formulation of the Inverse Problem. *Izvestiya RAN, Atmospheric and Oceanic Physics*. Vol.42, No 5, p. 632-636. 2006.

8. Gardashov R.G., Barla M.C. The calculation of the distribution of the Sun glitter radiance on the ocean surface by observing from a geostationary orbit. *International Journal of Remote Sensing*, Vol. 22, No 15, p.2939-2952, 2001.

9. Gardashova T.G., Gardashov R.G. Simulation of statistical characteristics of light reflected by sea surface. *Izvestiya RAN, Atmospheric and Oceanic Physics*. Vol.37, No 1, p. 66-77, 2001.

10. Gardachov R.G. The probability density of the total curvature of a uniform random gaussian sea surface in the specular points. *International Journal of Remote Sensing*, Vol. 21, No 15, p.2917-2926, 2000.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı: 2

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

İstanbul Universiteti, Mühəndislik Fakültəsi, 1993–2007.

Təltif və mükafatları:

İU "Başarılı Araşdırımcı Belgesi", TÜBİTAK-ın mükafatı.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1977–1978	Azərbaycan EA, "Kaspi" elmi mərkəzi	Böyük laborant
1979–1983	SSRİ EA, P.P.Şiršov adına Okeanologiya İnstitutu	Stajor-tədqiqatçı, aspirant
1984–1988	Azərbaycan EA Təbii Sərvətlərin Kosmik Tədqiqatları İnstitutu	Kiçik elmi işçi, böyük elmi işçi
1988–1993	Azərbaycan EA Riyaziyyat və Mexanika İnstitutu	Aparıcı elmi işçi, laboratoriya müdiri, şöbə müdiri
1993–2000	İstanbul Universiteti, Mühəndislik fakültəsi, Dəniz nəqliyyatı və idarəçiliyi bölümü	Dosent
2000–2007	İstanbul Universiteti, Mühəndislik fakültəsi, Dəniz nəqliyyatı və idarəçiliyi bölümü	Professor
2008	AMEA, H.Ə.Əliyev adına Coğrafiya İnstitutu	Baş elmi işçi

Salavatov Tulparxan Şarabudinoviç

13 oktyabr 1950-ci ildə anadan olub.

Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunun “neft və qaz yataqlarının işlənməsi və istismarı” ixtisasını bitirib.

Texnika elmləri doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 207, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 70-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “neft və qaz yataqlarının işlənməsi” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərin siyahısı:

1. Методическое руководство по контролю и регулированию реологических и теплофизических свойств трубопроводного транспорта. Министерство нефтяной промышленности СССР, РД, Уфа, 1985.

2. Теория и практика применения неравно-весных систем в нефтедобыче. Баку, Изд. "Елм", 1985.

3. Micronucleus water-gas solutions: A new efficient agents for water-wlooded oil reservoirs. Seventh European Symposium on Improved Oil Recovery VI, Moscow, 1993.

4. Experimental Study of the Formation of Fractal Structures During Oil Displacement. Energy Sources Journal of Extraction Conversion and the Environment VI-VII. №40, USA, 1995.

5. Фрагменты разработки морских нефте-газовых месторождений. Издательство “Элм”, Баку, 1997.

6. New Rheotechnology for Well Operations. Oil Gas Chemistry: technology & equipment, issue 3, 2001.

7. Application of Physical Flields for Increasing oil Recovery Efficiency. Taylor &Francis Group. LLC ISSN., 2006.

8. Phycical basis for creating energy and re-source-saving rheo-technology in oil production. Energies, (Basel, Switzerland)2009, №2.

9. Повышение эффективности разработки нефтегазовых месторождений на основе комплексного подхода. «Нефтяное хозяйство», Министерство Энергетики Российской Федерации, 2010.

10. Динамические моделирование нефтедобычи с учетом переходных процессов. Нефтегазовое дело, том 7, №1, 2009.

Əsas nəticələri:

Göstəricilərin dinamik təhlili əsasında neft və qaz yataqlarının işlənməsinin təhlili zamanı alternativ üsulların işlənməsi və tətbiq edilməsi; Neft və qaz yataqlarının işlənməsinin idarə edilməsi üçün kompromis halların seçilməsi; Dünya təcrübəsində ilk dəfə olaraq qeyri-Nyuton sistemlərin reofiziki xassələrinə fiziki sahələrin təsirini tətbiq etmək üçün rotoviskozimetriya ilə yanaşı radiospektroskopik (EPR) üsulların tətbiq edilməsi; Müxtəlif fiziki sahələrin (təzyiq, istilik, maqnit və elektrik) tətbiqi ilə neftçixarmanın səmərəsinin və layların neftvermə əmsalının yüksəldilməsi; Böhran qiymətlərindən yüksək parametrlərdə neftvermə əmsalının yüksəldilməsi texnologiyalarının yaradılması; Neft və qaz yataqlarının işlənməsi proseslərinin səmərəliliyinin yüksəldilməsi məqsədilə enerji və resurslara qənaət texnologiyalarının işlənməsi; İdarəetmənin innovasiya texnologiyaları əsasında çətinçıxarılabılən ehtiyatların işlənməsinin səmərəliliyinin yüksəldilməsi; Maili və üfüqi quyular tətbiq etməklə mürək-kəbquruluşlu layların istismarının metodoloji əsaslarının işlənməsi; Alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri tətbiqi əsasında neftqazçixarmanın texnoloji proseslərinin səmərəliliyinin artırılması üsullarının işlənməsi və tətbiqi.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 11

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 1

fəlsəfə doktorlarının sayı 11

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: 1986–1987 Macarıstan, Mişkl, Ağır Sənaye Universiteti, 1993–1994 Türkiyə, Ankara, Orta Şərq Texniki Universiteti, Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası.

Təltif və mükafatları:

Azərbaycan Respublikasının Əməkdar Elm Xadimi, Rusiya Təbii Elmləri Akademiyasının “Uğur Ulduzu” Fəxri Nişanı, Vyetnam Respublikasının Fəxri Neftçisi

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1971	Sov.İKP XXII qurultayı adına NQÇİ	Operator
1972–1978	Azərbaycan SSR EA DNQYPİ	Kiçik elmi işçi
1978–1988	ADNA	Baş mühəndis, assistent, dosent
1988–1992	Azərbaycan SSR EA Riyaziyyat və Mexanika İnstitutu	Baş elmi işçi
1992–1995	ARDNŞ	Şöbə rəisi
1995–1998	Azərbaycan–Britaniya “Bakı–Kverner-Kenny” mühəndislik neft şirkəti	Baş direktor
1988–1998	ADNA	Əvəzçi dosent, əvəzçi professor
1998–2006	ADNA	Professor
2006–hal hazırda işləyir	ADNA	Kafedra müdiri

Süleymanov Bağır Ələkbər oğlu

22 iyun 1959-cu ildə anadan olub.

M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunu (indiki ADNA) bitirib.

Texnika elmləri doktoru, professordur

Elmi əsərlərinin sayı 149, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 98-dir.

30 iyun 2014 ildə “neft və qaz yataqlarının işlənilməsi” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Особенности фильтрации гетерогенных систем. Монография. Москва-Ижевск: Институт компьютерных исследований, 2006. -356 с.

2. Особенности фильтрации неньютоновских систем в неоднородных пористых средах. Нефтяное хозяйство. -1995. -№ 7. – С. 47 – 49.

3. Slippage Effect During Gassed Oil Displacement. Energy Sources. –1996. -Vol.18. -№7. – Pp. 773 – 779.

4. Об эффекте проскальзывания газожидкостной системы при фильтрации в пористой среде. Нефтяное хозяйство. -1996. -№ 6. - С.39 – 41.

5. Об эффекте проскальзывания при фильтрации газированной неньютоновской жидкости. Коллоидный журнал. -1999. - Т.61. -№6. - С. 847 - 851.

6. О перспективах доработки горизонта ПК-5 (север) Сураханского месторождения. Азербайджанское нефтяное хозяйство. -2000. №5. -С. 16 - 21.

7. Nanofluid for enhanced oil recovery. Journal of Petroleum Science and Engineering. - 2011. –Vol.78. –Pp. 431 – 437.

8. Определение фрактальной размерности фронта вытеснения нефти водой на основе данных нормальной эксплуатации скважин. Нефтяное хозяйство. – 2011. - № 12. – С.84-88.

9. Application of discrete wavelet transform to the solution of boundary value problems for

quasi-linear parabolic equations. Applied Mathematics and Computation. -2013. – Vol.219. -Pp. 7036 -7047

10. Statistical modeling of life cycle of oil reservoir development. Journal of the Japan Petroleum Institute. -2014. –Vol.57. -№1. –P.47-57

Əsas nəticələri:

Neft yataqlarının işlənməsində heterogen sistemlərin qeyri-bircinsli məsaməli mühitlərdə süzülmasının fiziki və riyazi modelləşdirilməsi əsasında, layların neftveriminin artırılması, quyudibi zonanın işlənməsi və su axınlarının təcrid olunmasının yeni texnologiyaları yaradılmış və uğurla tətbiq olunmuşdur; Qeyri-bircins laylarda qeyri-Nyuton mayelərinin axını zamanı S-vari filtrasiya qanununun mövcudluğu təyin edilmiş, təcrübi və nəzəri cəhətdən əsaslandırılmışdır; Qazlı Nyuton və qeyri-Nyuton mayelərin təzyiqin böhrana qədər sahələrində stasionar və qeyri-stasionar süzülməsi hərtərəfli öyrənilmiş və göstərilmişdir ki, maye sərfi kəskin sürətdə (2–3 dəfə) artır; Qazlı qeyri-Nyuton mayeləri üçün yeni effekt təyin edilmişdir, belə ki göstərilən halda reoloji ayrılər müəyyən şəraitdə tam modifikasiyaya məruz qalır, yəni dilatant xüsusiyyətinə malik olan maye psevdoplastik mayeyə çevrilir və ya əksinə; Göstərilən nəticələrin fiziki mahiyyəti, mexanizmi verilmiş və sürüşmə effekti əsasında nəzəriyyəsi işlənməmişdir; Neft yataqlarının işlənməsinin statistik modelləşdiril-

məsi nəticəsində işlənmə prosesinin mərhələlərə bölünməsinin, maksimal hasilatın və çıxarıla bilən ehtiyatların təyini metodikası işlənməmişdir; Fraktal və multifraktal ölçülərin istifadəsi əsasında neft yataqlarının işlənməsinin analizinin yeni üsulları işlənməmiş və tətbiq edilmişdir; Riyazi modelləşdirmə əsasında müxtəlif geoloji-texniki tədbirlərin tətbiqi üçün namizəd quyuların seçilməsi üsulları işlənməmişdir; Neft hasilatı quyularında müxtəlif texnoloji proseslərin modelləşdirilməsi nəticəsində yeni tipli quyu avadanlığı – dalma nasoslari, yeraltı təmiri avadanlığı, quma qarşı süzgeçlər və s., işlənməmiş və uğurla tətbiq edilmişdir; Müxtəlif reagentlər – deemulqatorlar, depresatorlar, səthi aktiv maddələr və s. işlənməmiş və uğurla tətbiq olunmuşdur.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 45

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı 10

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası, professor

Təltif və mükafatları:

“SSRİ ixtiraçısı” döş nişanı (1985), Respublikanın neft və qaz sənayesinin inkişafında xüsusi xidmətlərinə görə ARDNŞ-nin Fəxri Fərmanı (2004,2009), İxtiraçılıq sahəsində birinci Respublika müsabiqəsinin qalibi (EA016802 sayılı patent: Çoxpilləli mərkəzdənqaçma nasosu, 2013).

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1981	ARDNŞ N.Nərimanov adına NQÇİ	Operator, mühəndis
1985	M.Əzizbəyov adına AzNKİ (ADNA) “Neft və qaz yataqlarının işlənməsi və istismarı” kafedrası	Assistent
1988	AMEA-nın “Riyaziyyat və Mexanika İnstitutu”	Böyük, aparıcı, baş elmi işçi
2000	ARDNŞ “Dəniz Neft-Qaz Layihə” İnstitutu	Direktor müavini, direktor
2009 – hal-hazırda	ARDNŞ “Neft-Qaz Elmi-Tədqiqat Layihə” İnstitutu	Direktor müavini

BİOLOGİYA VƏ TİBB ELMLƏRİ BÖLMƏSİ

Bayramov Nuru Yusif oğlu

17 sentyabr 1963-cü ildə anadan olub.

Azərbaycan Tibb Universitetini “cərrahiyyə, transplantasiya” ixtisası üzrə bitirib.

Tibb üzrə elmlər doktoru, professorudur.

Elmi əsərlərinin sayı 215, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 91-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “tibb” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib

Əsas elmi əsərlərin siyahısı:

1. Türkdilli xalqların gastroenteroloji terminlər lüğəti. ISBN: 975-94665-2-x, VAN, 1997, 515 termin, 41 s. (həmmüəlliflərlə)

2. Qaraciyər regenerasiyası. ISBN: 975-94665-0-3, Van, 1997, 137 s.

3. Qaraciyər rezeksiyası. ISBN: 975-94665-3-8, Ankara, 1998, 273 s.

4. Cərrahiyyə Seminarları: Mədəaltı vəzin cərrahi xəstəlikləri. ISBN: 975-94665-1-0, Ankara, 2002, 217s.

5. Cərrahiyyə Seminarları: Öd yollarının cərrahi xəstəlikləri. ISBN: 975-92103-0-4, Ankara, 2004, 320 s.

6. Cərrahiyyə Seminarları: Portal Hipertenziya. ISBN: 13 978-9952-80-82-3-0, Bakı, «Qismət», 2007, 160 s.

7. Çoxdilli anatomiya terminlər lüğəti. Bakı, «Oskar», 2008, 67 s.

8. Təcili abdominal cərrahiyyədə müayinə və müalicə qaydaları. ISBN13 978-9952-8082-1-6, Bakı, «Qismət», 2009, 132 s.

9. Qaraciyərin cərrahi xəstəlikləri. ISBN 978-9952-460-27-8. Bakı, 2012, 324 s. 10. Canlıdan qaraciyər transplantasiyasında əməliyyatdan əvvəl və sonrakı müayinə və müalicə qaydaları. Nurlar, Bakı, 2012, s. 132. (həmmüəlliflərlə)

Əsas nəticələri:

Qanın infraqırmızı lazerlə şüalandırılmasının immun sistemə təsirinin 2 qanunauyğunluğu tapılmışdır.

Qanın lazerlə şüalandırılması laxtalanma sisteminə korreksiyaedici təsir göstərir, qaraciyər regenerasiyasına müsbət təsir edir.

Ultrasəs bıçağı (CUSA – Cavitron Ultrasonic Surgical Aspirator) sirrotik qaraciyər reseksiyalarında arqonlu kooqulyatorla birlikdə istifadəsi daha faydalıdır, normal qaraciyər rezeksiyalarında isə bu kombinasiyanın böyük faydası yoxdur.

Qaraciyər reseksiyası üçün su şırnağı üsulunun parametrləri dəqiqləşdirilmişdir.

Normal və sirrotik qaraciyərlərin böyük rezeksiyadan sonrakı regenerasiyanın dinamikası öyrənilmişdir.

Normal qaraciyər rezeksiyalarında regenerasiyanı sürətləndirmə tədbirlərinin ciddi faydası yoxdur, xronik hepatit və sirrozda isə pro-regenerator tədbirlərə ehtiyac var və qanın lazer şüalandırılması faydalı ola bilər.

Rezeksiyadan sonra qaraciyər yetməzliyinin proqnozlaşdırılması üçün əməliyyatdaxili indosianin sınağı hazırlanmışdır.

Qaraciyərin kistləri və absesləri modelləri işlənib hazırlanmışdır.

Canlı donor rezeksiyalarından sonra meydana gələn ağırlaşmalar arasında ən çox rast gəlinəni biliar ağırlaşmalardır və bunların da əksəriyyəti yüngül dərəcəli ağırlaşmalardır.

Qaraciyər alıcılarında biliar sızıntının azaldılması üçün xoledoxun resipient tərəfindən xaricə çıxarılan retroqrad transanastomotik drenaj daha faydalıdır.

Laparoskopik müdaxilə həm ağırlaşmış, həm də ağırlaşmamış appendisitlərdə əməliyyatdan sonrakı ağırlaşmaları, yatış müddətini azaldır.

Kalot üçbucağının geniş diseksiyası və “iki pəncərə” prinsipinə əməl olunması, kisə arteriyasının axacaqdan əvvəl bağlanması öd yolları zədələnmələrini və qanaxmaları azaldan vacib işləməldir və bu “standart texnika” kimi tövsiyə edilir.

Öd kisəsində və xoledoxunda daş olanlarda biretaplı laparoskopik müdaxilənin (laparoskopik xolesistektomiya, xoledoxotomiya və xoledoxoskoplada daşçıxarma) iqtisadi və tibbi nöqteyi-nəzərdən iketaplıya görə daha faydalıdır, ilk seçim kimi tövsiyə olunur.

Qarın boşluğunda iki və ya daha çox cərrahi patologiyanın laparoskopik müalicəsi ümumi ağırlaşmaları azaldır, spesifik ağırlaşmaları isə artırmır.

Laparoskopik fundoplikasiya rezidivi azaldır və Barret ezofagitini geriyə döndərə bilər.

Lokoalizasiya və sayından asılı olmayaraq qaraciyər exinokokkozunda laparokopiya mümkündür və əməliyyatdaxili USM bu işləmi asanlaşdırır.

Əməliyyatdan sonrakı yırtıqlarda laparoskopik hernioplastika yara ağırlaşmalarını ciddi azaldır və ilk seçim kimi tövsiyə olunur.

Donmaların erkən müalicəsində suda-həll olan əsaslı məhləmlərin və qanın lazerlə şüalandırılması effektiv metoddur.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 10

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı:

fəlsəfə doktorlarının sayı: 5

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

1991-ildən Azərbaycan Tibb Universitetində mühazirələr

Təltif və mükafatları:

AR Səhiyyə Nazirliyinin Fəxri Fərmanı.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1986–1988	N.Nərimanov adına Azərbaycan Tibb Universiteti	Klinik ordinator
1988–1991	I.M.Seçenov adına Moskva Tibb Akademiyası	Aspirant
1991–1994	Azərbaycan Tibb Universiteti	Assistent
1994–1996	Yüksək İxtisas Xəstəxanası, Başkent Universiteti, Ankara Universiteti, Türkiyə	Stajor
1996–1998	Yüzüncü Yıl Universiteti, Van, Türkiyə	Dosent
1998–1999	Kırıkkale Universiteti, Kırıkkale, Türkiyə	Dosent
1999–2004	Azərbaycan Tibb Universiteti (Mərkəzi Klinik Xəstəxana)	Dosent
2004–2012	Azərbaycan Tibb Universiteti (Mərkəzi Gömrük Hospitalı)	Professor
2012–hal-hazırda	Azərbaycan Tibb Universiteti	Kafedra müdiri

Qurbanov Fazil Səməd oğlu

18 fevral 1944-cü ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunu “həkim” ixtisası üzrə bitirib.

Tibb üzrə elmlər doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 230, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 166-dır.

30 iyun 2014-cü ildə “tibb” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı (10-dan çox olmamaqla):

1. Пластика пищевода и желудка при раке и доброкачественных структурах. Москва, изд. “Медицина»,1990, 9 п. л. (с соавторами)
2. Хирургия язвенной болезни желудка и двенадцатиперстной кишки.Москва, изд. “Медицина»,1996, 16 п. л. (с соавторами)
3. Хирургияпищевода. Москва, изд. “Медицина»,2000, 28,60 п. л. (с соавторами)
4. Диагностика и лечение нейромускулярных заболеваний пищевода.Москва, изд. РУДН, 2001, 55,20 п. л. (с соавторами)
5. Сердечно-сосудистая хирургия в вопросах и ответах. Москва, изд. РУДН, 2001, 41,41п. л. (с соавторами)

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1975–1980	AEA-nın Fiziologiya İnstitutu	Elmi işçi
1980–1983	SSRİ Tibb Elmləri Akademiyasının Ümumittifaq Elmi-Tədqiqat Cərrahiyyə Mərkəzi (hal-hazırda Rusiya Tibb Elmləri Akademiyasının Cərrahiyyə Mərkəzi, Moskva)	Aspirant
1983–1984	AEA-nın Fiziologiya İnstitutu	Baş elmi işçi

6. Органосохраняющие операции в хирургическом леченииязвенной болезни двенадцатиперстной кишки. Москва, изд. РУДН, 2002, 63,63 п. л. (с соавторами)

7. Бескровная хирургия.Новые направления в хирургии, анестезиологии, трансфузиологии. Монография. Москва, Изд. Центра образовательной литературы, 2003, 14,5 п.л.

8. Хирургические болезни. Москва, изд. “Медицина»,2007, 49 п. л.

9. Торокальная хирургия в вопросах и ответах. Москва, изд. РУДН, 2012,68 п. л. (с соавторами)

10. Абдоминальная хирургия в вопросах и ответах. Москва, изд. РУДН, 2012,83 п. л. (с соавторами)

Əsas nəticələri:

Alim və cərrah kimi yemək borusu, mədə və onikibarmaq bağırsağın həzm orqanlarının operativ və konservativ müalicəsi ilə bağlı ən müasir metodikaların tətbiq edilməsinə nail olmuş və xarici ölkələrə cərrah kimi dəvət olunmuşdur. Beynəlxalq Cərrahlar Kollecinin (ABŞ), N.İ.Piroqov adına Rusiya Cərrahlar Assosiasiyasının, Rusiya Endoskopik Cərrahiyyə Assosiasiyasının, Rusiya Hernioloqlar Assosiasiyasının üzvüdür.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 18

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 7

fəlsəfə doktorlarının sayı: 14

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

25 il, Azərbaycan Tibb Universiteti, RF Xalqlar Dostluğu Universiteti.

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1984–1987	SSRİ Tibb Elmləri Akademiyasının Ümum-ittifaq Elmi-Tədqiqat Cərrahiyyə Mərkəzi	Məqsədli doktorant
1988–1999	AR Səhiyyə Nazirliyinin Elmi-Tədqiqat Qastroenterologiya İnstitutu	Şöbə müdiri
1991–1999	Azərbaycan Dövlət Tibb Universiteti	Professor
1999–2005	Moskva şəhəri, N.A.Semaşko adına Mərkəzi klinik xəstəxanası	Şöbə müdiri
1999–hal-hazırda	Rusiya Xalqlar Dostluğu Universiteti	Professor

Musayev Şakir Məzlum oğlu

15 mart 1957-ci ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunu və Bakı Dövlət Universitetini “hüquqşünas” ixtisası üzrə bitirib.

Tibb üzrə elmlər doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 372, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 190-dır.

30 iyun 2014-cü ildə “tibb” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Məhkəmə-təbabəti və məhkəmə-tibbi ekspertizanın əsasları. I-IV cildlər, Bakı, “Letterpress” nəşriyyat evi, 2014, 2259 s.

2. İbtidai araşdırma və məhkəmə istintaqının məhkəmə-tibbi təminatı. Bakı, “Yeni poliqrafist” MMC, 2012, 518 s.

3. Medico-criminalistic identification populations of Caucasus on skull. Bakı, Azərbaycan Dövlət nəşriyyatı, 1999, 127 s. (2000-ci ildə Helsinkidə 13-cü Ümumdünya Məhkəmə Elmləri Assosiasiyasının qərarı ilə təqdimatı edilməklə Beynəlxalq Hüquq Kitabxanasına daxil edilmişdir.)

4. Terrorizm – hadisələr və məhkəmə-tibbi qiymətləndirmə. Bakı, “Avropa” nəşriyyatı, 2014, 400 s.

5. Məhkəmə-tibbi ekspertiza və onun imkanları. Bakı, 2009, Yeni poliqrafist” MMC, 648 s.

6. Судебно-медицинское отождествление личности по черепу. Bakı, “Elm” nəşriyyatı, 2001, 334 s.

7. Məhkəmə-təbabəti praktikada. Bakı, “Elm” nəşriyyatı, 1998, 372 s.

8. Məhkəmə-təbabəti. Bakı, “Elm” nəşriyyatı, 2006, 690 s.

9. Cinayət mühakimə icraatının məhkəmə-tibbi təminatı. Bakı, “Letterpress” nəşriyyat evi, 2008, 454 s.

10. Судебная медицина. Санкт-Петербург, Юридический центр “Пресс, медицина и право», 2009, 520 с.

Əsas nəticələri:

Şəxsiyyətin identifikasiyası probleminin müasir metodoloji həlli (müvafiq nəticələr 50-dən artıq

metodik tövsiyə, göstəriş və vəsaitdə öz əksini tapmışdır, çoxlu sayda beynəlxalq ekspertizalarda tətbiq edilmişdir, Rusiyanın “Şəxsiyyətin identifikasiyasına dair dövlət proqramı”nda və digər bu kimi müvafiq sənədlərdə öz əksini tapmışdır).

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 5

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 2

fəlsəfə doktorlarının sayı: 6

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

1988-ci ildən Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutu, Azərbaycan Hüquq Akademiyası.

Təltif və mükafatları:

AR Səhiyyə Nazirliyi və Baş Prokurorluğunun Fəxri fərmanları;

ABŞ Məhkəmə və Hüquq Bilimləri Akademiyasının həqiqi üzvü və həmin Akademiyanın Fəxri Fərmanı (1999);

ABŞ Ordusu Komandanlığının dəstək medalı (2004);

ABŞ Ordusunun Kriminal Təhqiqatlar Laboratoriyasının medalı (2008);

Vilnüs şəhərinin Fəxri sakini medalı (2011);

Türk Dünyası Araşdırmaları Beynəlxalq Humanitar Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü və həmin Akademiyanın “Qızıl Ulduz” medalı (2013);

Avropa Təbabət Elmləri Akademiyasının həqiqi üzvü və həmin Akademiyanın “Böyük Qızıl Tac” medalı (2013).

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1983–1991	Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi “Məhkəmə-Tibbi Ekspertiza və Patoloji anatomiya” Elmi Təcrübi Tədris Birliyi	Məhkəmə-tibb ekspert kriminalisti
1991–1994	Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi “Məhkəmə-Tibbi Ekspertiza və Patoloji anatomiya” Elmi Təcrübi Tədris Birliyi	Şöbə müdiri
1994–1997	Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi “Məhkəmə-Tibbi Ekspertiza və Patoloji anatomiya” Elmi Təcrübi Tədris Birliyi	Baş direktorun ekspertiza işləri üzrə müavini
1997–hal-hazırda	Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi “Məhkəmə-Tibbi Ekspertiza və Patoloji anatomiya” Elmi Təcrübi Tədris Birliyi	Baş direktor
2011–hal-hazırda	Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi	Baş mütəxəssis

Əlizadə Validə Mövsüm qızı

31 yanvar 1946-cı ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Universitetini (indiki BDU) “biologiya” ixtisası üzrə bitirib.

Biologiya üzrə elmlər doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 184, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 124-dür.

30 iyun 2014-cü ildə “bitki fiziologiyası” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı (10-dan çox olmamaqla):

1. Али-заде В., Абуталыбов М.ГаниевВ. Значение кальция в регуляции электрогенеза растительных клеток. Доклады АН СССР, № 4, 1982

2. Али-заде В., Ахундова Т., Алиева Ф. Роль кинетина в регуляции движущих сил транспорта калия в клетках эпидермиса корня. Физиол. раст., т. 35, № 4, 1988

3. Ali-zade V., Gadjiyev V., Akhundova T., Alieva F., GasanovR. Regulation of electrogenesis of root cells at low pH. Plant and Soil Kluwer Acad. Publ. Eds.R.A.Date et al. 1995, p. 385-388

4. AkhundovaT.,Alieva F.,ZeinalovaZ. The importance of calcium in the regulation of potassium transport in the root cells Tr. J. of Botany, № 5, 1997, 259-263

5. Ali-zade V.M., Shirvani T.S., Schmohl N., Alirzayeva E.G., Annagiyeva M.A., Fecht M. and Horst W.J. Changes in protein content and protease activity in roots of Zea mays (L.) in response to short-term aluminium treatment. Plant nutrition: food security and sustainability of

agro-ecosystems through basis and applied research. Kluwer Acad. Publ. Eds. W.J. Horst et al., 2001, v.92, p.518-520

6. Alirzayeva E.G., Shirvani T.S., Alverdiyeva S., Yazici M.A., Ali-zade V.M., Cakmak I. Heavy metal accumulation in Artemisia and foliaceous lichen species from the Azerbaijan flora. Forest, Snow and Landscape Res. Switzerland, 2006, v. 80, N 3, p. 339-348

7. Schatz G., Shulkina T., Nakhutsrishvili G., Batsatsashvili K., Ali-zade V., Kikodze D., Geltman D., Ekim T. Development of Plant Red List Assessments for the Caucasus Biodiversity Hotspot. “Status and protection of globally threatened species in the Caucasus” Eds. N. Zazanashvili and David Mallon, Tbilisi: CEPF, WWF, 2009, p.188-192

8. Ali-zade V., Alirzayeva E., Shirvani T. Plant resistance to anthropogenic toxicants: approaches to phytoremediation. “Plant adaptation and Phytoremediation” Eds: M.Ashref, M.Ozturk and M.S.A.Ahmad Springer, 2010, XII, Chapter 9, p.173-192

9. Alirzayeva E., Ali-zade V., Shirvani T., Roemheld V., Cakmak I. Genetic capacity of some medicinal plants to accumulate heavy metals. Eds, A.Ahmad, T.O.Siddiqi, M.Iqbal. Medicinal plants in Changing Environment. Capital Publ. Company, New Delhi, India, 2011, Chapter 6, p.89-114

10. Али-заде В.,Ширвани Т., Алирзаева Э. Устойчивость растений к токсичности металлов нефтяных углеводородов. Подходы к фиторе-медиации. Элм, 2011, 280 с.

Əsas nəticələri:

Bitkilərin kök hüceyrələrində elektrogenezin formalaşmasında və ion nəqliyyat sistemində hormonal və ion tənzimləyici mexanizmlərin qanunauyğunluqları, həmçinin stress zamanı kalium nəqlinin hərəkətverici qüvvəsinin inkişafında sitokinlərin müdafiə rolu aşkarlanmışdır. Mühitin gərginlik faktorları şəraitində bitkilərin fəaliyyət göstərməsinin, onların alüminiuma və bir sıra ağır metallara davamlılığının hüceyrə və molekulyar mexanizmləri müəyyənləşdirilmiş, ətraf mühit çirklənməsinin bioindikasiyası və fitoremediasiyası üçün yerli floranın bəzi bitki növləri təyin edilmişdir. Eyni zamanda Azərbaycan florasının endem

və nadir növlərinin biomüxtəlifliyinin sahələrarası tədqiqi aparılmış, mübahisəli növlər və onların statusları müasir eksperimental metodlarla qiymətləndirilmiş və mühafizə yolları işlənilmişdir.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 2

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 1

fəlsəfə doktorlarının sayı: 4

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1968–1971	Azərbaycan EA Botanika İnstitutu	Aspirant
1971–1973	Azərbaycan EA Botanika İnstitutu	Baş laborant
1973–1980	Azərbaycan EA Botanika İnstitutu	Kiçik elmi işçi
1980–1994	Azərbaycan EA Botanika İnstitutu	Böyük elmi işçi
1994–1995	Azərbaycan EA Botanika İnstitutu	Aparıcı elmi işçi
1995–hal-hazırda	Azərbaycan EA Botanika İnstitutu	Şöbə müdiri
1996–2011	Azərbaycan EA Botanika İnstitutu	Elmi işlər üzrə direktor müavini
2011–hal-hazırda	Azərbaycan EA Botanika İnstitutu	Direktor
2014–hal-hazırda	AMEA Mərkəzi Nəbatat Bağı	Direktor v.i.e.

Qarayev Zakir Ömər oğlu

27 noyabr 1941-ci ildə anadan olub.

Azərbaycan Tibb Universitetini “mikrobiologiya” ixtisası üzrə bitirib.

Tibb elmləri doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 214, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 148-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “mikrobiologiya” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Tibbi mikologiya (həmmüəlliflər)/ Bakı, “Təbib” nəşriyyatı, 2007, 410 səh.

2. Патогенез кандидоза и аллергии к грибам рода Candida. (соавторы)Баку, 2007, 215 səh.

3. 1-(2-морфолитиометил-етокси)-2 метил-пиррол, проявляющий антимикробную активность (соавторы)// “İxtiralar, faydalı modellər, sənaye nümunələri”, Положительное решение на патент. 2008, № 4,стр. 63. 30.12.2008

4. MRSA Problem in Azerbaijan Hospitals (həmmüəllif)// The 3rd Eurasia Congress of infectious diseases. 01-04 October Baku, Azerbaijan. p.307, 2009.

5. Antimikrob fəallıq göstərən 1- (2-morfolinometilkarboniletoksi)-2-metilpirrol (həmmüəlliflər)// Azərbaycan Respublikası Standartlaşdırma Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi, 2009, Patent №2009 0192.

6. Об эффективности физиотерапевтического лечения воспалительных процессов верхних дыхательных путей (həmmüəlliflər) // Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Mikrobiologiya İnstitutunun elmi əsərləri 2011, cild 9, №1, səh.93-96.

7. Исследование эффекта эритромицина и изотретинона на экспрессию ТЛР2 и ТЛР4 моноцитами периферической крови у больных угревой болезнью (соавторы) // Журнал "Проблемы медицинской микологии", том 15, №3, Санкт-Петербург, 2013, стр.25-27.

8. Tibbi mikrobiologiya və immunologiya (həmmüəllif) / Bakı, "Təbib" nəşriyyatı, 2010, 860 səh.

9. Tibbi mikrobiologiya, immunologiya və klinik mikrobiologiya (həmmüəllif) / Bakı, "Təbib" nəşriyyatı, 2011, 756 səh.

10. Bakü devlet hastanelerinden izole edilen Gram negativ bakteri suşlarının antibiotik direnci (həmmüəllif) / Ankem Dergisi, 2009, Türkiyə, cilt 23, ek1, səh.41-43.

Əsas nəticələri:

Müxtəlif mikroorqanizmlər (mikromisetlər, VİÇ-infeksiya virusları), radiasiya, hormonal preparatlar, antibiotiklər və s. təsirindən orqanizmdə baş verən immun çatışmazlıqların və ikincili infeksiyaların formalaşma mexanizmlərinin tədqiqinə, diaqnostika, müalicə və profilaktika tədbirlərinin təkmilləşdirilməsinə nail olmuşdur. Z.Qarayevin dünyanın müxtəlif elmi jurnallarında nəşr olunmuş 63 elmi əsərinin "Xülasə"si ABŞ-ın Milli Səhiyyə İnstitutunun Milli Tibb Kitabxanasının rəsmi saytı olan www.pubmed.gov internet portalında yerləşdirilmişdir.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 4

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 20

fəlsəfə doktorlarının sayı: 69

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

2004-cü ildən Azərbaycan Tibb Universiteti.

Təltif və mükafatları:

Əməkdar Elm xadimi (2010).

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1962–1964	Ermənistan Respublikası, Krasnoselo rayonu	Həkim-terapevt
1968–1969	Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutu	Assistent
1968–1974	Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun Mərkəzi Elmi-Tədqiqat Laboratoriyası	Direktor
1974–1975	Leninqrad Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun Elmi-Tədqiqat Laboratoriyası	Baş elmi işçi
1975–1982	Leninqrad Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun Elmi-Tədqiqat Laboratoriyası	Direktor
1982–1993	SSRİ Səhiyyə Nazirliyinin və ÜST-nin Mikologiya və Dərin Mikozlar Elmi Mərkəzi	Direktor
1993–1994	Azərbaycan Respublikası, Elmi-Tədqiqat Mikrobiologiya, Virusologiya və İmmunologiya İnstitutu	Direktor
1998–2001	İstanbul Universiteti, İstanbul Tibb fakültəsi	Professor
2004 – hal-hazırda	Azərbaycan Dövlət Tibb Universiteti	Kafedra müdiri

Şahmuradov İlaham Əyyub oğlu

1 yanvar 1958-ci ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Universitetini (indiki BDU) “tətbiqi riyaziyyat” ixtisası üzrə bitirib.

Biologiya üzrə elmlər doktorudur.

Elmi əsərlərinin sayı 61, xaricdə çap olunan əsərlərin sayı 49-dur.

30 iyun 2014-cü ildə “bioinformatika” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı (10-dan çox olmamaqla):

1. Şahmuradov İ.A., Abdulazimova A.U., Khan F.Z., Solovyev V.V., Mustafayev N.Sh., Akbarova Y.Yu., Qamar R., Aliyev J.A. The PlantProm DB: recent updates. In: Proceedings of the 2012 International Conference on Biomedical Engineering and Biotechnology (iCBEB), 28-30 May 2012, Macau, China.

2. Solovyev V.V., Şahmuradov İ.A., Salamov A.A. (2010) Identification of promoter regions and regulatory sites. In: Computational Biology of Transcription Factor Binding (Methods in Molecular Biology). Editor: IstvanLadunga. Springer Science+Business Media, Humana Press, 2010, 674, Chapter 5, DOI 10.1007/978-1-60761-854-6-5.

3. Akhtar MN, Bukhari SA, Fazal Z, Qamar R, Şahmuradov İA (2010) POLYAR, a new computer program for prediction of poly(A) sites in human sequences. BMC Genomics, 11:646

4. Şahmuradov İ.A., Abdulazimova A.U., Aliyev J.A., Qamar R., Chohan S., Solovyev V.V. (2010)

Mono- and Bi-Cistronic Chimeric mRNAs in *Arabidopsis* and Rice Genomes. Applied and Computational Mathematics, 9, 19-33.

5. Akbarova Y.A., Şahmuradov İ.A., Solovyev V.V. (2010) Possible Functional and Evolutionary Role of Plastid DNA Insertions in Rice. Applied and Computational Mathematics 2010, 9, 66-81.

6. Şahmuradov İ.A., Solovyev V.V., Gammerman A.J. (2005) Plant promoter prediction with confidence estimation. Nucleic Acids Research 33(3):1069-1076.

7. Şahmuradov İ.A., Solovyev V.V. (2003) PromH: promoters identification using orthologous genomic sequences. Nucl. Acids. Res., 31, 3540-3545.

Şahmuradov İ.A., Akbarova Y.Yu., Solovyev V.V., Aliyev J.A. (2003) Abundance of plastid DNA insertions in nuclear genomes rice and *Arabidopsis*. Plant Molecular Biology, 52, p. 923-934.

8. Gordon L., Chervonenkis A.Ya., Gammerman A.J., Şahmuradov İ.A., Solovyev V.V. (2003).

Sequence alignment kernel for recognition of promoter regions. Bioinformatics, 19, 1964-1971.

9. Kapitonov V.V., Kolchanov N.A., Şahmuradov İ.A. (1993) Phylogenetic analysis of Alu repeats. In: “Computer analysis of genetic macromolecules. Structure, Function and Evolution”, World Scientific, 1993, 181-186.

Əsas nəticələri:

İnsan, heyvan və bitki genomlarında transkripsiyanın start saytlarının və tənzimləyici elementlərinin, ilkin mRNT-nin poliadenilləşmə saytlarının axtarışı üzrə yüksək dəqiqliyə malik bir sıra kompüter analizi vasitələri – PromH, PromHP, TSSP-TCM, nsite, nsiteM, nsiteH və POLYAR proqramları, bitkilərin RNT polimeraza II promotorları üzrə PlantProm məlumat bazası yaradılmışdır

([http://softberry.com](http://softberry.com;);

<https://210.56.13.11/index.html>).

Müəyyən edilmişdir ki, *Arabidopsis* və düyünün (*Oryza sativa*) nüvə genomlarında “Quyruq-Baş” (Tail-to-Head) yerləşmiş qonşu gen cütlərinin “dayanmadan” (*non-stop*) birgə transkripsiyası və yaranan transkriptlərin sonrakı alternativ splay-

sinqi və translyasiyası nəticəsində ximer polipeptidlər törənə bilər.

Bir sıra ali bitkilərin (Arabidopsis, düyü, şərab üzümü, qara qovaq, qarğıdalı, soya) nüvə genomunda plastid və mitoxondri mənşəli DNT ardıcılıqlarının yayılma spektri və miqyası aydınlaşdırılmış, bəzi plastid və mitoxondri genlərinin intakt nüvə nüsxələrinin ekspresiya olunmasına dəlalət edən faktlar aşkar edilmişdir.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı: 3

fəlsəfə doktorlarının sayı:

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

15 il, Azərbaycan Tibb Universiteti (professor), Bakı Dövlət Universiteti.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1979–1981	Azərbaycan SSR EA Bioloji Tədqiqatlar Elmi Mərkəzi	Baş laborant
1981–1982	Azərbaycan SSR EA Bioloji Tədqiqatlar Elmi Mərkəzi	Təcrübəçi-tədqiqatçı
1982–1985	SSRİ EA Sibir Bölməsinin Sitologiya və Genetika İnstitutu	Məqsədli aspirant
1985–1987	Azərbaycan SSR EA Fizika İnstitutu	Kiçik elmi işçi
1987–1988	Azərbaycan SSR EA Botanika İnstitutu	Kiçik elmi işçi
1988–1989	Azərbaycan SSR EA Botanika İnstitutu	Elmi işçi
1989–1992	Azərbaycan SSR EA Botanika İnstitutu	Böyük elmi işçi v.i.e.
1992–2002	AMEA-nın Botanika İnstitutu	Aparıcı elmi işçi
1994–1997	AR Səhiyyə Nazirliyinin Farmakologiya və Xalq Təbabəti ("AzərFarmSənaye") EİB	Baş direktorun müavini
2000–2001	Heliks Tədqiqat İnstitutu (Yaponiya)	Dəvət olunmuş tədqiqatçı
2001–2004	London Universiteti, Royal Holloway Kolleci (Birləşmiş Krallıq)	Dəvət olunmuş tədqiqatçı
2002–2003	AMEA-nın Botanika İnstitutu	Laboratoriya müdiri v.i.e.
2003–hal-hazırda	AMEA-nın Botanika İnstitutu	Laboratoriya müdiri
2007–2010	COMSATS İnformasiya Texnologiyaları İnstitutu (İslamabad, Pakistan)	Əcnəbi professor
2012–hal-hazırda	Azərbaycan Tibb Universiteti	Professor

Qurbanov Elşad Məcnun oğlu

2 yanvar 1951-ci ildə anadan olub.

Bakı Dövlət Universitetini “biologiya-botanika” ixtisası üzrə bitirib.

Biologiya üzrə elmlər doktoru, professorudur.

Elmi əsərlərinin sayı 235, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 101-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “botanika” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Растительный мир бассейна р.Нахичеванчая. Баку, 1996, 248 с. Моноqраfiya
2. Флора и растительность Атропатанской провинции (в пределах Азербайджанской Республики). Баку, Элм, 2007, 233 с. Моноqраfiya
3. Ali bitkilərin sistematikası. Bakı, «Bakı universiteti» nəşriyyatı, 2009, 420 s. Dərslik.
4. Dərman bitkiləri. Bakı, «Bakı universiteti» nəşriyyatı, 2009, 356 s. Dərslik.
5. İR-in Ərdəbil bölgəsində kartof sort nümunələrinin aqrobioloji xüsusiyyətləri və onların seleksiyada əhəmiyyəti. İran–Təbriz, 2012, 307 s. Monoqrafiya.
6. Azərbaycanın Qırmızı Kitabı, 2 cild. Bakı, 2013.
7. Change of the morpho-anatomical structure of laves of *Ligustrumjaponicum* and *Oleauropea* caused by heavy metal pollution. Caspian

Journal of Applied Sciences Research., 2 (2) 2013, pp. 29-35.

8. Physiological and Morphological Changes of Urban Trees as Ecological Indicators of Heavy Metal Stress. International Caucasian Forestry Symposium. Abstract book. October 24-26, Artvin-Turkey, 2013, p. 169.

9. Antioxidant enzymes, fluctuating asymmetry and Morphological Changes of Urban Trees as Ecological Indicators of Heavy Metal Stress. International Journal of Pharmaceutical Science and Health Care. Issue 3, February 2013, p.1-18.

10. Brioindication of trace metal pollution in the atmosphere of Baku city using *Ligustrum-japonicum*, *Oleauropea* and *Pyracanthacoccinea* Leaves. Journal of environmental engineering and landscape management. Volume 00(00), 2013, p.1-7.

Əsas nəticələri:

İlk dəfə Azərbaycan Respublikası üçün morfoloji, ekoloji əlamətlərinə, dominant və subdominant növlərinə görə digər bitkilik tiplərindən fərqlənən “səhra” bitkilik tipinin Azərbaycan Respublikası ərazisində, “pseudomakki” bitkilik tipinin Talışda, Böyük və Kiçik Qafqaz dağlarında yayıldığını sübut etmiş, elmə yenilik kimi gətirmiş və bitkilik xəritəsinə əlavə etmişdir. O, Azərbaycan florası üçün onlarla növün yeni yayılma areallarını müəyyənləşdirmişdir.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 4

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı: 10

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

1982-ci ildən BDU-nun Botanika kafedrasında müəllim, baş müəllim, 1992-ci ildən kafedra müdiri.

Təltif və mükafatları:

“Tərəqqi” medalı (2009), İlin alimi (2009, 2012), İlin müəllimi (2010), Təhsil Nazirliyinin Fəxri fərmanları (2010, 2012).

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1979–1982	AMEA-nın Botanika İnstitutu	Əyani aspirant
1982	Bakı Dövlət Universiteti	Müəllim, baş müəllim
1992–hal-hazırda	Bakı Dövlət Universiteti	Kafedra müdiri
2008–hal-hazırda	AMEA-nın Dendrologiya İnstitutu	Baş elmi işçi
2013–hal-hazırda	Bakı Dövlət Universiteti	Baş elmi katibi

Məmmədov Tərhan Həzərpaşa oğlu

2 may 1958-ci ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Universitetini (indiki BDU) “kimya” ixtisası üzrə bitirib.

Biologiya üzrə elmlər doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 180, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 160-dır.

30 iyun 2014-cü ildə “molekulyar biologiya” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. *In vivo* deglycosylation of recombinant proteins in plants by co-expression with bacterial PNGase F. *Bioengineered*. 2013, 17, 4(5).

2. Production of non-glycosylated recombinant proteins in *Nicotiana benthamiana* plants by co-expressing bacterial PNGase F. *Plant Biotechnology Journal*, 2012, 10(7), 773-82.

3. Antibodies to plant-produced *Plasmodium falciparum* sexual stage protein Pfs25 exhibit transmission blocking activity. *Human vaccine*, 2011, 7, 191–198.

4. Green algae *Chlamydomonas reinhardtii* possess endogenous sialylated N-glycans. *FEBS Open Bio*, 2011, 1, 15-22.

5. Gene synthesis by integrated polymerase chain assembly and PCR amplification using a high-speed thermocycler. *J Microbiol Methods*. 2009, 79(3):295-300.

6. Molecular chaperon activity of tomato (*Lycopersicon esculentum* Mill.) Endoplasmic Reticulum-Located Small Heat-Shock Protein. *Journal of Plant Research*, 2008, 121: 235-243.

7. A Fundamental Study of the PCR Amplification of GC-Rich DNA Templates. *Comput. Biol. Chem.*, 2008, 32(6): 452-457.

8. Rational de novo gene synthesis by rapid polymerase chain assembly (PCA) and expression of endothelial protein-C and thrombin receptor genes. *J Biotechnology*, 2007, 131(4): 379-387.

9. Identification and expression analysis of two inorganic C-and N responsive genes encoding novel and distinct molecular forms of eukaryotic phosphoenolpyruvate carboxylase in the green microalga *Chlamydomonas reinhardtii*. *The Plant Journal*, 2005, 42: 832–843.

10. Characteristics and Sequence of Phosphoglycolate Phosphatase from an Eukaryotic Green Alga *Chlamydomonas reinhardtii*. *J Biol. Chem.*, 2001, 276 (49): 45573-45579.

Əsas nəticələri:

İlk dəfə olaraq, karboanhidraza fermenti *Cicer arietinum* bitkisindən təmizlənərək xarakterizə olunmuşdur. Eyni zamanda bitki mənşəli karboanhidraza ilk dəfə olaraq kristal şəkildə alınaraq, elektron mikroskop ilə tədqiq edilmişdir. Nəticədə bu fermentin oktamer quruluşuna malik olması ilk dəfə olaraq sübut edilmişdir.

Bitki sistemi daxil olmaqla eukariotik sistemlərdə qlükansız zülal sintezini təmin edən ekspressiya sistemi işlənilib hazırlanmışdır.

Karbon qazı fiksasiya edən orqanizm olan yaşıl yosunda 1,4 qalaktoza ilə birləşmiş sialik turşu qalığından ibarət qliko-zülalların mövcudluğu kəşf edilmişdir.

Fototənəffüsün əsas fermenti olan Fosfoqlikatfosfataza (FQF) fermenti ilk dəfə olaraq eukariotik orqanizmdən təmiz halda alınmış və bu da fermentin gen quruluşunu ilk dəfə açmağa imkan vermişdir. FQF-nin nukleotid və amin turşu ardıcılığı müəyyən olunaraq məlumatlar GenBank Məlumat bazasına yerləşdirilmişdir.

C.reinhardtii yaşıl yosununda C₄ fotosintezin açar fermenti olan PEP-karboksilazanın yeni genləri və katalitik subvahidləri aşkar edilmişdir.

Dünyada ən sürətli sintetik gen sintez edən biotexnologiya işlənilib hazırlanmışdır.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 15

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı: 16

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

2007-ci ildən Nebraska-Lincoln Universiteti (ABŞ), Akdeniz Universiteti (Türkiyə).

Təltif və mükafatları:

STA – Yaponiya Elm və Texnologiya Agentliyinin mükafatı (1998);

STA – Yaponiya Elm və Texnologiya Agentliyinin mükafatları (2001–2002);

JIRCAS mükafatları (2001–2002).

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1986–1987	Azərbaycan EA-nın Botanika İnstitutu	Kiçik elmi işçi
1987–1987	Azərbaycan EA-nın Botanika İnstitutu	Elmi işçi
1989–1990	Azərbaycan EA-nın Botanika İnstitutu	Böyük elmi işçi
1990–1998	Azərbaycan EA-nın Botanika İnstitutu	Aparıcı elmi işçi
1998–2001	Tohoku Milli Kənd Təsərrüfatı Araşdırma Mərkəzi, Yaponiya	STA Fellow
2001–2002	JIRCAS, Okinava Subtropik Station, Okinava, Yaponiya Nebraska Linkoln Universiteti (UNL), ABŞ	Dəvətli tədqiqatçı
2002–2006	Nebraska Linkoln Universiteti (UNL), ABŞ	Baş tədqiqatçı
2006–2009	Fraunhofer ABŞ Molekulyar Biotexnologiya Mərkəzi	Professor
2009–2014	Akdeniz Universiteti	Qrup rəhbəri
2014–hal-hazırda	Kənd Təsərrüfatı Biotexnologiyası şöbəsi, Antalya, Türkiyə	Professor

İsmayilov Amin İsmayil oğlu

14 mart 1951-ci ildə anadan olub.

Azərbaycan Politeknik İnstitutunu “torpaqşünaslıq” ixtisası üzrə bitirib.

Aqrar elmlər üzrə elmlər doktoru, professorudur.

Elmi əsərlərinin sayı 98, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 44-dür.

30 iyun 2014-cü ildə “torpaqşünaslıq” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Torpaqların konseptual diaqnostik modelləri. Elm, Bakı, 2000, 274 s.

2. Azərbaycan torpaq təsnifatının WRB sistemi ilə korrelyasiyası (həmmüəlliflərlə), Bakı, Elm, 2002, 252 s.

3. Azərbaycan torpaqlarının informasiya sistemi. Bakı, Elm, 2004, 308 s.

4. Soil Resources of Azerbaijan. In: “Soil Resources of Mediterranean and Caucasus Countries”, Y. Yigini, P. Panagos, and L. Montanarella, (eds). (2013), Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg. 243 p. (chapter 18-39).

5. Использование ГИС в управлении земельными ресурсами. Сб. матер. IV Всероссийской научной конф. с межд. участием. Т.3. г. Томск, 2010, 84-92 стр.

6. Почвенная база данных для обеспечения устойчивого развития Азербайджана. Мат. VII Международной научной конференции “Устойчивое

развитие горных территорий в условиях глобальных изменений” Направление 2, секция 1, Владикавказ, 2010, 309-313 стр.

7. Почвы Азербайджана в почвенной географической информационной системе Европейского Союза. Матер. Всероссийской научной конференции., Москва, 2011, 733-739 стр.

8. Разработка цифровой базы почвенных данных Азербайджана в формате почвенной географической информационной системы ЕС. РАСХН, Рязанский ГАУ, ВНИИГиМ, Рос. Общ. почв, Сб. Науч. Тр., Выпуск 9, Рязань, 2011, 148-153 стр.

9. ГИС в почвенно-экологических исследованиях Азербайджана. Матер. докл. VI Съезда общества почвоведов им. В.В. Докучаева к.3, Петрозаводск, 2012, 213-214 стр.

10. Optimization Problems of Soil Fertility. Soil-Water Journal Vol. 2 (2013) Number 2(1) pp.1085-1090, Special Issue for AGRICASIA “2013” 1st Central Asia Congress on Modern Agricultural Techniques and Plant Nutrition”, Bishkek, 2013, 1085-1090 p.

Əsas nəticələri:

Azərbaycanda torpaq informatikasının elmi əsaslarının yaradılması, torpaqların mövcud vəziyyətinin qiymətləndirilməsi üçün ekspert sistemlərinin yaradılması, CİS bazasında rəqəmsal torpaq xəritələrinin yaradılması, torpaqların konseptual diaqnostik modellərinin hazırlanması, torpaq münbitliyinin riyazi modelləşdirilməsi, torpaq-ekoloji mühitin coğrafi informasiya sistemləri əsasında Məlumat Bazasının yaradılması.

Avropa Torpaq Verilənləri Bazasının Genişləndirmə proqramı çərçivəsində, Avropa İttifaqının torpaq-coğrafi məkanına inteqrasiya tələblərinə uyğun, CİS bazasında 1:1000000 miqyasında Azərbaycan torpaqlarının məlumat bazasının ilkin versiyasının hazırlanması. Tədqiqat işlərinin nəticələri 2013-cü ildə Avropa İttifaqının nəşr evi tərəfindən çap edilmiş “Aralıq dənizi və Qafqaz ölkələrinin torpaq ehtiyatları” kitabında “Azərbaycanın torpaq ehtiyatları” fəslə kimi dərc olunmuşdur.

Kadr hazırlığı:
elmlər doktorlarının sayı:
fəlsəfə doktorlarının sayı: 1

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat İnstitutunun
Geomatika kafedrasının professoru.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1975–2014 (1997-ci ildən əvəzçiliklə)	AMEA Torpaqşünaslıq və Aqrokimya İnstitutu	Aspirant, elmi işçi, böyük elmi işçi, qrup rəhbəri, laboratoriya rəhbəri
1997–2009	Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsinin Dövlət Torpaq Kadastrı və Monitorinqi Elm-İstehsalat Mərkəzi	Direktor
2009–hal-hazırda	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat İnsti- tutunun Geomatika kafedrası	Professor

Əkbərov Zeynal İbaoglu

28 sentyabr 1952-ci ildə anadan olub.

Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı İnstitutunu (Gən-
cə) “aqronomluq” ixtisası üzrə bitirib.

Aqrar elmlər üzrə elmlər doktorudur.

Elmi əsərlərinin sayı 141, xaricdə çap olunan
əsərlərinin sayı 66-dır.

30 iyun 2014-cü ildə “aqrar” ixtisası üzrə AMEA-nın
müxbir üzvü seçilib

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Babayeva S., Akparov Z., Abbasov M. et al.
Diversity analysis of Central Asia and Caucasian lentil
(*Lens culinaris* Medik.) germplasm using SSR
fingerprinting // Genet Resour Crop Evol., 2009,
56:293–298

2. Akparov Z.I., Askerov A.M., Mamedova P.B.,
Kadyrov I.G., Mamedov A.T. Редкие и исчезающие
дикие сородичи культурных растений флоры Аб-
шерона и Кобустана // Бюллетень Никитского бо-
танического сада, 2009, Вып. 99, с. 26-30

3. Akparov Z.I., Mamedov X.I. Прогностическая
модель морфобиологических признаков для вы-
сокоурожайных сортов арахиса // Ж. “Аграрная
наука», Москва, 2010, № 5,

4. Batello C., Avanzato D., Akparov Z. et al.
Gardens of biodiversity: Conservation and use of
genetic resources for food and agriculture in the
Southern Caucasus. FAO, Roma, 2010, 363 p.

5. N.Maxted, Z.Akparov, M.Aronsson et al. Cur-
rent and Future Threats and Opportunities Facing Eu-
ropean Crop Wild relative and Landrace Diversity.
Agrobiodiversity Conservation: Securing the Diversity
of Crop Wild Relatives and Landraces (eds N. Maxted
et al.) CAB International 2012. p. 333-353

6. Akparov Z., Maghradze D., Bobokashvili Z.,
Musayev M., Mammadov A. The importance, usage,
and prospective of crop wild relatives of fruits,
grapevine, and nuts in Georgia and Azerbaijan // Ac-
taHorticulturae 948, ISHS, 2012, p. 33-40

7. Akparov Z., Askerova R., Mammadov A. Following
Olive Footprints in Azerbaijan, The Marvel of Nature //
In: “Following Olive Footprints (*Olea europaea* L.)”, ed-
ited by Mohamed El-Kholy, DamianoAvanzato etc. AARI-
NENA, IOC, ISHS (ScriptaHorticulturae N. 13), p. 48-57

8. Maxted N., Aronsson M., Asdal A., Akparov Z.
et al. Current and Future Threats and Opportunities

Facing European Crop Wild relative and Landrace Diversity Agrobiodiversity Conservation: Securing the Diversity of Crop Wild Relatives and Landraces (eds N. Maxted et al.) CAB International 2012, p. 333-353

9. Akparov Z., Mammadova S., Mammadov A. Mobilization and conservation of the seed pool of plant genetic resources in Azerbaijan // Russian Journal of Genetics: Applied Research, 2013, Volume 3, Issue 1, pp 26-29

10. Əkrərov Z.İ. Azərbaycanın bitki genetik ehtiyatlarının öyrənilməsi və seleksiyada istifadəsi. Monoqrafiya. Bakı: "Elm" nəşriyyatında çapda, 2014.

Əsas nəticələri:

Nadir və itmək təhlükəsində olan növlərin arealları dəqiqləşdirilmiş, itmə təhlükələri müəyyən edilmiş, mühafizəsi üçün elmi tövsiyələr işlənilib-hazırlanmışdır;

Sort xüsusiyyətləri və mineral qidalanmadan asılı olaraq, soya bitkisiindən yüksək və keyfiyyətli məhsul alınmasını təmin edən fotosintez xüsusiyyətləri müəyyən edilmişdir;

İntensiv və ekstensiv tipli genotiplərin fotosintez xüsusiyyətlərini tədqiq etməklə yüksək fotosintezedic sistem quruluşu müəyyən edilmişdir;

Genotiplərin fotosintez əlamətlərinə görə bir-birindən fərqləndiyi göstərilməklə onların arasında qarşılıqlı əlaqənin mövcudluğu və ümumi fotosintetik potensialda ayrı-ayrı orqanların payı müəyyən edilmişdir;

Əlverişli şəraitdə intensiv tipli sortlarda yüksək fotosintez əlamətlərinin mütənasib artmasına əsasən onların eyni genotipdə birləşdirilməsinin mümkün olduğu aydınlaşdırılmışdır;

Suvarma şəraitində soyadan yüksək məhsul alınmasını təmin edən intensiv becərmə texnologiyası işlənilib hazırlanmışdır;

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1981–1988	ET Əkinçilik İnstitutu	Kiçik elmi işçi
1988–1992	ET Əkinçilik İnstitutu	Böyük elmi işçi
1992–2000	ET Əkinçilik İnstitutu	Elmi işlər üzrə direktor müavini
2000–2002	Kənd Təsərrüfatında Özəl Bölmənin İnkişafına Yardım Agentliyində, Dünya Bankının Kənd Təsərrüfatının Kreditləşməsi və İnkişafı layihəsində, Müsabiqəli Qrantlar Proqramında Kənd Təsərrüfatı Tədqiqatları Şurasının icraçı katibliyi	Müşavir
2002-ci ildən bu günə kimi	AMEA-nın Genetik Ehtiyatlar İnstitutu	Direktor

Paxlalı bitkilərinin Respublikanın təbii-iqlim şəraitinə uyğun, kompleks qiymətli əlamət və xüsusiyyətlərə malik yüksək məhsuldar sortların morfofizioloji parametrləri müəyyən edilmiş və optimal modelləri yaradılmışdır;

6 bitki sortu rayonlaşdırılmışdır;

Müxtəlif toxum məhsuldarlığı ilə səciyyələnən sortların donor-akseptor xüsusiyyətləri aydınlaşdırılmışdır;

Bitki nümunələrinin davamlı, yüksəkdən məhsuldarlığına və keyfiyyətə malik, qiymətli təsərrüfat əlamətləri ilə fərqlənən genetik mənbələri seçilmiş və perspektiv formalar kimi seleksiyada istifadə edilmiş tövsiyə edilmişdir;

Azərbaycanda BGE sahəsində elmi fəaliyyətləri əlaqələndirməyə və istiqamətləndirməyə, onların etibarlı mühafizəsi və səmərəli istifadəsini optimallaşdırmağa imkan verən modellər yaradılmışdır;

BGE-nin yeni təsnifatı işlənilib-hazırlanmışdır;

Nadir və itmək təhlükəsində olan növlərin mühafizə strategiyaları üzrə yeni metodologiyalar təklif edilmişdir;

Genbank nümunələrinin həyat qabiliyyəti potensialının funksional diaqnostikası və ömürsürəkliyinin genetik proqnozlaşdırılmasının elmi əsasları işlənilib-hazırlanmışdır;

Genbank nümunələrinin mühafizəsinin universal, yüksək həlledici qabiliyyətə malik təcrübi modelləri yaradılmış və kəmiyyət meyarları işlənilib hazırlanmışdır.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 6

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı: 4

İmanov Muxtar Kazım oğlu

28 may 1965-ci ildə anadan olub.

Bakı Dövlət Universitetini “filologiya” ixtisası üzrə bitirib.

Filologiya üzrə elmlər doktoru, dosentdir.

30 iyun 2014-cü ildə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Elmi əsərlərinin sayı 120, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 10-dur.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı (10-dan çox olmamaqla):

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1977–1980	Şərur rayonu, Həməzəli kənd orta məktəbi	Müəllim
1980–1983	AMEA-nın Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu	“Ədəbiyyat nəzəriyyəsi” ixtisası üzrə əyani aspirant
1983–1992	AMEA-nın Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu	Kiçik elmi işçi, elmi işçi və böyük elmi işçi
1992–2000	“Yazıçı” nəşriyyatı	Baş redaktor
2001–2003	AMEA-nın Folklor Elmi Mədəni Mərkəzi	Böyük elmi işçi
2004–2007	AMEA-nın Folklor İnstitutu	Böyük elmi işçi
2007–2011	AMEA-nın Folklor İnstitutu	Aparıcı elmi işçi
2011-ci ildən	AMEA-nın Folklor İnstitutu	Direktor

1. Müasir Azərbaycan nəsrində psixologizm. Bakı, Elm, 1991.

2. Bu yurd bayquşa qalmaz. Bakı, Yazıçı, 1995 (həmmüəllifli).

3. Azərbaycan folkloru antologiyası. VII kitab. Zəngəzur folkloru. Bakı, Səda, 2005 (həmmüəllifli).

4. Gülüşün arxaik kökləri. Bakı, Elm, 2005.

5. Xalq gülüşünün poetikası. Bakı, Elm, 2006.

6. Ədəbiyyat. Dərs vəsaiti. Bakı, Abituriyent, 2010 (həmmüəllifli).

7. Folklorlarda obrazın ikiləşməsi. Bakı, Elm, 2011.

8. Epos. Nəsr. Problemlər. Bakı, Elm, 2011.

9. Qarabağ: Folklor da bir tarixdir. I, II, III, IV, V, VI kitablar. Bakı, Elm və təhsil, 2012–2013 (Layihə rəhbəri).

10. Portretlər. Bakı, Nurlan, 2013.

Əsas nəticələri:

Azərbaycan nəsrində bədii psixologizmin etnik özünüifadə kodu kimi modelləşdirilməsi; Azərbaycan xalq gülüş mədəniyyəti ilə bağlı elmi konsepsiyanın yaradılması

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı: 3

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

3 il, Naxçıvan Dövlət Universiteti.

Mütəllimov Təhsim Mütəllim oğlu

18 yanvar 1932-ci ildə anadan olub.

Bakı Dövlət Universitetini “filologiya” ixtisası üzrə bitirib.

Filologiya üzrə elmlər doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 68, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı

30 iyun 2014-cü ildə “ədəbiyyatşünaslıq” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı (10-dan çox olmamaqla):

1. Dramatik növ. Ədəbiyyatşünaslığın əsasları. Bakı, “Maarif” nəşriyyatı, 1963, 0.8 ç.v.(məqalə).

2. Süleyman Sani Axundov. Azərbaycan sovet ədəbiyyatı. Bakı, “Maarif” nəşriyyatı, 1966, 0,4 ç.v.(məqalə).

3. Əbülhəsən Ələkbərzadə. Azərbaycan sovet ədəbiyyatı. Bakı, “Maarif” nəşriyyatı, 1966, 08. ç.v.(məqalə).

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1957–1959	Azərbaycan Dövlət Universitetinin qiyabi şöbəsində məsləhət məntəqəsinin müdiri	
1963–1965	Azərbaycan Dövlət Universitetinin Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi kafedrası	Baş müəllim
1965–1978	Azərbaycan Dövlət Universitetinin Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi kafedrası	Professor

4. Nəsr (Böyük Vətən müharibəsi dövrü). Azərbaycan sovet ədəbiyyatı. Bakı, “Maarif” nəşriyyatı, 1966, 07. ç.v. (məqalə).

5. Ə.Əbülhəsənin yaradıcılığı. Bakı, Azərənəşr, 1969, 6 ç.v. (kitab).

6. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatında ədəbi məktəblər (dərs vəsaiti). Bakı, ADU nəşriyyatı, 1978, 5 ç.v.

7. Mir Cəlal Paşayev. Fikrin karvanı. Bakı, “Yazıçı” nəşriyyatı, 1984, 05. ç.v. (məqalə).

8. Zamanın hökmü. Əbülhəsən. Seçilmiş əsərləri, I cild, Müqəddimə, Bakı, Azərbaycan Dövlət nəşriyyatı, 1984, 0,4 ç.v.(məqalə).

9. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin poetikası. Bakı, “Yazıçı” nəşriyyatı, 1988, 17 ç. v. (kitab).

10. Bədii ədəbiyyatın inikas tiplərinin müş-tərəfliyi. Təfəkkür jurnalı, 2000, № 1.

Əsas nəticələri:

Klassik və müasir ədəbiyyatımızın görkəmli adiblərinin yaradıcılığı, mühüm nəzəri məsələlərinin elmi təhlili.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı: 8

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

Bakı Dövlət Universiteti (professor).

Təltif və mükafatları:

Respublika Dövlət Mükafatı laureatı, Prezident təqaüdü, “Qızıl qələm” mükafatı.

Nağısoylu Möhsün Zellabdin oğlu

1 sentyabr 1946-cı ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Universitetini “şərqsünaslıq-filologiya” ixtisası üzrə bitirib.

Filologiya elmləri doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 285, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 28-dir.

30 iyun 2014 ildə “ədəbiyyatşünaslıq” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Orta əsrlərdə Azərbaycanda tərcümə sənəti. Bakı, 2000, 264 s. (monoqrafiya)
2. Füzulinin “Hədiqətüs-süəda” əsəri. Bakı, 2002, 142 s. (monoqrafiya)
3. XVI əsr Azərbaycan tərcümə abidəsi “Şühədanamə”. Bakı, 2003, 192 s. (monoqrafiya)
4. Şirazin “Gülşəni-raz” tərcüməsi. Bakı, 2004, 380 s. (monoqrafiya)
5. Əhmədinin “Əsrarnamə” tərcüməsi. Bakı, 2005, 244 s. (monoqrafiya)
6. A.Bakıxanovun “Riyazül-qüds” əsəri. Bakı, 2006, 164 s. (monoqrafiya)
7. Şeyx Səfi təzkirəsi (nəşrə hazırlayan). Bakı, 2006, 932 s.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
01.02.1972 09.05.1976 10.05.1976	Azərbaycan EA Respublika Əlyazmalar fondu	Baş laborant
01.12.1980 02.12.1980	Azərbaycan EA Respublika Əlyazmalar fondu	Kiçik elmi işçi
24.11.1987 08.02.1988	Azərbaycan EA Respublika Əlyazmalar fondu	Böyük elmi işçi
bu günədək	AMEA Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutu	Şöbə müdiri

8. Həzininin “Hədisi-ərbəin” tərcüməsi. Bakı, 2008, 432 s. (monoqrafiya)

9. XVI əsr Azərbaycan tərcümə əsəri “Kəvamilüt-təbir”. Bakı, 2011, 246 s. (monoqrafiya)

10. Əhmədi Təbrizi və “Əsrarnamə” tərcüməsi. Bakı, 2012, 260 s. (monoqrafiya)

Əsas nəticələri:

Orta əsrlərdə ərəb və fars dillərindən Azərbaycan türkcəsinə tərcümə edilmiş əsərlərin əlyazmaları ilk dəfə olaraq müəyyən edilmiş, onların mətnləri orijinaları ilə müqayisəli şəkildə filoloji aspektdə araşdırılmışdır. Klassik Azərbaycan tərcümə sənətinin başlıca növ və xüsusiyyətləri aşkara çıxarılmışdır. Orta əsr Azərbaycan tərcümə əsərləri əlyazmalarının milli ədəbiyyatın, milli ədəbi dilin inkişafı və zənginləşməsindəki müstəsna rolu, klassik mütərcimlərin ədəbi dilə gətirdiyi bir sıra yeni sözlər müəyyən edilmişdir. Şirazin “Gülşəni-raz” (1426) və Həzininin “Hədisi-ərbəin” (1504) adlı tərcümə əsərlərinin əlyazmaları ilk dəfə Azərbaycan elmi ictimaiyyətinə təqdim edilmiş və onların mətnləri geniş filoloji araşdırma ilə nəşrə hazırlanmışdır. Azərbaycan tərcümə ədəbiyyatı tarixi problemləri, onun təşəkkülü və inkişaf yolu geniş şəkildə tədqiq olunmuşdur. Həmçinin orta əsrlərə aid bir neçə əsərin əlyazmasının mətni ilk dəfə olaraq nəşrə hazırlanmışdır.

Farsdilli əlyazmaları kataloqunun I, II və III cildləri nəşrə hazırlanmışdır.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı 10

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

Qafqaz Universiteti (1996–2002), Sumqayıt Dövlət Universiteti (2003–2011), Bakı Slavyan Universiteti (2013–2014).

Təltif və mükafatları:

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Fəxri Fərmanı, AMEA Rəyasət Heyətinin Fəxri Fərmanı.

Paşayeva Nərgiz Arif qızı

13 dekabr 1962-ci ildə anadan olub.

Bakı Dövlət Universitetini “filoloq” ixtisası üzrə bitirib.

Filologiya üzrə elmlər doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 54-dür.

30 iyun 2014-cü ildə “ədəbiyyatşünaslıq” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 6-dır.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı (10-dan çox olmamaqla):

1. Sabirin novatorluğu. Monoqrafiya. Bakı, 1997, 224 s.

2. Antik ədəbiyyat tarixi. I hissə. Qədim Yunan ədəbiyyatı. Dərslük. Bakı, 1997, 402 s.

3. Antik ədəbiyyat tarixi. II hissə. Qədim Roma ədəbiyyatı. Dərslük. Bakı, 2000, 398 s.

4. Dünya deyilən sənmişsən. Kitab. İstanbul, 2002, 198 s.

5. Человек – образ – литература. Monoqrafiya. Bakı: Mütərcim, 2003. 184 s.

6. İnsan bədii tədqiq obyektini kimi (xalq yazıçısı Elçinin yaradıcılığı əsasında). Monoqrafiya. Bakı: XXI – Yeni Nəşrlər Evi, 2003, 255 s.

7. Yeniləşən ədəbiyyatın yeni insanı (xalq yazıçısı Elçinin yaradıcılığı əsasında). Monoqrafiya. Bakı: ATİ, 2004, 224 s.

8. Şərqi ruhu və Qərbin idraki // “Şərq və Qərb: ortaq mənəvi dəyərlər, elmi-mədəni əlaqələr” adlı Beynəlxalq İbn-Ərəbi simpoziumun materialları. Bakı, 2009.

9. Əl-Fərabî və varlığın birliyi // “Əl-Fərabî və Avropa İntibahı” adlı Beynəlxalq elmi konfransın materialları. Paris, 2010.

10. Этические основы государственного управления // Международная научная конференция “От Древней Руси к Российской Федерации: история российской государственности». Москва, 2012.

Əsas nəticələri:

İnsanın bədii-estetik dərk, bədii ədəbiyyatda insan konsepsiyası Azərbaycan ədəbiyyatında folklardan başlayaraq son dövrlərə qədər ekzistensializm fəlsəfi cərəyanı işığında tədqiq edilmişdir. Müasir Azərbaycan ədəbiyyatında insanın bədii-estetik dərk həm dünya ədəbiyyatı, həm də estetik müstəvisində araşdırılmışdır.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı 2;

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: 31 il

Təltif və mükafatları:

1.18.11.2008-ci ildə Rusiya Federasiyası Xarici İşlər Nazirliyinin Rusiya Beynəlxalq elmi və mədəni əməkdaşlıq Mərkəzi tərəfindən Rusiya – Azərbaycan dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərində göstərdiyi xidmətlərə görə “Dostluqda göstərdiyi xidmətlərə görə” nişanı (18 noyabr 2008-ci il, vəsiqə № 1213).

2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 30 avqust 2009-cu il tarixli Sərəncamı ilə Azərbaycan elminin inkişafında göstərdiyi xidmətlərə görə “Əməkdar Elm Xadimi” fəxri adı.

3. Rusiya Federasiyasının Prezidenti D.Medvedevin 20 aprel 2011-ci il tarixli 483 sayılı Sərəncamına əsasən Rusiya–Azərbaycan mədəni əlaqələrinin inkişafında və xaricdə rus incəsənətinin təbliğində göstərdiyi xidmətlərə görə Rusiya Federasiyasının ali dövlət mükafatı ilə – “Dostluq” ordeni ilə təltif edilmişdir. 20 iyun 2011-ci ildə Rusiya Federasiyasının Prezidenti D.Medvedev Prezidentin Moskva yaxınlığındakı “Qorki” iqamətgahının Mavi zalında xüsusi xidmətlərinə görə əcnəbi vətəndaşlara ali dövlət mükafatlarının təqdim edilməsinə həsr olunmuş təntənəli mərasimdə “Dostluq” ordeni.

4. Mədəniyyət sahəsində göstərdiyi xidmətlərə görə 2011-ci ilin aprel ayında UNESCO-nun “Mədəniyyətlərin müxtəlifliyinə görə” medalı.

5. Rusiya və Azərbaycanın strateji tərəfdaşlığında humanitar tərkib hissənin möhkəmlənməsinə şəxsi töhfələrinə görə prof. N.A.Paşayeva Rusiya Federasiyasının Prezidenti D.Medvedevin

Sərəncamı ilə “Dostluq” ordeni ilə təltif edilmişdir. Mükafatı 4 aprel 2012-ci ildə Bakıda rəsmi səfərdə olan Rusiya Federasiyasının Xarici İşlər naziri S.Lavrov MDU-nun Bakı filialında şəxsən təqdim etmişdir.

6. Macarıstanın Prezidenti Pal Şmidtin 11 mart 2012-ci tarixli Sərəncamı ilə professor Nərgiz Paşayeva 30 aprel 2012-ci ildə Macarıstanın dövlət mükafatı ilə – “Xidmətlərə görə” Komandor xaç ordeni ilə təltif edilmişdir. “ÜNS” yaradıcılıq səhnəsində keçirilən təqdimat mərasimində ali dövlət mükafatını Macarıstanın Azərbaycandakı səfiri Jolt Çutoro təqdim edib.

7. “Qafqaz” Universiteti ilin adamını seçir” layihəsi çərçivəsində 2012-ci ildə “Beynəlxalq arenada Azərbaycanın təbliğində göstərdiyi xüsusi xidmətlərinə görə” nominasiyasında Fəxri Fərman.

8. 2012-ci ildə “Avropa ticarət, kommertiya və sənaye iqtisadi palatası”nın (“European Chamber

of Trade, Commerce and Industry – EEIG”) Qızıl ordeni. Mükafatı Avropa Ticarət, Kommertiya və Sənaye İqtisadi Palatası Direktorlar Şurasının sədri, professor Haynts Helmut Veypustek təqdim etmişdir.

9. Azərbaycan və Fransa əməkdaşlığının inkişafında göstərdiyi aramsız fəaliyyətinə görə 2013-cü ildə zabit dərəcəli “Akademik Palma” fransız ordeni. Mükafatı Fransanın Azərbaycandakı səfiri Paskal Monye təqdim etmişdir.

10. “Oksford Universiteti nəzdində Nizami Gəncəvi adına Azərbaycan və Qafqazşünaslıq elmi mərkəzinin” yaradılmasının təşəbbüskarı. 2013-cü ildə Oksford Universitetinin Şərqsünaslıq departamentində Oksford Universitetinin beynəlxalq inkişaf üzrə direktoru xanım Lieyzi Elder ilə Anlaşma Memorandumu imzalamışdır.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1983–1986	Bakı Dövlət Universiteti, əyani aspirantura	Aspirant
1987–1989	Bakı Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsinin Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi kafedrası	Baş laborant
1987–1989	Bakı Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsinin Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi kafedrası	Assistent
1989–1991	Bakı Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsinin Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi kafedrası	Müəllim
1991–1994	Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi kafedrası	Baş müəllim
1994–2008	Bakı Musiqi Akademiyasının Dil və ədəbiyyat kafedrası	Müdür
1994–2004	Bakı Musiqi Akademiyasının Dil və ədəbiyyat kafedrası	Dosent
2004	Bakı Musiqi Akademiyasının Dil və ədəbiyyat kafedrası	Professor
2006–b.g.	“Azərbaycan Mədəniyyətinin Dostları” xeyriyyə fondu	İdarə Heyətinin üzvü
2006–b.g.	“ÜNS” bədii yaradıcılıq səhnəsi	Yaradıcısı və bədii rəhbəri
2006–b.g.	BDU-nun nəzdində fəaliyyət göstərən filologiya elmləri doktoru və fəlsəfə doktoru dissertasiyalarının müdafiəsini keçirən D.02.181 Dissertasiya Şurası	sədr
2006–2008	Bakı Dövlət Universiteti	Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektor
2007–b.g.	Azərbaycan Yazıçılar Birliyi	Üzv
2007–b.g.	“İngiltərə–Azərbaycan xeyriyyə Cəmiyyəti”	Həmsədr
2008–b.g.	M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialı	Rektor
2009–b.g.	Bakı Dövlət Universitetinin Klassik Azərbaycan ədəbiyyatı kafedrası	Müdür (əvəzçiliklə)

Salamzadə Ərtegin Əbdül Vahab oğlu

28 avqust 1965-ci ildə anadan olub.

M.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunu “təsviri sənət tarixi və nəzəriyyəsi” ixtisası üzrə bitirib.

Sənətşünaslıq üzrə elmlər doktoru, professorudur.

Elmi əsərlərinin sayı 181, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 28-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “sənətşünaslıq” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Azərbaycan sənətşünaslığı. XX əsr. (B., 2001)
2. Məlik Ağamalov. Boyakarlıq. (London, 2000)
3. Elçin Əlibəyli: rəssam və bədii ənənə. (B., 2001)
4. Dizayn və informasiya. (B., 2006)
5. Tofiq Rəsulov. Şəbəkə. (İstanbul, 2009)
6. İncəsənət və sənətşünaslıq. (B., 2009)
7. Akmal Nur. Boyakarlıq. (İstanbul, 2011)
8. Azərbaycan sənətşünaslığı müstəqillik illərində. (B., 2013)

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1984–1987	Mədəniyyət Nazirliyinin BİE “Muzey bədii layihə”	Montajçı
1987–indiyə qədər	AMEA Memarlıq və İncəsənət İnstitutu	Direktor

Əsas nəticələri:

Azərbaycan sənətşünaslığının inkişaf mənzərəsi yaradılmış, təsviri, dekorativ-tətbiqi sənətlər və memarlıq elminin nəzəri və metodoloji problemləri araşdırılmışdır. Aparılmış tədqiqatlar nəticəsində Azərbaycan sənətşünaslıq fikrinin təkamülü XX əsr mədəni-tarixi və estetik ideyaların ümumi kontekstində izlənilmiş, milli sənətşünaslıq məktəbinin təşəkkülündə global, regional və lokal amillərin rolu aşkar edilmiş, tarixi sənətşünaslığın problemlər kompleksi təhlil edilmişdir.

Aparılmış tədqiqatların elmi yeniliyi həm də ondadır ki, burada Azərbaycan tarixi sənətşünaslığın problemlər kompleksinin təhlilinə ilk dəfə olaraq dəqiq elmlərin metodları tətbiq edilmişdir. Belə ki sistemli üçlüklər metodunun tətbiqi nəticəsində incəsənətin öyrənilməsinin yeni mədəni-tarixi modeli qurulmuş, Azərbaycan incəsənət tarixi faktları və hadisələrin empirik, təsviredici mərhələsindən izahedici mərhələsinə keçid yolları göstərilmişdir.

Azərbaycanda yeni elm sahəsi olan türkoloji sənətşünaslığın formalaşması da tədqiqatçının son nailiyyətidir. Türk incəsənəti tarixinin ümumi dövrləşmə (periodizasiya) prinsiplərinin metodoloji əsasları işlənilmiş, Azərbaycan və türk sənətinin arxetipik xarakter daşıyan bir çox eyni motiv, kompozisiya, forma və rəmzləri araşdırılmışdır.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı:

fəlsəfə doktorlarının sayı: 7

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin professoru.

Axundova Nərgiz Çingiz qızı

7 avqust 1959-cu ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Universitetini “şərqşünaslıq” ixtisası üzrə bitirib.

Tarix üzrə elmlər doktorudur.

Elmi əsərlərinin sayı 100, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 10-dur.

30 iyun 2014-cü ildə “tarix” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı (10-dan çox olmamaqla):

1. Ərəb xilafətinin dövlət idarəçilik sistemində türklər. Monoqrafiya. Bakı, Elm, 2004.
2. Qafqaz və böyük türk imperiyaları (həmmüəllif) Monoqrafiya. Bakı, 2012.
3. Asiya və Afrika ölkələrinin orta əsrlər tarixi-Dərslik. 2010.
4. Xilafətin süqutu və İslam dünyasının yeni geosiyasi vəziyyəti. – Tarix və onun problemləri-2007, № 3.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1981–2012	Bakı Dövlət Universiteti	Aspirant, müəllim, dosent, professor
2012–hal-hazırda	AMEA-nın Tarix İnstitutu	Aparıcı elmi işçi

5. Orta əsrlər mənbələri Abbasilər xilafətində Türklərin rolu haqqında–Tarix və onun problemləri 2004, № 1.

6. Talas döyüşü və onun xilafətin türk əhalisinin müsəlmanlaşmasında rolu – BDU Elmi əsərləri. 2004, № 3.

7. Ərəb ölkələrinin çağdaş tarixi, Bakı, Elm, 2013, (həmmüəllif).

8. Abbasilər xilafətində türklərin rolu haqqında bəzi qeydlər. Ankara, Türk kulturu–1998, № 427.

9. Xilafətdə türk varlığının nəticələri. Tiflis-Şərq və Qafqaz–2005, № 2.

10. Qafqazda ərəb işğallarının siyasi, iqtisadi və dini nəticələri–Qafqaz və Qloballaşma. İsveç, 2009, № 3–4.

Əsas nəticələri:

Elmi tədqiqatların nəticəsi kimi əldə edilmişdir ki, öz etnik mənsubiyyətindən kənara çıxmış türklərin ərəblərlə qarşılıqlı əlaqələri onları müsəlmanlarla bərabərləşdirmiş və bunun nəticəsi kimi hamı üçün vahid siyasi dövlət idarəçilik sistemi meydana gəlmişdir ki, bu da müsəlman sivilizasiyasının əsaslarını təşkil etmişdir. Bu sivilizasiyanın yaranmasında xilafətin tərkibinə daxil olan bütün xalqlar yaxından iştirak etmişdir.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı:

fəlsəfə doktorlarının sayı: 6

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: 30 il

Mustafayev Şahin Məcid oğlu

7 fevral 1962-ci ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Universitetini “şərq dilləri və ədəbiyyatı” ixtisası üzrə bitirib.

Tarix üzrə elmlər doktorudur.

Elmi əsərlərinin sayı 74, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 36-dır.

30 iyun 2014-cü ildə “tarix” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Восточная Анатолия: от Ак-Коюнлу к Османской империи. Москва, Издательская фирма “Восточная литература” РАН, 1994

2. Səlcuqilərdən Osmanlılara: XI–XV əsrlərdə Anadolunun türk mühitində etnosiyasi proseslər. Bakı, “Elm” nəşriyyatı, 2010.

3. Tiflis əyalətinin müfəssəl dəftəri (Qazax və Borçalı. 1728-ci il). Bakı, “Pedaqogika” nəşriyyatı, 2001.

4. Lori vilayətinin icmal dəftəri. Bakı, “Nurlan” nəşriyyatı, 2003.

5. Anadolu və Azərbaycanın türk mühitindəki etnik-siyasi dəyişmələr kontekstində qızılbaşlıq (problemin qoyuluşu)// Orta əsrlər Şərqi. Akademik Z.M.Bünyadovun xatirəsinə həsr olunmuş məqalələr toplusu. Bakı, 2000, ss. 107–114.

6. Из истории взаимоотношений государства Ак-Коюнлу с Османской империей (некоторые штрихи к портрету Угурлу Мухаммеда) //TurcicaeOttomanica (Сборник статей в честь 70-летия М.С.Мейера). Москва. Издательская фирма “Восточная литература” РАН, 2006, ss. 282-292.

7. М.Ф. Ахундов и французское Просвещение: духовный мост через столетие // Культурный трансфер на перекрестках Центральной Азии: до, во время и после Великого Шелкового пути. Париж-Самарканд. МИЦАИ, 2013, ss. 219-235

8. “Рум” и “Аджам” в османской исторической литературе //Тюркологический сборник. 2011-2012: Политическая и этнокультурная история тюркских народов и государств. Москва, “Наука», 2013, ss. 263-284

9. Between Nomadism and Centralization: The Ottoman Alternative in the History of the Aqqoyunlu State // Nomad Aristocrats in a World of Empires. Edited by Juergen Paul. Wiesbaden. Dr. Ludwig Reichert Verlag. 2013, ss. 143-159

10. Views on Supreme Power and Law in Medieval Nomadic Society (case of “Oghuzname” by Yazicioglu Ali) //Studia et Documenta Turcologica (Universitatea Babeş-Bolyai, Institutul de Turcologie și Studii Central-Asiatice, Romania) Nr. 1, 2013., ss. 277-286

Əsas nəticələri:

Orta əsrlərdə Osmanlı və Azərbaycan dövlətçilik tarixinin nəzəri məsələlərinin tədqiqi, Anadolu və Azərbaycanda etnosiyasi proseslərin araşdırılması, Osmanlı sənədli və narrativ mənbələri əsasında Şərqi Anadolu və Azərbaycanın sosial-iqtisadi tarixinin, Osmanlı–Ağqoyunlu və Osmanlı–Səfəvi münasibətlərinin öyrənilməsi, Ağqoyunlu Uzun Həsənin “Qanunnamə”lərinin rekonstruksiyası, Azərbaycana dair Osmanlı təhrir dəftərlərinin tədqiqi, tərcüməsi və nəşri.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

Bakı Dövlət Universiteti (1998-ci il, Asiya və Afrika ölkələri tarixi).

Təltif və mükafatları:

1) UNESCO-nun Hirayama-İpək Yolu mükafatı (1998-ci il)

2) Fulbright Programının mükafatı (ABŞ, 2005-ci il)

3) Qazaxıstan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin “Qazaxıstanda elmin inkişafı üçün” nişanı.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1984–1985	Az.SSR EA Şərqsünaslıq İnstitutu	Laborant
1985–1986	SSRİ EA Şərqsünaslıq İnstitutu (Moskva şəh.)	Tədqiqatçı-stajor
1986–1989	SSRİ EA Şərqsünaslıq İnstitutu (Moskva şəh.)	Aspirant
1989–1990	Azərbaycan EA Şərqsünaslıq İnstitutu	Kiçik elmi işçi
1990–1992	Azərbaycan EA Şərqsünaslıq İnstitutu	Elmi işçi
1992–2000	Azərbaycan EA Şərqsünaslıq İnstitutu	Böyük elmi işçi
2000	AMEA Şərqsünaslıq İnstitutu	Elmi işlər üzrə direktor müavini
2008–2013	UNESCO-nun nəzdində Beynəlxalq Mərkəzi Asiya Tədqiqatları İnstitutu (Səmərqənd, Özbəkistan)	Direktor

Baxşəliyeva Gövhər Baxşəli qızı

26 noyabr 1954-cü ildə anadan olub.

S.M.Kirov adına Azərbaycan Dövlət Universitetini (indiki BDU) “filologiya-ərəbşünaslıq” ixtisası üzrə bitirib.

Filologiya üzrə elmlər doktoru, professorudur.

Elmi əsərlərin sayı 192, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 23-dür.

30 iyun 2014-cü ildə “şərqsünaslıq” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Абд ас-Салам Уджейли. Очерки жизни и творчества. Монографија, Баку, “Элм», 1989.5, 7 ç.v.

2. Абу-л-Фарадж ал-Исфакани. Книга песен. Филологический перевод с арабского, предисловие, исследование, комментарии и указатели. Kitab, Баку, Элм, 1994, 19 ç.v.

3. “Книга песен” Абу-л-Фараджа ал-Исфакани и классическая азербайджанская литература». Монографија, В., «Иршад», 1998.14, 75 ç.v.

4. İlahi eşq dastanları. Tərcümə və şərhlər G.V.Baxşəliyevanınıdır, Bakı, “Maarif», 2001-ci il, 23,75 ç.v.

5. Hamıdan ucadır alimin yeri. Məqalələr. Müsahibələr. Rəylər. Kitab, Bakı, “Nurlan», 2003, 20,1 ç.v.

6. Современный сирийский рассказ. Монографија, Баку, АНЭ, 2007-ci il, 22 ç.v.

7. Ölməzliyə aparan yol. Tədqiqat, tərcümə və şərhlər. Kitab, Bakı, 2009-cu il, 4,5 ç.v.

8. Məqalələr, məruzələr, müsahibələr... 2-ci ildə. Kitab, Bakı Çar Evi, 2011, I və II cild., I c.-27 ç.v. II c.-28ç.v.

9. Литературные взгляды Тауфика ал-Хакима, Kitab, Bakı, Elm, 2012, 31,75 ç.v.

10. İslam. Ensiklopedik lüğət. Kitab, Bakı, Elm, 2013. 40,5 ç.v., həmmüəllif – Ə.Abbasov.

Əsas nəticələri:

G.V.Baxşəliyevanın elmi əsərlərində qədim və müasir ərəb ədəbiyyatının inkişaf yolları, əsas ideya-məzmun və bədii-estetik cərəyanları, janr və üslub rəngarəngliyi, dil xüsusiyyətləri və s. məsələlər bütöv ərəb ədəbiyyatı kontekstində tədqiq edilir. Onun tədqiqatları nəticəsində müəyyən edilmişdir ki, bu və ya digər ədəbiyyatın inkişaf qanunauyğunluqları onun başqa

ədəbiyyatlarla qarşılıqlı təsiri dairəsindən kənarında anlaşıla bilməz. Əsrlər boyu vahid ərəb-müsəlman mədəniyyəti çərçivəsində inkişaf edən Azərbaycan ədəbiyyatı bu mədəniyyətin ayrı-ayrı ədəbiyyatları, o cümlədən ərəb ədəbiyyatı ilə sıx təmasda olmuşdur. Bu zaman qarşılıqlı təsir mövzu, süjet, obraz və motivlərin birbaşa mənimsənilməsindən tutmuş ideya-bədii xüsusiyyətlərin yaradıcı şəkildə işlənməsinə qədər müxtəlif istiqamətlərdə getmişdir ki, bu materialın təqdimi üsulları mənimsəyən tərəfin yaradıcılıq məqsədlərindən və fərdi üslubunun xarakterindən asılı olmuşdur.

Azərbaycan şairləri (Nizami, Füzuli, Əşrəf Marağayi, Əbdibəy Şirazi və s.) Əbülfərəc İsfahaninin “Nəğmələr kitabı” ilə tanış olaraq ərəb invariantının ideya-tematik və bədii məzmununu yaradıcı şəkildə mənimsəmiş, onun milli ədəbi ənənələrlə üzvi sintezinə nail olmuşlar. Başqa ədəbiyyatın təcrübəsindən faydalanmaqla, Azərbaycan şairləri öz orijinallıqlarını, milli özünə-

məxsusluq və koloriti qoruyub saxlamış və ərəb invariantını, süjetini öz dövrlərinin kəskin problemləri və ideya-mənəvi axtarışları səviyyəsinə qaldıra bilməmişlər.

G.B.Baxşəliyevanın istər orta əsrlər, istərsə də müasir ərəb ədəbiyyatından etdiyi çoxsaylı filoloji və bədii tərcümələr klassik Azərbaycan ədəbiyyatının tədqiqində və ölkəmizdə ərəb filologiyasının inkişafında və bütövlükdə Azərbaycan oxucusunun ərəb ədəbiyyatı ilə tanış olmasında böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı:

fəlsəfə doktorlarının sayı: 18

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: 2 il (Bakı Dövlət Universiteti ərəb ədəbiyyatı üzrə xüsusi kurs).

Təltif və mükafatları:

“Qızıl qələm” mükafatı laureatı, Beynəlxalq Elmlər Akademiyasının (İnsburq, Avstriya) həqiqi üzvü.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
Sentyabr 1972–1977	Azərbaycan Dövlət Universiteti	Tələbə
Sentyabr 1977– dekabr 1977	AEA-nın Şərqsünaslıq İnstitutu	Baş laborant
Yanvar 1978–dekabr 1986	AEA-nın Şərqsünaslıq İnstitutu	Kiçik elmi işçi
Dekabr 1986–may 1989	AEA-nın Şərqsünaslıq İnstitutu	Elmi işçi
May 1989–fevral 1993	AEA-nın Şərqsünaslıq İnstitutu AEA-nın Şərqsünaslıq İnstitutu	Baş elmi işçi Elmi işlər üzrə direktor müavini
Fevral 1993–noyabr 1997	AEA-nın Şərqsünaslıq İnstitutu	Direktor vəzifəsini icra edən
Noyabr 1997–2002	AMEA ak. Z.M.Bünyadov adına	Direktor
11 sentyabr 2002-ci ildən hazırkı vaxta qədər	Şərqsünaslıq İnstitutu	
2000-ci ildən hazırkı vaxta qədər	II, III və IV çağırış Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi	Deputat
2001–2005-ci illərdə	Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi	Sədr müavini

NAXÇIVAN BÖLMƏSİ

Məhərrəmov Saleh Heydər oğlu

25 sentyabr 1965-ci ildə anadan olub.

Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı İnstitutunu “baytar həkim” ixtisası üzrə bitirib.

Biologiya üzrə elmlər doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 83, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 21-dir.

30 iyun 2014 ildə “biologiya” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü (Naxçıvan bölməsi) seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Çayıracılıqotu qarışığının embriotrop təsiri. Azərbaycan Zooloqlar cəmiyyətinin əsərləri, Bakı, 2008, I c. s. 127–129, 3 s.

2. Pelin otu (*Artemisia absinthium* L.) – üzərlik (*Peganum harmala* L.) qarışımının sıçanlardakı embriotrop etkisinin araşdırılması. Kafkas Universiteti veteriner fakültesi dergisi. Türkiyə, Kars, 2009, c.15, № 2, s. 211–215, 5 s.

3. Гистологические изменения внутренних органов овец под влиянием смеси полыни и гармалы. Естественные и технические науки. М., Компания Спутник, 2009, № 4(42), с. 133-135, 3 с.

4. Гистологические изменения внутренних органов овец под влиянием смеси караподиума и живучки. Ж. Научных публикации аспиран-

тов и докторантов. Курск, 2009, № 6, с. 119-120, 2 с.

5. Devedikeni ve yoncanın anthelmintik özelliği ve ekonomik etkinliği. Erciyes Üniversitesi veteriner fakültesi dergisi. Türkiye, Kayseri, 2009, c. 6, № 2, s. 85–88, 4 s.

6. Antelmintik bitkilerin embriotrop etkisinin araştırılması. V Ulusal reproduksiyon ve suni tohumlama kongresi, Elazığ, TÜBİTAK, 2009, 2 s.

7. Ангельминтные свойства растений. Международный технико-экономический журнал М., Спектр, 2010, № 1, с. 46-48, 3 с.

8. Зависимость распространения гельминтов от экологических факторов. LAPLAMBERT Academic Publishing, 2013, 73 с.

9. Антигельминтные действия растений и их смеси с химическим препаратом. Известия высших учебных заведений. Поволжский регион. Естественные науки Пензенский государственный университет. 2013, № 2, с. 65-69, 5 с.

10. Bal arısının xəstəlikləri və zərərvericiləri. Dərs vəsaiti, Naxçıvan, “Əcəmi”, 2014, 240 s. (həmmüəlliflərlə)

Əsas nəticələri:

Naxçıvan Muxtar Respublikasında Helmintofaunanın formalaşma xüsusiyyətləri müəyyən edilmiş, 13 bitkinin antihelmint təsiri göstərilmişdir.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı: 6

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

1991-ci ildən Naxçıvan Dövlət Universiteti.

Təltif və mükafatları:

Azərbaycan Respublikasının qabaqcıl təhsil işçisi, Əməkdar elm xadimi

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1988–1990	Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Baytarlıq İnstitutu	Aspirant
1991–1995	Naxçıvan Dövlət Universiteti	Müəllim
1995–1997	Naxçıvan Dövlət Universiteti	Baş müəllim
1997–1999	Naxçıvan Dövlət Universiteti	Dosent
1999–2000	Naxçıvan Dövlət Universiteti	Kafedra müdiri
2000–2013	Naxçıvan Dövlət Universiteti	Kafedra müdiri
2013–2013	Naxçıvan Dövlət Universiteti	Kafedra müdiri
2013–hal-hazırda	Naxçıvan Dövlət Universiteti	Rektor, professor

Bağirov Adil Nəsim oğlu

28 iyul 1947-ci ildə anadan olub.

Bakı Dövlət Universitetinin “filologiya” fakültəsini bitirib.

Filologiya üzrə elmlər doktoru, dosentdir.

Elmi əsərlərinin sayı 120-dən artıq, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 5-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “dilçilik” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü (Naxçıvan bölməsi) seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Türk dillərində yarımçıq feillər. Dərs vəsaiti. Bakı: API-nin nəşri, 1993.

2. Naxçıvanın hidronimləri. Bakı: Elm, 2000.

3. Naxçıvan toponimlərinin linqvistik xüsusiyyətləri. Bakı: Elm, 2002.

4. Naxçıvan Muxtar Respublikasının onomastik vahidlər sözlüyü. Bakı: Nurlan, 2003.

5. Naxçıvanın oykonimləri. Bakı: Nurlan, 2008.

6. Onomalogiya problemləri, I cild. Bakı: Nurlan, 2010.

7. Onomalogiya problemləri, II cild. Bakı: Nurlan, 2012.

8. Oronimlərin linqvistik xüsusiyyətləri. Dərs vəsaiti. Bakı: Nurlan, 2011.

9. “Naxçıvan sancağının müfəssəl dəftəri”ndə onomastik vahidlər // “Azərbaycan və azərbaycanlılar” jurnalı, Bakı, 2007, № 5-12, s.226–230, (ingilis dilində).

10. Naxçıvan ərazisində qədim oğuzlarla bağlı toponimlərin tədqiqi // VI Uluslararası Türk Dil Qurultayı. Ankara, 20–25 oktyabr 2008.

Əsas nəticələri:

Dörd tərəfdən xarici dövlətlərin sərhədləri ilə əhatələnmiş, strateji cəhətdən əlverişli bir ərazidə yerləşən Naxçıvan MR-in onomastik vahidlərinin öyrənilməsi çox böyük elmi və ictimai-siyasi əhəmiyyət daşıyır. İllər uzunu aparılan tədqiqatlarda Naxçıvanın onomastik vahidləri elmi linqvistik cəhətdən öyrənilmiş, müxtəlif mənbələrdə işlənən xüsusi adlar aşkarlanıb üzə çıxarılmış, bu adların əmələ gəlmə, yaranma qanunauyğunluqları, leksik-semantik və qrammatik xüsusiyyətləri tədqiq olunmuş, hər bir adın məna açımı elmi şəkildə əsaslandırılmışdır. Nəticə olaraq demək olar ki, bölgənin toponimlər sisteminin əsas leksik tərkibini türk tayfa və tayfa birləşmələrinin adları təşkil edir. Bu toponimlər milli koloritinə, elmi-mədəni dəyərinə, ictimai-siyasi xarakterinə görə torpağımıza, mədəniyyətimizə göz dikən işğalçı erməni millətçilərinə kəsərli cavab verir.

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: 48 il

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1966–1967	Şahbuz rayon Mahmudoba kənd məktəbi	Müəllim
1967–1969	38 № li Culfa şəhər dəmiryol məktəbi	Müəllim
1969–1971	39 № li Naxçıvan şəhər dəmiryol məktəbi	Müəllim
1973–1990	Naxçıvan Müəllimləri Təkmilləşdirmə İnstitutu	Azərbaycan dili və ədəbiyyat kabinetinin müdiri
1990–1997	Naxçıvan MR Xalq Təhsili Nazirliyi	Məktəb inspektoru
1997–2007	Naxçıvan Özəl Universiteti	Baş müəllim, Azərbaycan dilçiliyi kafedrasının müdiri
2007	AMEA Naxçıvan Bölməsi, İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutu	Onomastika şöbəsinin müdiri

Abbasov Əliəddin Dəyyan oğlu

1 avqust 1952-ci ildə anadan olub.

Bakı Dövlət Universitetini “kimya” ixtisası üzrə bitirib.

Kimya üzrə elmlər doktoru, dosentdir.

Elmi əsərlərinin sayı 126, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 22-dir.

30 iyun 2014-cü ildə “kimya” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü (Naxçıvan bölməsi) seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Закономерности равновесия, кинетики и динамики сорбции германия на амино-эпок-

сидном анионите СБ-1/ *Аз.хим.ж.*, 2003, №1, с.25-34;

2. AMP anioniti ilə xrom (VI) ionlarının sorbsiyasının dinamikası/AMEA-nın Məruzələri, 2004, c.LX, № 1-2, s.97-101;

3. The sorption of copper and chromium-ions by oxihydrate of tin/XX Ulusal Kimya Kongresi, T.C., Kayseri, 2006. ANP 34;

4. Сернокислотное и азотнокислое выщелачивание молибденитовых руд/VII Международная конференция “Устойчивое развитие горных территорий в условиях глобальных изменений”, Владикавказ, 2010, с.121-125;

5. Thermodynamics of sorption of Cu²⁺, Zn²⁺, Co²⁺ and Ni²⁺ ions by ion exchange resin Dowex M-4195/ XVII International Conference on Chemical Thermodynamics in Russia, Samara, 2011, vol.1, p.5-6;

6. The obtainment of selective concentrates from the flotation of lead-zinc ores/ European science and technology: International scientific conference. Bildungszentrum R dk e.V. Wiesbaden, 2012, p.62-66;

7. The sorption of Cu²⁺, Zn²⁺, Cd²⁺ and Pb²⁺ ions with cationites containing different functional groups/ 44th World Chemistry Congress, 20103, İstanbul, p.1534;

8. Кинетико-термодинамические характеристики сорбции Zn^{2+} , Cd^{2+} и Pb^{2+} -ионов катионитами Дауэкс МАС-3 и Амберлайт İRP-64/X1X Международная конференция по химической термодинамике в России, 2013, Москва, с.369

Əsas nəticələri:

Yüksək seçiciliyə malik üzvi və qeyri-üzvi sorbentlərin ion dəyişmə xassələrinin öyrənilməsi

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1974–1977	Culfa rayonu Bənəniyar, Xanağa orta məktəbləri	Müəllim
1977–1993	Az.EA Qeyri-üzvi və fiziki kimya institutu	Aspirant-böyük elmi işçi
1993–2002	Az.EA Naxçıvan Regional Elmi Mərkəzi	Direktor
2003–hal-hazırədək	AMEA Naxçıvan Bölməsi Təbii Ehtiyatlar İnstitutu	Direktor

istiqlamətində aparılan araşdırmalarla sorbent-sorbent qarşılıqlı təsirləri kinetik və termodinamik baxımdan aydınlaşdırılmağa çalışılmış və dünya ədəbiyyatındakı məlumatlarla uzlaşan nəticələr alınmışdır.

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

Naxçıvan Dövlət Universiteti, müəllim.

Səfərli Hafizəxərdin Yəhya oğlu

29 sentyabr 1949-cu ildə anadan olub.

Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun Naxçıvan filialını "tarix" ixtisası üzrə bitirib.

Tarix üzrə elmlər doktoru, professordur.

Elmi əsərlərinin sayı 211, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 22-dir

30 iyun 2014-cü ildə "tarix" ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü (Naxçıvan bölməsi) seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Naxçıvan ziyarətqahları. Bakı: Qorqud, 1998, 84 s.
2. Culfa bölgəsinin epiqrafik abidələri. Bakı: Elm, 2002, 80 s.

3. Duaların Allaha çatdığı yer—Əshabi-Kəhf. Bakı: Elm, 2002, 48 s.

4. Naxçıvanda sosial-siyasi və ideoloji mərkəzlər. Bakı: Elm, 2003, 392 s.

5. Ordubad şəhərinin müsəlman epiqrafikası abidələri. Bakı: MBM, 2009, 192 s.

6. Naxçıvanda sufiliklə bağlı mərkəzlər. Bakı: Elm və təhsil, 2013, 328 s.

7. Epiqrafika. Bakı: MBM, 2010, 144 s.

8. Azərbaycan tarixi dərslərində epiqrafik materiallardan istifadə. Bakı: MBM, 2009, 52 s.

9. Naxçıvan abidələri ensiklopediyası. Naxçıvan, 2008, 521 s. (Kollektiv müəllif. 100-ə yaxın məqalə tərəfimizdən yazılmışdır)

10. Naxçıvan tarixi. Ən qədimdən XVIII əsrin 40-cı illərinədək. I cild. Naxçıvan: Əcəmi, 2013, 452 s.

(Kollektiv müəllif)

Əsas nəticələri:

Naxçıvan MR-in ərazisində indiyədək gəlib çatan 600-dən artıq epiqrafik abidə qeydə alınmış, onlar haqqında ümumi məlumat toplanmış, fotosəkilləri, estampları və ölçüləri götürülmüş, mətnləri oxunaraq Azərbaycan dilinə tərcümə edilmişdir. Bu abidələrin məlumatları əsasında Azərbaycanın orta əsrlər dövrü tarix və mədəniyyətinin bir sıra problemləri, orta əsrlərdə Naxçıvanda fəaliyyət göstərən sosial-siyasi və ideoloji mərkəzlərin, o cümlədən müxtəlif sufi təriqətlərinə mənsub

xanəgahların fəaliyyəti öyrənilmiş, çoxlu monografiya və məqalələr yazılaraq nəşr etdirilmişdir.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı:

fəlsəfə doktorlarının sayı: 3

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

Naxçıvan Dövlət Universiteti, 0,5 ştat professor.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1971–1979	Babək rayonu Cəhri kənd orta məktəbi	Tarix müəllimi
1979–2002	Naxçıvan Regional Elm Mərkəzi	Kiçik elmi işçi, böyük elmi işçi, şöbə müdiri
2003–2014	AMEA Naxçıvan Bölməsi Tarix, Etnoqrafiya və Arxeologiya İnstitutu	Şöbə müdiri, 2007-ci ildən direktor
1996–2014	Naxçıvan Dövlət Universiteti	Baş müəllim, dosent, professor

Şahverdiyev Zəhmət Əbülfət oğlu

11 noyabr 1942-ci ildə anadan olub.

Naxçıvan Dövlət Universitetini “tarix” ixtisasını bitirib.

Tarix üzrə elmlər doktoru, dosentdir.

Elmi əsərlərinin sayı 58, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 16-dır.

30 iyun 2014-cü ildə “tarix” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü (Naxçıvan bölməsi) seçilib.

Təltif və mükafatları:

Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 90 illiyi ilə əlaqədar buraxılmış xatirə qızıl medalı; AMEA Rəyasət Heyətinin Fəxri Fərmanı.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Naxçıvan Muxtar Respublikası 1991–2001-ci illərdə. Bakı: Qismət, 2002, 10,4 çap vərəqi (İ.Zeynalovla birgə).

2. Naxçıvan bölgəsi XIX–XX əsrin əvvəllərində. Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi, Naxçıvan Dövlət Universiteti. Magistr hazırlığı üçün proqram (Azərbaycanın yeni və ən yeni tarixi). Bakı: Az TU mətbəəsi, 2007, 19 səhifə.

3. Naxçıvan bölgəsi XIX–XX əsrin əvvəllərində. Bakı: Elm, 2008, 16 çap vərəqi.

4. Азербайджанская деревня в последней трети XIX в. По материалам Нахичеванской и Шариро Даралагезекского уезда. Bakı: Elm, 2009, 11,5 çap vərəqi.

5. Dərələyəzin talehi şəhidlər və döyüşçülər. Bakı: Qismət, 2010, 17,8 çap vərəqi.

6. Naxçıvan Muxtar Respublikasında sosial-iqtisadi və mədəni inkişafı (dərs vəsaiti, İ.Zeynalovla birgə). Naxçıvan: Əcəmi, 2014, 15,4 çap vərəqi.

7. Naxçıvan Muxtar Respublikası müstəqillik illərində. Bakı: ADPU nəşriyyatı, 2014, 30 s.

8. Heydər Əliyev və müstəqil Azərbaycan neft strategiyası. Naxçıvan Dövlət Universitetinin Elmi Əsərləri. İctimai Elmlər seriyasının xüsusi buraxılışı. Naxçıvan: 2013, № 1. (50), 7 səh.

9. XIX əsrin II yarısında Naxçıvan qəzasında ipək emalı sənayesi inkişafının tarixinin öyrənilməsinə dair. Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunun Elmi əsərləri. 2013. cild 9, №3, 4 səh.

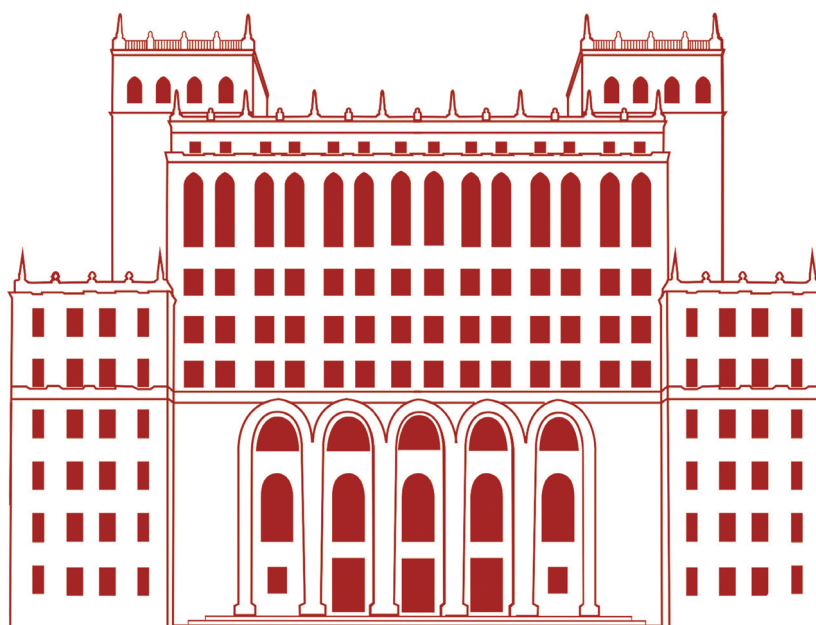
10. Şimali Azərbaycan torpaqlarının Rusiya tərəfindən işğalından sonra Naxçıvan regionunda mədəniyyətin inkişafı. Naxçıvan Dövlət Universitetinin Elmi əsərləri. 2014. № (58), 9 səh.

Əsas nəticələri:

XIX əsr və XX əsrin əvvəllərində kənd təsərrüfatının ayrı-ayrı sahələrinin tədqiqi və bu yerlərdə kapitalist münasibətlərinin inkişaf səviyyəsinin müəyyənləşdirilməsi, Çar hökumətinin müstəmləkəçilik siyasəti arxiv materialları əsasında

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1970–2014-cü illər	Naxçıvan Dövlət Universiteti	Dekan, dekan müavini və kafedra müdiri

sübuta yetirilmiş, mövcud quruluşa qarşı sinfi mübarizənin bütün formaları faktlar əsasında elmi dövriyyəyə ilk dəfə kompleks şəkildə cəlb edilmişdir.

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı:

fəlsəfə doktorlarının sayı: 2 nəfər

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti: 44 il

Təltif və mükafatları:

“Azərbaycan Respublikasının Əməkdar Müəllimi”, Azərbaycan Respublikasının Ali Təhsil Müəsisələrinin fakültələri arasında tədrisin təşkili, kəmiyyəti və keyfiyyəti sahəsində Naxçıvan Dövlət Universitetinin tarix-filologiya fakültəsində dekanlığın qazandığı nailiyyətlərə görə I yer tutduğundan Ali Təhsil Nazirliyinin Fəxri Fərmanına layiq görülmüşdür.

GƏNCƏ BÖLMƏSİ

Cəfərov İbrahim Həsən oğlu

20 yanvar 1956-cı ildə anadan olub.

Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetini “bitki mühafizəsi” ixtisası üzrə bitirib.

Kənd Təsərrüfatı üzrə elmlər doktoru, professorudur.

Elmi əsərlərinin sayı 140, xaricdə çap olunan əsərlərinin sayı 49-dur.

30 iyun 2014-cü ildə “biologiya” ixtisası üzrə AMEA-nın müxbir üzvü (Gəncə bölməsi) seçilib.

Əsas elmi əsərlərinin siyahısı:

1. Биологические особенности развития мильдю винограда в условиях Нахичевани // Известия ТСХА, 1988, вып. 5, с. 125-130.
2. Мучнистая роса на персике // Защита и карантин растений, М., 2001, №3, с.40.
3. Защита сливы от полистигмоза в условиях Азербайджана // Вестник Сельскохозяйственной науки Казахстана “Бастау”, 2001, №7, с.19-23.

Əmək fəaliyyəti haqqında qısa məlumat:

İşlədiyi illər	Təşkilatın adı	Vəzifəsi
1989	Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı İnstitutu	Assistent
1993	Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı Akademiyası	Dekan
2009	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	Tədris işləri üzrə prorektor
2013	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	Rektor

4. Защита плодов косточковых от монилиоза // Садоводство и виноградарство, М., 2002, №5, с.5-7.

5. Патогенная микобиота косточковых плодовых пород Азербайджана и ее особеннос-ти // Земля робства іаховараслін, Минск, 2003, №3, с.36-37.

6. Особенности развития и споруляциитоспорозного усыхания вишни и черешни в Азербайджане // Аграрная наука, М., 2006, №5, с.23-24.

7. Анаморфные (несовершенные) грибы в составе микобиоты косточковых культур Азербайджана / Виснік Харківськогонаціонального Аграрного університету ім. В.В.Докучаєва серія “Энтомология та фітопатологія”, 2007, №7, с. 44-48.

8. Ümumi fitopatologiya. Bakı: “Elm”, 2007, 392 s.

9. Разработка приемов интегрированной защиты картофеля от болезней в Гянджа-Казахской зоне Азербайджана // Земля робства іаховараслін, Минск, 2009, №2 (63), с.50-53.

10. Fitopatologiya. Bakı: “Şərq-Qərb”, 2012, 561 s.

Əsas nəticələri:

Azərbaycan Respublikası şəraitində çəyirdəkli meyvə bitkilərinin mikobiotası öyrənilmiş, əsas patogen növlərin yayılması, zərəri və bioloji inkişaf xüsusiyyətləri tədqiq edilmiş, əsas xəstəliklərə qarşı mübarizə tədbirləri sistemi işlənilmişdir.

Müəlliflik şəhadətnaməsi və patentlərinin sayı: 2

Kadr hazırlığı:

elmlər doktorlarının sayı

fəlsəfə doktorlarının sayı: 2

Elmi-pedaqoji fəaliyyəti:

1989-cu ildən Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti, professor.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının illik iclasında AMEA-nın prezidenti akademik Akif Əlizadənin yekun nitqi

Hörmətli yığıncaq iştirakçıları!

Qarşıda bizi yeni vəzifələr gözləyir. Yay məzuniyyətindən sonra sizinlə ilk görüşümüz sentyabrda olacaq. Cari ilin sentyabr ayının sonunda Akademiyanın təşkilatçılığı ilə Azərbaycanda və ümumilikdə Cənubi Qafqazda ilk dəfə olaraq elm festivalının keçirilməsi planlaşdırılır. Bir neçə ay sonra, yəni ilin sonunda Azərbaycan alimlərinin I qurultayında dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan azərbaycanlı alimlərlə bir arada olacağıq. Növbəti ilin əvvəllərində isə AMEA-nın 70 illik yubiley təntənələrinə start veriləcəkdir. Göründüyü kimi, bizim fəaliyyətimiz Azərbaycan elminin, Azərbaycan aliminin inkişafına yönəlmiş gələcəyə doğrudur. Ümidvaram ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin elmin inkişafı naminə atdığı addımlara, onun Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasına, alimlərə göstərdiyi diqqət və qayğıya cavab olaraq, öhdəmizə düşən vəzifələri bundan sonra da daha məsuliyyətlə və əzmlə yerinə yetirəcək, elmi fəaliyyətimizi ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafı, milli dövlətçiliyimizin möhkəmləndirilməsi üçün səfərbər edəcəyik.

Diqqətinizə görə sağ olun!

MÜNDƏRİCAT

AKADEMİK AKİF ƏLİZADƏNİN ÇIXIŞI	3
---------------------------------------	---

AMEA-nın YENİ SEÇİLMİŞ HƏQİQİ ÜZVLƏRİ

FİZİKA-RİYAZİYYAT VƏ TEXNİKA ELMLƏRİ BÖLMƏSİ.....	8
KİMYA ELMLƏRİ BÖLMƏSİ	18
YER ELMLƏRİ BÖLMƏSİ.....	28
BİOLOGİYA VƏ TİBB ELMLƏRİ BÖLMƏSİ.....	36
AQRAR ELMLƏR BÖLMƏSİ	38
HUMANİTAR VƏ İCTİMAİ ELMLƏR BÖLMƏSİ.....	40
NAXÇIVAN BÖLMƏSİ.....	46
GƏNCƏ BÖLMƏSİ	48

AMEA-nın MÜXBİR ÜZVÜ SEÇİLMİŞLƏR

FİZİKA-RİYAZİYYAT VƏ TEXNİKA ELMLƏRİ BÖLMƏSİ.....	51
KİMYA ELMLƏRİ BÖLMƏSİ	70
YER ELMLƏRİ BÖLMƏSİ.....	82
BİOLOGİYA VƏ TİBB ELMLƏRİ BÖLMƏSİ.....	94
AQRAR ELMLƏR BÖLMƏSİ	107
HUMANİTAR VƏ İCTİMAİ ELMLƏR BÖLMƏSİ.....	110
NAXÇIVAN BÖLMƏSİ.....	120
GƏNCƏ BÖLMƏSİ	126
AKADEMİK AKİF ƏLİZADƏNİN YEKUN NİTQİ.....	127